

Kasr-ı Arifan

Kasr-ı Hinduvân'dan Kasr-ı Ârifân'a...

Dünyaca Ünlü Büyük Muhaddis Muhammed Avvâme Mahmud Efendi Hazretleri'nin Misafiri Olarak Türkiyede

Zavendikli Mustafa Efendi Hocamızı
Rabbimize Uğurladık

Ahmet Mahmut
ÜNLÜ
(Cübbeli Ahmet Hoca)

**Kur'ân'a Rağmen
M. İslamoğlu EVLATLIĞI MAHREM SAYIYOR**

Kadir
MİSİROĞLU

"SÜRPRİZ"

RÖPORTAJ

**Cübbeli Ahmet Hoca'nın Hocası
Resül Bölükbaş İle Yapılan İlk Röportaj**

E'uzübillâhimineşşeydânirracîm
Bismillâhirrahmânirrahîm

Hacı adaylarımız kafileler halinde o mukaddes beldelelere, hac vazifelerini yapmak üzere gitmeye başladılar. Rabbim selametle gitmek gelmek nasip eylesin, şimdiden haclarını mebrur eylesin. Gitmeyenlere en kısa zamanda, gidenlere de tekrar gitmek nasip eylesin.

Hac etmek insanın günahlarını siler süpürür, tertemiz yapar. Nitekim Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) bir hadîsi şerifte: **"Hac yapın, çünkü suyun kiri yıkadığı gibi hac da günahları yıkar."** buyurmuştur.

Hz. Ali (Radiyallâhü Anh) anlatıyor: Efendimizle tavaf ediyorduk, dedim ki:

- Ya Rasülellah! Anam-babam Sana feda olsun bu Beyt nedir?

- Ya Ali! Allâh-ü Teâlâ bu Beyti dünyada ümetimin günahlarına keffâret olsun için kurdu, buyurdu.

Öyle günahlar vardır ki, onlar ancak Arafat'ta vakfe ile af olunur. Bir hadîsi şerifte: **"İnsanların günahça en büyük olanı, Arafat'ta vakfe yapıp da Allah'ın onun günahlarını af etmeyeceğini zannedendir."** buyurulmuştur.

Peygamber Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)'e bir Arap köylüsü geldi ve dedi ki: "Hacca gitmek istiyordum fakat kaçırdım. Halen de ihamlı vaziyetteyim. Bana emir buyur, ne yapayım ki hacıların eriştiği sevaba ben de erişeyim?"

Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) o kişiye şöyle buyurdu: "Ebu Kubeys Dağı kadar altının olsa, hepsini de Allah yolunda harcasan, yine de hacıların kazandığı sevaba nâil olamazsın.

Hacca giden kimse yükü ile yola çıktığında, onlardan neyi kaldırır ve indirirse Allah onun için on iyilik yazar, on kötülüğünü siler ve derecesini de on kat yükseltir. Devesine bindiği zaman, devesi her ayağını kaldırıp indirdiğinde aynı şekilde sevap yazılır, günahları silinir ve dereceleri yükseltilir. Kâbe-i Muazzama'yı tavaf eder, Safa-Merve arasında sa'y eder, daha sonra saçını tıraş eder veya kısaltırsa, anasının kendisini doğurduğu gündeki gibi günahlarından sıyrılır. O kimse varsın amellerine yeniden başlasın."

Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) böyle buyurduktan sonra Arap köylüsüne döndü ve: "Bu anlatılanları duydun, (şimdi) düşün (bakalım) hacca gidenin sevabına bu halinle nasıl yetişebilirsin?"

Öyle manevi kazançlar vardır ki, bunu ancak hacda kazanmak mümkündür. Hac kendisine farz olduğu halde hâlâ gitmemiş olanlar, hiç vakit kaybetmeden ilk fırsatta gitmeli, oradaki mânevî havayı teneffüs edip mahşerin adeta dünyadaki provası niteliğindeki o atmosferi mutlaka yaşamalıdır.

Kıymetli Arifan Dergisi Okurları;

Bu ay ki röportajımızı; başta Cübbeli Ahmet Mahmut Ünlü Hocaefendi olmak üzere pek çok ilim adamı yetiştirmiş, şu anda muhtelif Cami ve Kuran Kurslarında görev yapan iki yüzden fazla hocaya icazet vermiş, hocaların hocası diyebileceğimiz bir alim olan Resül BÖLÜKBAŞ Hocaefendiyle yaptık.

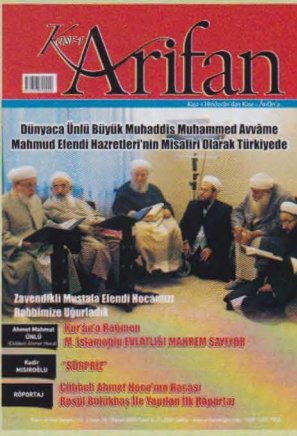
Halen Rize/Pazar'daki Tütüncüler Köyünde 250 talebenin okumakta olduğu Erkek ve Kız Kuran Kurslarını idare eden Resül BÖLÜKBAŞ Hocaefendi, Mahmud Efendi Hazretleri'nin yanında müstesna bir yeri olan ve İsmailağa Cemaati'nin önde gelen simalarından biridir.

Resül Hocamız bizi mütevazı evinde kabul etti ve Karadeniz insanının o meşhur misafirperverliği ile bizleri ağırlayıp, Karadeniz'in o meşhur yemeklerini yedirmeden de bizi salmadı. Kendisiyle samimi ve sıcak bir hava içerisinde sohbet ettik. Okumaya ve okutmaya başladığı günlerden Rize/Pazar'da açtığı Kuran Kurslarına, Efendi Hazretleri'nden Cübbeli Ahmet Hocaya kadar pek çok mevzuyu sizler için konuştuk. Rabbim istifade etmek nasip eylesin.

Şimdiden tüm okurlarımızın Kurban Bayramlarını tebrik eder, keseceğimiz kurbanların kendisine yaklaşmamıza vesile kılmasını Yüce Rabbimden niyaz ederim.

Mustafa Özşimşekler

mustafaozsimssekler@arifandergisi.com

Kasım 2009 - Yıl 3 Sayı 26
ISSN: 1307-7902

Arifan Yayın Film Adına
İmtiyaz Sahibi
Barış SEZEK

Genel Yayın Yönetmeni
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

Grafik Uygulama
Fatih ARAZ

Pazarlama - Reklam
Hakan SELÇUK

Muhasebe Müdürü
Mustafa YARTAŞI

Temsilci Sorumlusu
İlhan GÖRÜR

Abone Dağıtım
Murat Erdoğan

Abone Sorumlusu
Yusuf Bulut

Yurtiçi Abonelik Bedeli (Yıllık)
60,- TL

Yurt Dışı Abonelik Bedeli (Yıllık)
65 Euro

Abonelik İçin Banka Hesap Noları
Türkiye Finans (Yavuz Selim Şb.)
TL Hesap No: 862459-3

Türkiye İş Bankası (Fatih Şb.)
TL Hesap No: 1020 1694996
USD Hesap No: 1020 0732458
EUR Hesap No: 1020 0732462

Bank Asya (Fatih Şb.)
TL Hesap No: 22-2309780-1

POSTA ÇEKİ
Hesap No: 5911942
Hesap Sahibi: Arifan Yayın Film

Adres
Yavuzsultanselim Mah.
Haliç Cd. No: 66/1
Fatih/İST.
Tel: 0212 534 00 25
Faks: 0212 534 43 75
www.arifandergisi.com
bilgi@arifandergisi.com

Yayın Türü
Yerel, Süreli, Aylık

Basım Yeri
Türmatsan 2009

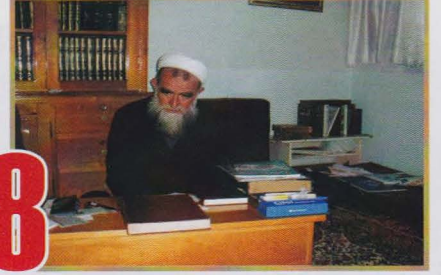
*Dergimizde yayınlanan yazı, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam verenine aittir.

**KUTBU'L-EKTÂB MAHMUD EFENDİ
HAZRETLERİNİN İŞTİRAKLERİ**

6

**ZAVENDİKLİ
MUSTAFA YILDIZ HOCA EFENDİ**

8

**MUHAMMED AVVÂME
HOCAEFENDİ**

12

**M. İSLAMOĞLU KUR'ÂN'IN AÇIK BEYÂNINA
RAĞMEN EVLATLIĞI MAHREM SAYIYOR**

Ahmet Mahmut ÜNLÜ

18

22

SÜRPRİZ

Kadir MISİROĞLU

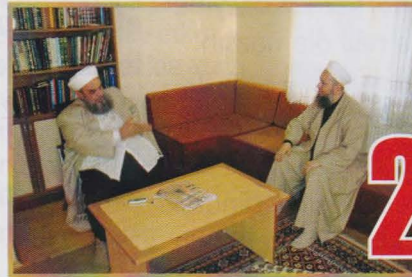
KURBAN BİR İBADETTİR

Mehmet TALÛ

24

**RÖPORTAJ
RESÛL BÖLÜKBAŞ HOCAEFENDİ**

28

**HAZRETİ RESÛLÛLLAH'I
AŞIRI ALÇALTMA ALÇAKLIĞI...**

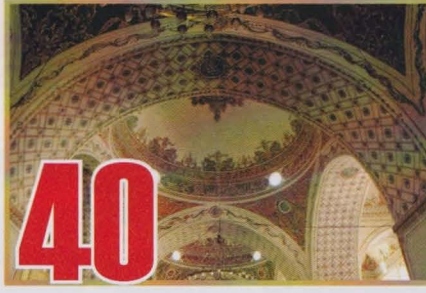
Ali EREN

36

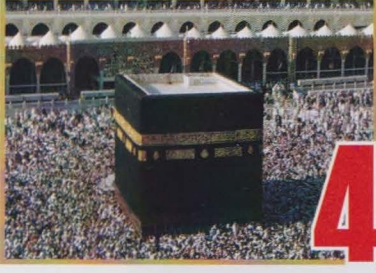
ZİLHİCCE'NİN
İLK ON GÜNÜNÜN FAZİLETİ

Mustafa ÖZŞİMİEKLER

40

HAC VE FAZİLETİ

44

Adem ŞENER

CAMİLER VE İMAMLAR

Ali Ulvi UZUNLAR

48

FIKHÎ SUALLERİNİZE CEVAPLAR

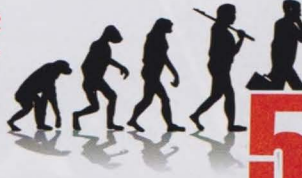
Ahmet Mahmut ÜNLÜ

52

Darwîn'in öncüleri ve
'Müslüman Darwinciler'

Mustafa ÖZCAN

56

Vesîle ve Tevessül -2-

Hüseyin AVNİ

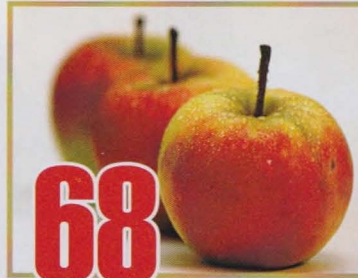

60

MEYVELERİN SULTANI:

ELMA

YARD. DOÇ. DR. ÖMER COŞKUN

68

ALINAN İLAHİ BELGE

MUSTAFA RAMAZAN BURSEVİ

66

KUTBU'L-EKTÂB MAHMUD EFENDİ

HAZRETLERİ'NİN İŞTİRAKLERİ

HAZRETLERİ'NİN İŞTİRAKLERİ

MAHMUD EFENDİ HAZRETLERİ SARAY GÖRMÜŞ SON ŞEHZÂDE OLAN SULTAN İKİNCİ ABDULHAMİD HAZRETLERİ'NİN TORUNU ERTUĞRUL OSMAN OSMANOĞLU'NUN CENAZESİNE İŞTİRAK ETTİLER

Mahmud Efendi Hazretleri Şehzâde Ertuğrul Osman Osmanoğlu'nun Defninde Hâzır Bulunmak Üzere Çemberlitaş'ta Bulunan Sultan 2. Abdülhamid Hazretleri'nin Türbesinin Haziresine Girerlerken

"Sultan Abdülhamid'i Din Düşmanları Bize Bile Kötü Tamtılar, Sonra Anladık ki Kerâmetleri Olan Büyük Bir Veli İmiş. Osmanlı İslâm'a Çok Büyük Hizmetlerde Bulundu. Hele Sultan Abdülhamid Olmasa Ehl-i Sünnet Eserleri Ortadan Kalkmaya Mahkum Olurdu. Onun Gayreti, Siyaseti ve Himmeti Sayesinde İleriki Nesillere Sahih Kaynaklar Ulaşabildi.

Birkere Beni Huzûruna Kabul Etti. Sultanlar Perde Arkasından Konuşurlardı. Beni Kendisine Çok Yaklaştırdı, Birden Perdeyi Kaldırınca Burun Buruna Geldik, O Zaman bana 'Ali Haydar Efendi! Etrafımda Senin Gibi Tâviz Vermeyen Âlimler Olsaydı Bu Devlet-i Aliyye Bu Hale Gelmezdi' Dedi. Allâh-u Teâlâ Ona Yüksek Dereceler İhsân Eylesin."

Ali Haydar Efendi Hazretleri

Cenâzede Mahmud Efendi Hazretleri'nin Sağında Sultan 2. Abdülhamid'in 4. Kuşak Torunu Harun Osmanoğlu. Solunda İse Sultan 2. Abdülhamid'in 5. Kuşak Torunu Orhan Osmanoğlu

MAHMUD EFENDİ HAZRETLERİ'Nİ BURSA'DA YİRMİBEŞBİN KİŞİ KARŞILADI

Mahmud Efendi Hazretleri'ni Karşılayan Kalabalıklar

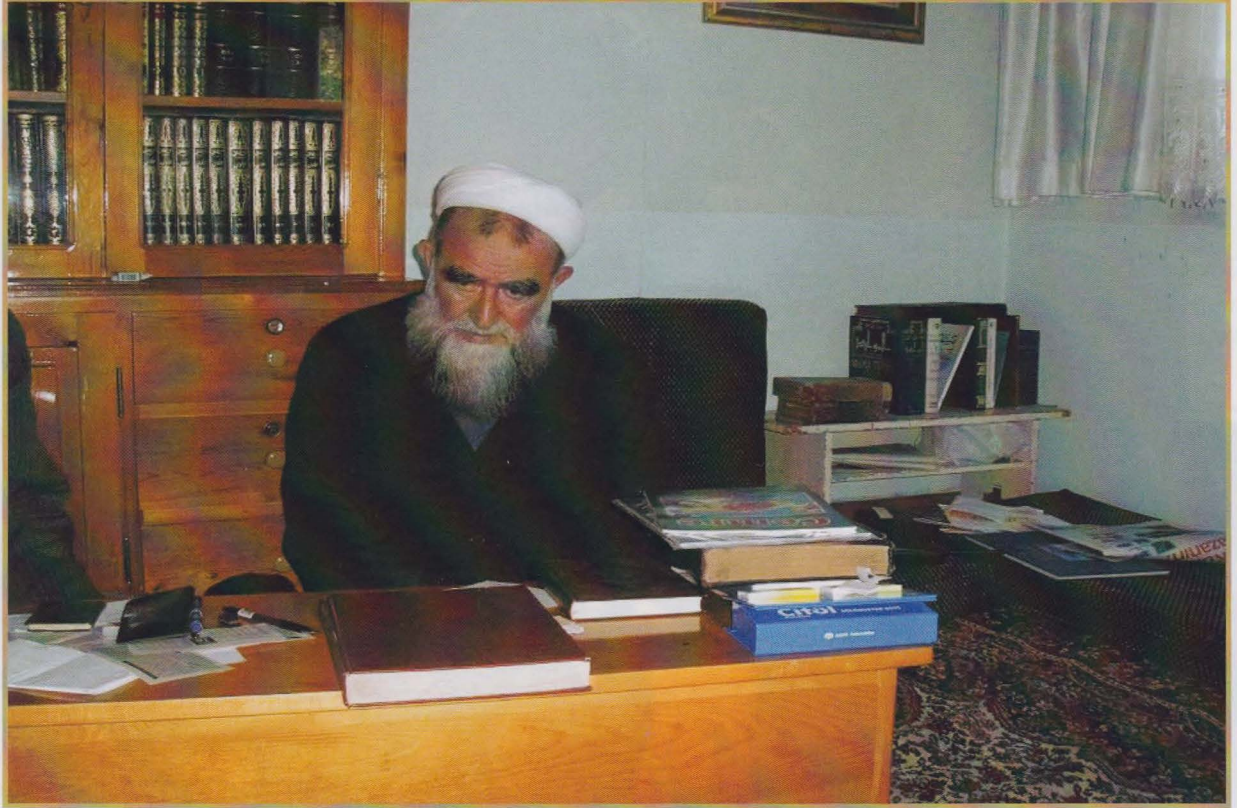
Mahmud Efendi Hazretleri Bursa'da Kendisinin Muhabbetiyle Yüzlerce Kilometre Uzaklardan Toplanıp Gelen Cemaati Selamlıyor

Üstâdımız Hacı Mahmud Efendi Hazretleri Emir Sultan Buhârî Hazretleri'ni Ziyaretten Sonra Aziz Mahmûd-u Hüdâî Hazretleri'nin Şeyhi Üftâde Efendi Hazretlerini, Daha Sonra Aziz Mahmûd-u Hüdâî Hazretleri'nin Tarîkata Girmesine Sebep Olan Eskici Mehmed Dede Hazretleri'nin Uludağ yolu Çıkışındaki Kabri Şerîfını, Peşi Sıra da Rûhu'l-Beyân Tefsirinin Sahibi olan İsmail Hakkı Bursevî Hazretlerini Ziyaret Etiler.

Ayrıca Osmanlı Devletini Kuran Osman Gazi ve Oğlu Orhan Gazi Hazretleri'ni Ziyaret Edip Duâlarda Bulundular.

Mahmud Efendi Hazretleri Bursa'da Emir Sultan Türbesinde Duâ Ederken

ZAVENDİKLİ MUSTAFA EFENDİ HOCAMIZ 1932 YILINDA RİZE İLİ GÜNEYSU İLÇESİ ADACAMİLİ KÖYÜNDE DOĞMUŞTUR. SOFU OĞULLARINDAN KADİR BEYİN OĞLUDUR.

KÜÇÜK YAŞTA ADACAMİLİ KÖYÜ ANCA CAMİSİNDE HAFIZLIĞA BAŞLAYIP BİLHARE ZAVENDİK CAMİİNDE İMAMLIK YAPAN KÜLÜNKOĞLU MEHMET EFENDİ'DEN HAFIZLIĞINI TAMAMLAMIŞTIR.

ÜÇ ARKADAŞ OLARAK ARAPÇA OKUMAYA ÇAYELİ'NİN MUSADAĞI (ARPIK) KÖYÜNDE OLAN ADACAMİLİ KÖYÜ İMAM HATİBİ MAKSUT HOCA EFENDİDEN BAŞLAMISLARDIR. MUSTAFA YILDIZ, MUSTAFA YAZICI (İBA HOCA) VE MUSTAFA TOPAL ADINDAKİ ÜÇ ARKADAŞ ARAPÇA DİNİ İLİMLERİ OKUYARAK BU HOCA EFENDİDEN İCAZET ALMIŞLARDIR.

ASKERLİĞİNİ ERZURUM'DA YAPARKEN O DÖNEMİN ERZURUM MÜFTÜSÜ OLAN SAKİP EFENDİDEN VE ASKERLİK SONRASINDA RİZE ESKİ MÜFTÜSÜ YUSUF KARAALİ HOCADAN DA DİNİ KONULARDA MÜZAKERELER YAPARAK İLMİNİ ARTIRMIŞTIR.

RİZE İMAM HATİP LİSESİNİN ORTA KISMINI DİŞARDAN BİTİRMİŞTİR. ADA CAMİLİ KÖYÜ ZAVENDİK CAMİSİNDE KURAN KURSU HOCALIĞI YAPARKEN GİRDİĞİ VAAZLIK SINAVINI KAZANIP İLK

GÖREV YERİ OLARAK ERZİNCAN İLİ İLİÇ İLÇESİNE TAYİN OLMUŞTUR. DAHA SONRA RİZE MERKEZ, ÇAYELİ, KALKANDERE, PAZAR VE SÜRMENE VAİZLİKLERİNDE BULUNMUŞTUR. BİR ÇOK KEZ HAC FARİZASINI YERİNE GETİRMIŞ OLUP. GÖREVLİ VE VEKİL OLARAK GİTTİĞİ HAÇLARDA BİR ÇOK İNSANIMIZA YARDIMCI OLMUŞTUR.

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞININ İRŞAD PROGRAMI ÇERÇEVESİNDE ALMANYA'DA VE YURT İÇİNDE BİR ÇOK İLİMİZDE RAMAZAN AYINDA GÖREVLER YAPMIŞTIR. ZAMAN ZAMAN KONFERANSLAR, DİNİ SOHBETLER, CENAZE VE DÜĞÜNLERDEKİ KONUŞMALARINI İLE HALKIMIZIN GÖNLÜNE TAHT KURMUŞTUR.

HOCAMIZ YÜZLERCE DİN GÖREVLİSİNİ YETİŞTİRDİĞİ GİBİ AYNI ZAMANDA GÖNÜLLERİMİZİN DE HOCASIDIR. KENDİSİ SORULAN SORULARA DAHA ÇOK FETVA MAKAMINDAN DEĞİL DE TAKVA DERECESİNDEN CEVAP VERMEYE ÇALIŞMIŞTIR.

KENDİSİNE SORULAN BİR SORUNUN KAYNAĞINI BULMADAN FETVA VERDİĞİ GÖRÜLMEMİŞTİR.

HOCAMIZ BU FESAT ZAMANDA İLMİ İLE AMEL EDEN, KUR'ÂN-ı KERİMİ VE PEYGAMBERİMİZİN SÜNNETİNİ KENDİSİNE REHBER EDİNER BİR KİŞİ OLARAK RABBİNE KAVUŞMUŞTUR.

ZAVENDİK KURAN KURSU, MATARACI KIZ KURAN KURSU VE MÜFTÜ MAHELLESİ ERKEK KURAN KURLARINDA HOCALIK VE YÖNETİCİLİK YAPMIŞIR. CUMA GÜNLERİNDE VE RAMAZAN AYINDA RİZE TAŞÇI OĞLU CAMİİ GİBİ BİRÇOK CAMİDE VAAZLARDA BULUNMUŞTUR.

ARAPÇA, FARŞÇA VE OSMANLİCA BİLEN HOCAMIZ DİNÎ İLİMLERDEN TEFSİR, HADİS, FİKİH, KELAM, AKAİD VE FERÂİZ İLİMLERİNE VÂKİF İDİ. OSMANLİCA VE FERÂİZ KONUSUNDA NÜFUS VE TAPU KADASTRO MÜDÜRLÜKLERİNDE YEMİNLİ TERCÜMAN OLARAK GÖREV YAPMIŞTI. KENDİSİ EVLİ OLUP, 4 ERKEK VE 6 KIZ ÇOÇUK BABASI İDİ. ALLAH-U TEÂLÂ KENDİSİNE SONSUZ RAHMETİ İLE MUAMELE BUYURSUN VE BİZLERİ ŞEFAATİNE NAIL EYLESİN. AMİN

SENİ ASLA UNUTMAYACAĞIZ

"Batan Yıldız (Vefât eden âlime)

Yemin Ederim!"

Âyet-i Kerîme Meâlî

"Âlimin Ölümü,
Âlemin Ölümü Gibidir."

Hadîs-i Şerîf

"Mustafa Efendi Rîze'nin
Güneşidir."

"Mustafa Efendi İlmî İle
Amel Eden Büyük Bir
Zâttır."

Mahmud Efendi Hazretleri

"Mustafa Efendi! Senin
Meleklerden Bir Farkın Var;
Onlar Görünmezler,
Sen Görünürsün."

Mahmud Efendi Hazretleri

"Mahmud Efendi Hazretlerimizin Yetiştir-
diği Âlimler İçerisinde; İlim, Amel, İhlas,
Zühd (Dünyadan Soğukluk), Takvâ, Sehâvet
(Cömertlik), Mürüvvet (Şahsiyetli Olmak),
Tevâzu, Hayâ, Edeh, Teslimiyet, Rızâ,
Hüsnü Zan (Herkes Hakkında Güzel Düşün-
mek) ve Mâlâyânîden (Lüzumsuz Sözlere
ve İşlerden) Sakınma Gibi Üstün Vasıfların
Kendisinde Toplandığı Bir Âlim Daha
Görmedim."

Ahmet Mahmut ÜNLÜ

Mustafa Efendi Hocamızın Cenazesine Otuzbeşbin Kişi İştirak Etmıştir

TÂZİYE

İlmi ve takvâsiyle İmâm-ı E'zam Efendimizi andıran Âlim, Âmil ve Fâzıl Zavendikli Mustafa Yıldız Hoca Efendi bu diyâr-i hüzünden (üzüntü yurdu olan dünyadan) kurtulup, dostlar hakkında diyâru's-surûr (sevinç yurdu) olan âhirete intikal ederek bizleri çok mahzun bırakmıştır.

Allâh-u Te'âlâ'dan kendisine deracât-ı âliyât (yüksek dereceler), silsile erlerimizin iltifatına mazhariyet ve ebrar kullara luhûk (kavuşma), geride bıraktığı keder dâde âilesine de sabr-ı cemîl, ecr-i cezîl niyaz ederim!

Mahmud Ustaosmanoğlu
İsmailağa Câmii Emekli İmam Hatîbi

Cübbeli Ahmet Hoca Zavendikli Hoca Efendi'nin Cenazesinde Duâ Ederken

TÂZİYE

İlmî icâzet silsileme Üstâdımın Üstâdı olan, gıybet gibi haramlardan takvasına imrendiğim nâdir zevattan biri olan Çok Kıymetli Zat, Allâme Üstad, Büyük Müderris, Rize Merkez Vâizi Zavendikli Mustafa Efendi Hocamızın vefatı yer ve gök ehli katında büyük teessürü mûcip olmuş, hâssaten talebeleri olan bizler nezdinde telâfisi kâbil olmayan bir boşluk bırakmıştır.

Rabbim Te'âlâ yetiştirdiği binlerce âlim ve onların yetiştirdiği milyonlarca ümmet-i icâbet tarafından Hocamızı hayırla mükâfatlandırın, kendisine husûsî lütuflarıyla muâmele buyursun ve cümlemizi şefâatine nâil eylesin!

Ahmet Mahmut Ünlü

MAHMUD EFENDİ HAZRETLERİ KÖYÜNÜ VE VÂLİDE-İ MUHTEREMELERİNİN
KABR-İ ŞERİFİNİ ZİYARET ETTİLER

Mahmud Efendi Hazretleri Uzun Yıllar Sonra Kendi Köyü Olan Of'un Tavşanlı Köyünü ve Kıymetli Annesi Fatime Valide'nin Kabr-i Şerifini Ziyaret Edip Duâlarda Bulundular

MAHMUD EFENDİ HAZRETLERİNİ

ZİYARETE GELEN KIYMETLİ ZEVAT

ASRIMIZIN EN BÜYÜK MUHADDİSLERİNDEN DÜNYACA MEŞHUR MUHAMMED AVVÂME HOCAEFENDİ HACI MAHMUD EFENDİ HAZRETLERİNİN MİSAFİRİ OLARAK TÜRKİYE'YE TEŞRİF ETTİ VE HUZURUNDA HADİS MECLİSLERİ AKDETTİ

Büyük Muhaddis Muhammed Avvâme Hocaefendi Mahmud Efendi Hazretleri'nin Huzurunda Hadis Dersi Veriyor. Yanında da Yüz Yaşını Geçkin Dünyaca Büyük Âlim Mehmet Emin Er Hocaefendi Yine Mahmud Efendi Hazretleri'nin Misafiri Olarak Bulunuyor.

Üstâdımız Hacı Mahmud Efendi Hazretleri'nin Muhammed Avvâme Hocaefendi Hakkındaki Medhiyesi

“Avvâme Hoca büyük bir Muhaddis, hadis ilminde çok mehâreti var, bu zamana kadar onun ilminin büyüklüğü bizim bu taraflarda çok farkedilmemişti. Şimdi daha iyi anlaşıldı. Böyle âlimlere çok îzâz-ü ikram edilmesi lâzım, geldi buraları tenvîr etti. Allâh-u Te'âlâ onu, ümmet için muhâfaza buyursun. Âmîn!”

Büyük Muhaddis Muhammed Avvâme'den Üstâdımız Hacı Mahmud Efendi Hazretlerine Mükerreren Arz Edilen Hâcet

“Kıymetli Efendim! Ben, çocuklarım ve bütün hizmetlerim maddî ve mânevî olarak sizin zimmetinizdedir, ne olur bizi himâyenize kabul buyurun!”

MAHMUD EFENDİ HAZRETLERİ'NİN TEŞRİFLERİYLE DOLUP TAŞAN İSMAİLAĞA CÂMİ-İ ŞERİFİNDE MUHAMMED AVVÂME HOCAEFENDİ'NİN SOHBETİ

"İlim aramak üzere bir yola giren kişiye Allah cennet yolunu âsân eder" hadîs-i şerîfide geçen ilimden maksat marlık ve mühendislik gibi ilimler olmayıp, sadece dîmî ilimlerdir. Bir ilim dersinde bulunana cennetten bir yol, aynı gün ikinci bir derste bulunana ikinci bir yol açılır. Böylece bir kişi aynı günde cennete giden birçok yola ulaşabilir. Artık dünyada böyle bir kazanca başka kim nail olabilir?"

Muhammed Avvâme

"Din ilimlerine çok çalışın ve dünyalık bakımından geniş imkanlara sahip olan hiç kimsenin kazancını kendi kârınızdan üstün görmeyin. Zira böyle yaparsanız Allah'ın büyük tuttuğu din ilmini hakir görmüş olursunuz."

Muhammed
Avvâme

Ismailağa Câmî-i Şerîfindeki Muhammed Avvâme Hocaefendi'nin Konuşmasını Cübbeli Ahmet Hoca Terceme Ederken

Muhammed Avvâme Hoca'nın İsmailağa Câmîi Ziyâreti Hakkındaki Beyânı

"Ben evvelce Mahmud Efendi Hazretlerinin hizmetlerini ve talebelerini duyardım. Ama bu ziyaretimde İsmailağa Câmîindeki ictimâda gördüğüm manzara beni dehşete düşürdü. Aklım başımdan gidecek oldu. Binlerce sakallı, sarıklı, cübbeli hoca ve talebe, daha buna mümâsil nice kız tâlibe ve sokakları dolduran binlerce cemaat, bana **Rasûlüllâh** (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)'in '**Allâh'ın emri (olan kıyâmet) gelinceye kadar benim ümmetimden bir cemaat hak üzere kâim ve dâim olacaktır, onları yardımsız bırakanlar kendilerine zarar veremeyecektir**' hadîs-i şerîfini hatırlattı.

Mahmud Efendi Hazretleri insanların kalplerinde tasarruf sâhibi Büyük bir Velî, nûru âlemleri aydınlatıyor, mübârek cemâline bakılmaya doyumuyor. İşte **Allâh-u Te'âlâ** bu garip zamanda dînini bu gibi zatlarla muhâfaza buyurdu.

Allâh-u Te'âlâ bu büyük Mürebbî ve Müsellik (Seyr-i sulûk yaptırarak sâlikleri **Allâh-u Te'âlâ**'ya kavuşturucu) olan Şeyh Efendimize hayırlı uzun ömürler ve sıhhat-ü âfiyetler ihsan eylesin ve bu ümmeti kendisinin tûl-i bekâsıyla metâlandırsın. Âmîn!"

"Ey talebeler! Peygamberlikten sonra ilimden daha üstün hiç bir mertebe yoktur. O halde mertebenizin kıymetini bilin ve kimseye imrenmeyin."

Muhammed Avvâme

Cübbeli Ahmet Hoca'nın Muhammed Avvâme Hocaefendi'yi Takdim Konuşması

Kıymetli kardeşlerimiz! Meclisimizde hazır olan binler, LalegülFM'den, uydu yayınından bizi dinleyen yüzbinler, internetteki www.cubbeliahmethoca.tv adresinden bizi takip eden onbinler ve dünyanın neresinde şu saatte bu ilim meclisine iştirak edenler var ise hepsini ve hepinizi Rabbimizin selamıyla selamladıktan sonra!

Bu gece büyük bir hocamız, üstadımız aramızda. Türkiye'ye ilk defa teşrif etti. Efendi Hazretlerimizin misafiri olarak aramızda bulunuyor. Bu zat -tabi bilenler bilir- Türkiye'den Mısır'a Hicret eden Muhammed Zahid El-Kevserî Hazretleri'nin ki o zaman Mısır'da çıkan Ehli Sünnet dışı akımlara karşı onun yaptığı müdafaa ve mücadele sayesinde bugün biz elhamdülillah Ehli Sünnet itikadımızı daha iyi muhafaza ediyoruz. -Allah ayırmasın- Âmîn. İşte O zatın talebesi olan büyük alim Abdülfettah Ebu Ğudde'nin talebesi olan Muhammed Avvâme hocamızdır.

Merhum hocası Ebû Ğudde onun hakkında: "Kırk yaşından evvel benim talebemdî fakat daha otuzyedî yaşlarında benim arkadaşım oldu" buyurmuştur. Hocasının hocası dahil diğer birçok âlim tarafından övgüyle methedilen bu zat hadis ilminde ulaşılmaz bir mertebeye sâhibtir. Ayrıca Hanefî fıkında ve Ehli Sünnet ilmi keliminde ve daha nice ilmi sahalarda eşsiz ilimlere mâliktir. Allah-u Teâlâ bizi kendisinin ilimlerinden faydalandırсын. Âmîn.

Hocaefendi'nin çok kıymetli eserleri mevcuttur. Sadece İbn-i Ebî Şeybe'nin Musannef'inin tahkiki'ne dair telifi yirmialtı cilttir. Diğer muhtelif konularda kırka yakın eseri vardır. Bu zatın eserleri özellikle de "Eseru'l-Hadîsi'-ş-şerîf fihtilâfi'l-fukahâ" namındaki şaheseri birçok selefinin ve mezhepsizin, hâssaten onların âlimlerinin hidayet bulmasına ve Ehli Sünnet'e dönmesine sebep olmuştur.

Kendisi, ibadet, zikir ve Kur'an ehli olan Abdullah Siraceddin Hazretleri'nin halifelerinden dünyada şuanda kalan birkaç bereketli âlimden biridir. Maalesef bu gibi zatların sayısı dünyada yüzlerle ifade edilemez. Kendisi otuz senedir Medine-i Münevver'e de bulunuyor. Tüm dünya İslam âlimleri kendisini ziyaret ediyorlar. Şimdi sözü kendisine bırakacağız. Onun buyurdıklarını biz de size tercüme etmeye çalışacağız. Allah-u Teâlâ gecemizi mübarek eylesin. Âmîn!

Not: Cübbeli Ahmet Hoca'nın Muhammed Avvâme Hocaefendi'nin Konuşmasına Yaptığı Tercemenin Tümü İnşâallâh Dergimizin Bir Sonraki Sayısında Yayınlanacaktır.

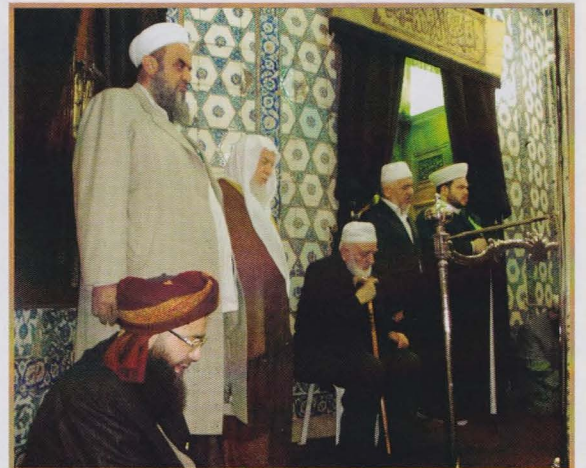
MUHAMMED AVVÂME HOCAEFENDİ FATİH MÜFTÜLÜĞÜNDE BİR KONFERANS VERDİ

Muhammed Avvâme Hocaefendi Fatih Müsftüsü İsmail İpek Hocaefendi'nin Daveti Üzerine Fatih Müftülüğü Bün-yesindeki Konferans Salonunda, Fetva Vermenin Usul ve Adâbı Konulu Bir Konferans Verdi. Bu Konferansa Emekli ve Muvazzaf Olan Birçok Vaiz Efendi ve İmam Hatip İştirak Ederek Çok İstifade Etiler. Mahmud Efendi Hazretleri'nin Yakın Çevresinde Bulunan İlmî Zevat da Bu Konferansta Hazır Bulundular.

Muhammed Avvâme Hocaefendi Dâru'l Hikme İlim Araştırma ve Kültür Derneği'nin Tertiplelediği İki Ayrı Konferansta da Hadis İlimi İle Alakalı Konularda İştirakçilere Hitab Etti ve Dr. Ebubekir Sifil Hocaefendi'nin Önemli Sorularına Cevap Verdi. Avvâme Hocaefendi Farklı Günlerde Topkapı Sarayı Mukaddes Emanetler Bölümünü, Sultan Ahmet, Ayasofya, Süleymâniye, Eyyüb Sultan, Fatih Câmî-i Şeriflerini ve Ebû Eyyüb el-Ensârî Hazretleri'nin Türbesini Ziyaret Edip Oralarda Vakit Namazlarını Eda Etti. Ayrıca Süleymâniye Kütüphanesini, Bağlarbaşı'nda Bulunan İSAM Araştırma Merkezi'ni ve Yıldız'daki IRCICA Merkezini Ziyaret Ederek Oralarda İlmî Araştırmalarda Bulundu. İSAM'da Hadis Bölümü Başkanı M. Yaşar Kandemir Hocaefendi İle, IRCICA'da İse Prof. Dr. Ramazan Şeşen Hocaefendi İle Bir Süre Sohbet Etti.

Hocaefendi, Muhterem Üstad Emin Saraç ve Büyük Âlim Mehmet Emin Er Gibi Birçok İlim ve Fazilet Ehli İle de Farklı Mü-nasebetlerle Bir Araya Gelme Fırsatı Buldu. Emin Saraç Hocaefendi Kendisini Cübbeli Ahmet Hocaefendi'nin Evinde Ziyaret Ettikten Sonra, Avvâme Hocaefendi de Emin Saraç Hocaefendi'yi Fatih'teki Evlerinde Ziyaret Etiler. Bu Ziyarete de Marmara İlahiyat Fak. Arap Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Ahmet Turan Arslan, İlahiyat Fakültesi Arapça Hocası Hamdi Arslan ve Çanakkale Üniv. İlahiyat Fak. Hadis Bölümünde Yard. Doç. Halil İbrahim Kutlay Gibi Bazı Kıymetli Âlimler Hâzır Bulundular. Hocaefendi'nin Bütün Bu Ziyaretlerinde Bazı Hocaefendiler Kendisine Refakat Etiler, Özellikle Dâru'l Hikme Üstadlarından M. Fatih Kaya Kendisine Çok Özel Hizmetlerde Bulundular. Allâh-u Teâlâ Hepsini Hayırla Mükafatlandırısın Âmîn.

Muhammed Avvâme, Oğlu Muhiddin Avvâme, Emin Saraç, Rasûl Bölükbaş, Hamdi Arslan ve Ahmet Ünlü Hocaefendiler Ebû Eyyüb Hazretleri'nin Ziyaretinde

Muhammed Avvâme Hoca'nın Vedâ Ânında Mahmud Efendi Hazretleri'ne Arz-u Hâli
"Muhterem Şeyhim! Büyükler: 'Eğer ârif değilsen bâri bir ârifin kalbinde ol' buyuruyorlar. Ne olur siz de bizi kalbinizden çıkarmayın, himmet buyurun."

Geçtiğimiz Ay İçerisinde Üstadımız Hacı Mahmud Efendi Hazretlerini Ziyaret Edenlerden Biri de Mekke-i Mükerrerme'de Bulunan Gelen Büyük Âlimlerden Biri de Erzurum Eski Müftülerinden Hacı Hâlis Efendi Hoca'dır. Kendisi Tekerlekli Sandalye İle Üstadımız Hazretleri'nin Huzuruna Getirildiğinde:

"Üstadım! Biz Sizi Bir Kölenin, Efendisini Selamlaması Gibi Selamlıyor Ve İhtiramımızı Arz Ediyoruz"

Demekten Kendini Alamamıştır.

M. İSLAMOĞLU KUR'ÂN'IN AÇIK BEYÂNINA RAĞMEN

EVLATLIĞI MAHREM SAYIYOR

Vahyin kelimelerini yerlerinden değiştirenleri sevmekten ve fikirlerini kabul etmekten bizleri muhafaza buyuran **Allâh-u Te'âlâ**'ya sonsuz hamd-ü senâlardan ve: **"Kıyâmet günü azap bakımından insanların en şiddetlisi, ilmiyle Allâh'ın kendisine fayda vermediği bir âlim olacaktır."** buyuran **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)e ve faydasız ilimden Allâh'a sığınan Âli Ashâbına salât-ü selamlardan sonra!

islamoğlu Gerekçeli meal-tefsir adlı kitabında Nisâ Sûresinin 23. âyet-i kerîmesinde geçen: **"Kendileriyle zıfafa girdiğiniz eşlerinizden olup himâyenizde bulunan üvey kızlarınız**(ın nikâhı haram kılınmıştır).."**"** kavli şerîfinin 10 nolu dipnotunda bakın neler uyduruyor:

"Kişinin önceki kocasından olma kızının yasak kapsamına girmesi için 'aynı evde bir arada' yetişmiş olma şartı öngörülmektedir. Bu şartın dışında kalanların yasak kapsamına

girmedığı görüşünü İbn-i Hazm, Ali ve Ömer (Radiyallâhu Anhümâ)ya nisbet eder." (Gerekçeli meal-tefsir 1/152)

Görüldüğü üzere; İslamoğlu bu beyânıyla bir adamın, kendi nikâhı altında bulunan kadının başka kocasından olma kızıyla yâni üvey kızıyla evlenmesini câiz görüyor.

Oysa dört mezhebin yâni Hanefî (*el-Hidâye*), Şâfi'î (*Hâşiyetü'l-Büceyremî*), Mâlikî (*Hâşiyetü's-Sâvî*) ve Hanbelîlerin (*Keşşâfû'l-kinâ*) ittifakı üzere; âyet-i kerîmedeki **"Himâyenizde bulunan"** kaydı, üvey kızların genel durumunu beyân etmek içindir, yoksa hükmü bu şarta bağlamak için değildir.

Yâni üvey kızların, üvey babalarının evlerinde bulunup onların terbiyeleri altında büyümeleri, aralarındaki ebedî mahremiyetin şartı değildir. Bunun mahremiyet hükmüne hiçbir tesiri yoktur. Dolayısıyla üvey kızlar, üvey babalarının ellerinde büyümeseler de aralarında ebedî

mahremlik bulunur. Yani ebediyyen evlenemezler. Bu mahremiyetin oluşmasındaki şart, üvey babanın, üvey kızının annesini nikâhladıktan sonra onunla cinsel ilişkide bulunmasıdır.

Görüldüğü üzere; İslamoğlu bu meselede cumhurun (dört mezhep imamının) görüşünü terk etmiş, hattâ böyle bir görüş yokmuş gibi davranmış ve **İbn-i Hazm**'ın **Ali** (*Radıyallâhu Anh*)dan rivâyet etmiş olduğu görüşü yegâne görüş olarak öne çıkartmıştır.

Hâlbuki İslamoğlu çok iyi bilmektedir ki ülkemiz insanları ya Hanefî ya da Şâfi'îdirler. İbadetlerini bu iki mezhepten benimsedikleri mezhebin görüşleri doğrultusunda yerine getirirler.

Durum bu iken, Hanefî ve Şâfi'î mezheplerinin, hattâ Mâlikî ve Hanbelî mezheplerinin görüşlerini bile dikkate almadan sâdece **İbn-i Hazm**'ın **Ali** (*Radıyallâhu Anh*)dan yaptığı bir nakli öne çıkarması aslâ yanılğı veyâ bilgi noksanlığı değildir. Bilakis son derece bilinçli bir şekilde, îtikatta Ehl-i Sünnet'in, amelde dört mezhebin dışındaki sapık fırkaların görüşlerini yayarak, öncelikle insanların kafasını karıştırmak, sonra da Ehl-i Sünnet mensuplarının sapık fırkalara meyletmelerini sağlamaktır.

Ayrıca İslamoğlu bu âyet-i kerîmenin 9 nolu dipnotunda "*Evlalık alınan anasız-babasız veya analı-babalı yetim ve öksüz kimselerin evlat edinilmesi sırasında oluşabilecek mahremiyet problemlerini aşmada bir çıkış yolu olarak görülebilir.*" demektedir.

Aslâ! Mahremiyet sebeplerinin anlatıldığı mezhep kitaplarının hiçbirinde, "anasız-babasız veyâ analı-babalı yetim ve öksüz çocukları evinde büyütüp yetiştiren kişilerle bu çocuklar arasında mahremiyet meydana gelir, mahremiyet sebeplerinden biri de budur." diye bir ibâre yoktur.

Eğer burada : "İslamoğlu da zâten böyle bir şey demiyor. Sâdece 'bir çıkış yolu olarak öngörülebilir.' diyor" denilecek olursa, buna şöyle cevap verilir. Evet, biz de bunu anlatmaya çalışıyoruz. Bunların görevi "önce kafaları karıştır, sonra da duruma göre değiştir" mantığıdır. Hiç kimsenin öngörmediği bir hüküm hakkında "öngörülebilir" demenin başka ne mânâsı olabilir?!

İslamoğlu bu âyetin 10 nolu dipnotunda şu ifâdeye de yer veriyor: "*âyetin ikinci kelimesi olan "Kızlarınız" öz ve üvey kızların hükmünü açıkladığı için "Yanınızda yetişen kızlarınız" ile öz ve üvey kızlar dışında birileri kastedilmelidir. Bununla herhangi bir sebeple âilenin yetiştirmek için alıp, bakım ve terbiyesini üstlendiği evlatlık kızlar kastedilmiş olması kuvvetle muhtemeldir.*" (*Gereççeli meal-tefsir 1/152*)

Bu nasıl bir hezeyandır, **Allâh-u Te'âlâ**'nın buyurmadığı, diğer âyet-i kerîmelerde de aksi beyanlarda bulunduğu bir konuda zerre kadar îmanı olan bir kişi nasıl "bu da kuvvetle muhtemeldir" diyebilir! Bu hava raporu tahmini midir ki, herkes ihtimâle mebni olarak konuşabilsin de, mesul olmasın. Aslında burada **Allâh**'ın âyetlerini yalanlamak vardır.

Hani bunlara göre asıl kaynak Kur'ân'dı, onunla çelişen hadis dahi olsa alınamazdı, oysa kendisi aşağıda beyân edilecek âyet-i kerîmenin sarîh ifâdesine karşı delil olarak sadece bir ihtimâli gösterebilmiştir, halbuki böyle bir ihtimal muhtemel bile değildir.

Eğer İslamoğlu fukahânın âyet-i kerîmeden çıkarmış olduğu mahremiyet sebeplerini doğru anlatmak isteseydi, böyle bir sonucu aslâ açıklayamazdı. Zîra mahremiyet sebepleri üçtür:

- 1) Neseb (soy bağı),
- 2) Süt,
- 3) Sıhriyet (hısımlık).

Âyet-i kerîme'nin başında neseb sebebiyle, ortasında süt sebebiyle, son kısmında ise sıhriyet (dünürlük) sebebiyle nikâhı haram kılınan kadınlar anlatılmaktadır. Kafaları karıştırmak isteyen İslamoğlu, bu inceliği anlamadan gelip, "*âyet-i kerîmenin ikinci kelimesi olan "Kızlarınız" kelimesi, öz ve üvey kızların hükmünü açıklamıştır*" deme hiyânetini göstermiştir. Yâni neseb sebebiyle nikâhlanması haram olan kadınların beyân edildiği bölüme, âyet-i kerîme'nin sonunda beyân edilecek olan sıhriyet sebebiyle nikâhı haram olan kadınlardan bir kısım olan üvey kızları da sokmuştur.

Böyle yapınca da, hiç kim-
senin yapmadığı, yapa-
madığı ve yapamayacağı hat-
tâ aklından bile geçiremeyece-
ği bâtil bir fikri ortaya atarak:
"Herhangi bir sebeple âilenin
yetiştirmek için alıp, bakım ve
terbiyesini üstlendiği evlâtlık
kızları" üvey kızların yerine
koymuş ve bunun kuvvetle
muhtemel olduğu vurgusunu
da ihmâl etmemiştir. Hâlbuki
Allâh-u Te'âlâ:

**// Evlatlıklarınızı da (öz
be öz) oğullarınız kıl-
mamıştır** (ki, evlatlıklarınızın
boşamasının ardından iddet-
lerini dolduran kadınlarla ev-
lenmeniz haram olsun)! **İşte
size! Bu** (şekildeki konuşmalarınız),
(hiçbir dayanağı olmaksızın) **ağızlarınızla** (söylediği-
niz) **sözünüzdür** (ki, böyle de-
mekle evlatlığınız çocuğunuz
olmaz)!

(Siz böyle aslı astarı olmayan
sözler konuşursunuz ama) **Al-
lâh** (dâima, her yönden gerçe-
ğe tıpatıp uygun olan) **hakki
söyler ve Kendisi o** (dosdoğ-
ru) **yola hidâyet eder.** (Artık
kendi lakırdılarınızı bırakıp,
O'nun buyruğuna sarılın.) **On-
ları** (o evlatlık edindiklerinizi,
gerçek) **babalarına nispet
ederek çağırın! Çünkü Al-
lâh katında bu pek doğrudur.**" (Ahzâb Sûresi:4-5) kavli
şerifinde evlâtlıkların nesep
çocuğu gibi mahrem olmadık-
larını açıklamıştır.

Yine böylece **Allâh-u Te-
'âlâ:** "Tâ ki (boşayarak)
**kendilerinden istekleri(ni)
bitirdikleri zaman, evlâtlık-
larının eşleri**(yle evlenmeleri)
hakkında müminler üzerine

hiçbir günah bulunma(dışı
anlaşıl)**sın!"** (Ahzâb Sûresi:37)
buyurarak da, bir kişinin, ev-
lâtlığının boşadığı bir kadınla
iddeti bittikten sonra evlen-
mesinin helâl olduğunu sarâ-
haten ifâde buyurmuştur.

Kimlerin mahrem olup
olmadığı gibi, hakkında
âyet-i kerîmelerden naslar
bulunan böyle ciddî bir konu-
da doğruluk payı olmayan bir
takım ihtimallere binâen **Al-
lâh-u Te'âlâ'nın** helâl dediği-
ne haram, haram dediğine de
helâl diyebilmek hiçbir Müslü-
manın yapacağı bir iş olamaz!

islamoğlu yaptığı bu tah-
rifle aslında: "İnsanın
bakmak üzere evine aldığı
evlâtlığıyla kendi çocuğuymuş
gibi halvet yapması (bir oda-
da başbaşa kalması) helâldir
ve onunla evlenmesi haram-
dır" demiş olmaktadır. Oysa
geride zikrettiğimiz âyet-i kerî-
melerin açık beyânına göre:
**"Evlatlık edinilen bir çocuk,
kendisini evlat edinen kişi-
nin mahremi olamaz, dola-
yısıyla onunla halveti** (bir
yerde yalnız başlarına kalma-
ları) **haramdır, evlenmesi
ise helâldir."**

Nitekim **Rasûlüllâh** (Sa-
lâllâhu Aleyhi ve Sellem)
evlâtlığı olan **Zeyd** (Radyallâhu
Anh)ın boşadığı eşi olan **Zey-
neb binti Cahş** (Radyallâhu
Anhâ) ile evlenmiştir. Hattâ
Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve
Sellem)i onunla bizzât **Allâh-u
Te'âlâ** evlendirmiştir. Nitekim
Allâh-u Te'âlâ:

"Sonra Zeyd on(u boşayıp,
o kadın)**dan** (ilgi ve cinsî birleş-
me gibi) **istekleri(ni) bitirince**

**Biz seni onunla evlendir-
dik"** buyurmuş, bunun sebeb-
i hikmetini açıklarken de: **"Tâ
ki** (boşayarak) **kendilerinden
istekleri(ni) bitirdikleri za-
man, evlâtlıklarının eşleri**(yle
evlenmeleri) **hakkında mü-
minler üzerine hiçbir günah
bulunma**(dışı anlaşıl)**sın!"**
(Ahzâb Sûresi:37) buyurmuş-
tur. Bu durumda İslamoğlu'na
göre Allâh ve Rasûlü de mi ha-
ram işlemişlerdir?!

Sevgili okurlarım!

Görüyor musunuz, bizim
sağlığımızda birileri çı-
kıp dinimizle nasıl oynayabili-
yorlar, mahremiyet ve nikah
gibi en önemli konularda bile
Allâh'ın âyetlerini tahrif ediyor
ve böylece din binamızı tahrip
ediyorlar. Bu tahrîfâta inanan
nice kadın, evlatlık aldığı erkek
çocuk büyüdükten sonra da
onun yanında kendi nesebin-
den olan çocuğunun yanında
başı ve kolları açık vaziyette
durabildiği gibi duracak ve bu
sûretle ne büyük haramlara
düşecektir. Oysa evlatlık çocu-
ğun, dînî hükümler açısından
dışarıdaki yabancından hiçbir
farkı yoktur.

Artık biz gözümüzü dört
açmalı ve **"Biz hayat-
tayken dînimizden bir şey
eksiltilebilir mi?"** diyen **Ebü
Bekr-i Sıddîk** (Radyallâhu Anh)
gibi ne pahasına olursa olsun,
velev ki hayatımıza mâl olsun,
dînimizin ahkâmının değiştiril-
mesine aslâ râzi olmamalıyız.
En azından mirket denilen hay-
van kadar olabilmeliyiz.

Ayağa kalktığında kanguruya benzeyen bu hayvan cinsi, âile halinde yaşamakta ve âile fertlerinden biri gece gündüz dâima ayakta durarak dört bir tarafı koloğan etmekte, tehlike sezdiğinde ağaçların üstüne çıkarak keşif yapmakta ve artık gözleri kayıp yıkılıncaya kadar nöbeti bırakmamaktadır. Bazen de birbirlerine dayanarak ayakta durmakta, kimi zaman da hepsi birden uyuya kalarak birbirinin üstüne yıkılmakta ama hemen toparlanıp tekrar ayağa kalkmaktadırlar.

Ey benim din dertlisi kardeşlerim! Bu hayvanların içgüdüsel olarak yaşadıkları sürece canlarını koruma uğrunda nöbet beklemeleri, İslamoğlu gibi tahrifçilerin tehlikelerine karşı, Ehl-i Sünnet îtikadı üzere ölünceye kadar uyanık olmamız hususunda bize de örnek olmalı değil mi?!

Ya da yalını yediği kapıyı hoşça bekleyen ve oraya yabancı yaklaştırmayan bir kelbin sâdikâne ve vefalı tutumu, **Allâh**'ımızın kapısını beklemek ve tahrifçileri O'nun dînine yaklaştırmamak hususunda bizi hiç gayrete getirmiyor mu? Ne olur biraz insaf edelim ve bu reddiyelerimizi herkese ulaştıralım ki böylece **"Yerdekilere acıyın ki, gökteki melekler de size acısın"** hadîs-i şerîfinin sırrına mazhar olalım.

Biz İslamoğlu'nun bu yaptıklarını yadırgamıyoruz. Fakat akıllarını kiraya verip de onun sözlerini hucet kabul eden Müslümanlara çok şaşır-

ıyoruz! Gerekçeli meal adını verdiği bâtıllarla dolu kitabında bu ve benzeri birçok yanlışlık yapan bir kimsenin, büyük sorumluluk gerektiren Kur'ân'ı tefsir işine kalkışması hangi niyete dayanmaktadır diye bir düşünmemiz gerekmez mi?!

Diyelim ki bu meâl, son derece hüsnü niyetle hazırlanmıştır. O zaman da şunu sormak gerekmez mi ki; Ehl-i Sünnet'in görüşleri hiçe sayılarak, birçok amelî ve itikadî mesâilde yapılan bu tahribat, hüsnü niyetle nasıl tamir edilebilir!

Meâlini yazdıktan sonra, piyasaya sürmeden önce, yere göğe sığmayacak bir edayla reklamını yapan İslamoğlu'nun böyle bir hüsnü niyet taşımadığı ve bununla insanları bâtıla sevkettiği âşikârdır.

Rasûlüllah (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in ve ashâbının yolu olan Ehl-i Sünnet'in yolundan sapma gösterenlerin yaptığı bu çalışmalar Müslümanlar için bir hizmet değil aksine tam anlamıyla bir hezîmettir.

Allâh-u Te'âlâ cümlemizi bu tür yanlış çalışmaların içerisinde yer alanlara kanmaktan muhâfaza eylesin! Âmîn!

Yazımın sonunda bu reddiyeyi in safla okuyan Müslüman kardeşlerimizi dîni gayret ve İslâmî hamiyet gereği, herkesi bu şahsın bâtil görüşleri hakkında uyarmaya ve bu kişiyi dinlemekten sakındırmaya dâvet eder ve şöylece

îkaz ederim ki; bunu yapmadıkları takdirde Ehl-i Sünnet câmiâsı içerisinde pek yakında büyük bir fitne ve fesat baş gösterecek ve bundan kendi yakınları da etkilenecektir. Ama o zaman iş işten geçmiş olacak ve en yakın dostları hattâ çocukları bile Ehl-i Sünnet çizgisinden ayrılmış olacaklardır. Bunun da mesûlü, bu yazılarımıza kulak vermeyen, yâhut okuyup da gereğince gayret göstermeyen kişiler olacaktır.

Maalesef şu günlerde biz, birçok Müslüman kardeşimizin, kendi yakınlarının bile bu adamın bâtil fikirlerine saplandıklarından muzdarip olduklarını büyük üzüntülerle müşâhede etmekteyiz. Bu nedenle bu reddiyeleri ardarda sürdüreceğiz. Gayret bizden, tesir ise Yüce Rabbimizdendir.

Ey Rabbimiz! Biz bu münker îtikadlardan ve hükümlerden râzı değiliz ve rahatsızız, Senin verdiğin imkanlar nisbetinde de bunları çürütmeye çalışmaktayız.

Ey Rabbimiz! Artık Sen bizi zalim kavimlerle bir tutma ve bizim insanları uyarak vazîfemizi yapma gayretinde olduğumuza şâhic' ol.

Ey Rabbimiz! Biz Senin indirdiklerine îman ettik ve Rasûlüne ittibâ ettik, o halde Sen bizi hakka tanıklık eden şahidlerle beraber yaz.

Âmîn, Yâ Mu'în!

KADİR MISIROĞLU

TEFEKKÜR

SÜRPRİZ

Kâinat'taki aslî hal, sükûnet ve istikrardır. Bunu sağlayan ise, -müsbet ilmin tâbiriyle söylemek gerekirse- «*tabiat kanunları*»dır ki; vukuat ve şuûnat (realiteler) milyonla senedenberi hep onların muayyen çerçevesi dahilinde cereyan etmiş ve etmektedir.

Dinin «*sünnetullah*» veyahud da «*âdetullah*» adını verdiği bu kaanon ve kaidelerin istisnasız hep aynı mecrada tecelli etmesi ve değişmemesi sebepsiz değildir. Huzur, emniyet ve istikrara muhtaç olan beşerî hayat için bu değişmezlik, hâl ve istikbâle âid hesapların mâkûliyet ve isâbeti için vazgeçilmez bir şarttır. Aksi halde ne olacağını kestirebilmek mümkün değildir. Bu halin devamlı bir tedirginlik ve huzursuzluğa sebep olacağı aşikârdır.

«*Sünnetullah*» veyahud da «*âdetullah*» daki bu istikrarın iki grup istisnası vardır. Bunların birincisi, peygamberlerden sâdir olan «*mûcizat*» ikincisi ise, evliyaullah «*kerâmet*»leridir.

Bunların her ikisi de, belli kimse-leri belli bir maksada imâle (meylettirme) için başvurulmuş «*son çâre*»lerdir, Üstelik izn-i ilâhî ile gerçekleşirler.

Mûcizat-ı peygamberi (peygamberlerin gösterdikleri mûcizeler) muhatapları için akıl ve idraki teshir eden (büyüleyen) fevkalâdelikler olmakla beraber, beşerî ilmin müntehasına (sonuna) da işaret ederler. Yani âhîrzamanda âlimler bunların mümkünattan olduğunu ortaya koyabileceklerdir. Bugün ancak nazarî olarak ifade edilebilen bu «*imkân*» bilâhere fiilen de ortaya konulacaktır. Meselâ **Hazret-i İsa** (a.s)nın «*ölüleri diriltmek*» ve Resulullah Efendimizin «*inşikak-ı kamer*» yani gökteki Ay'ın ikiye ayrılması mucizeleri gibi.. Beşer için ilmî imkânların hudud taşları olan mûcizeler hakkında şu gerçek, planların da «*sünnetullah*» ve «*âdetullah*» çerçevesi dahilinde cereyan ettiğini göstermektedir. Zira, fevkalâdelik, bunların olmasında değil, beşeri idrak dahiline sokulabilme-lerindedir.

Evliyaullahm hak olan kerâmetleri için de söylenecek sözler ayıdır. Fazladan olarak şunu ilâve edelim ki; bunlar beşerî ölçü ve alışkanlıkları zedelediğinden -dinizde- pek makbul sayılmamışlardır. Çok büyük mecbûriyetler mevcut olmadıkça, baş vurulması gereken «*kerâmet*»lere pek benzeyen «*istidraç*»lar ise, dinen tamamen merduddur. Çünkü bunlar, göz boyacılıktan farksız işlerdir. Aynı şekilde alışkanlıkları alt üst eden, müstekar kanaat ve ölçüleri sarsan fevkalâdeliklere vücut verdiği ve gerçeğini sahtesinden ayrt etmenin güçlüğü gibi sebeplerle ispiirtizma (ruh çağırma) ilm-i havas, cincilik ve benzeri işlerle uğraşmak da merduddur.

Gerçekçi (realist) bir dünya görüşü olan İslâm, fertlerin ham hayaller peşinde koşmasını önlemek için bir takım fevkalâdelikler yerine tabîi, alelâde kabil-i murâkabe (kontrol) ve tahkik, vukuat ve şuûnat içinde haşrolmalarını sağlayacak bir içtimaî (sosyal)

bünye tesis eder. Böyle bir cemiyette «kumar»a yer olmaması da sadece bundaki kazancın sa'ye (çalışmaya) dayanmamasından değil, -belki ve ondan daha ehemmiyetli olarak -bir «fevkalâdelik» (sürpriz) ifadesi taşımasındandır. Çünkü o, ferdin enerji ve imkânlarını birtakım olmazların arkasında harcamasını önlemek ister. Bu yüzden de tesis eylediği cemiyette sürprizlere açılacak kapıları ilâhî emir ve yasaklarla sıkı sıkıya kapar. Gerçekten sürprizler (fevkalâdelikler) peşinde koşmak ferdî enerji ve imkânların harcanmasından başka bir netice vermez. Zira onlar, ardından koşanlar arasında ancak milyonda bir kişinin başına konacak bir «Zümrüd-i Anka Kuşu» gibidirler. Esasen böyle olmasa, sürpriz teşkil etmezler. Fevkalâdelik, nedretten doğmaktadır. Aksi halde, efal-i âdiyye durumuna düşerler. Öyleyse birini âbâd diğerlerini berhad etmekten başka bir netice vermeleri mümkün değildir. O, diğerlerini de, belki binler veya milyonlarca insandır!.. Tıpkı «milli piyango» gibi... Hoş Milli Piyango (piyango yani kumarın da millîsi mi olurmuş...) O güyâ kazandırdığı «bir»i de mânen berhad ediyor ya...

Düne kadar İslâmî bir idare altında yaşayan cemiyetimiz için huzur, istikrar ve sadelik tabii bir haldir. Alışılmışın dışında nâdiren vâki olan keyfiyetler de birer, «sürpriz» sayılır ve hayretle karşılanırdı. Fakat zamanda İslâm'dan o ölçüde uzaklaşmış ve cemiyetimizin tabiiliği öylesine, bozulmuştur ki, sürpriz teşkil eden hadiseler de çoğala çoğala nihâyet eski tesir ve alâkayı kaybetmiştir. Hakikaten bugün «olmaz» veya «olamazlar» fiilen ortadan kalkmış gibidir. Zira, âdeta olmaz veya olamaz sayılabilecek hiçbir şey kalmamış bunlar yavaş yavaş birer ef'al-i âdiye (âdi, normal fiil-

ler) durumuna girmiştir.

Vaktiyle umûmî efkârın alâkasını celbedecek bir haber için gazeteci namzetlerine meşhur bir misal verirler ve derlerdi ki; «Bir köpeğin herhangi bir insanı ısırması değil, belki insanın köpeği ısırması» dikkat çekici bir haber olabilir. Bu dikkat çekiciliğin, şu misaldeki «insanın köpeği ısırması» keyfiyetinin nedretinden kaynaklandığı muhakkaktır. Fakat bugün her hangi bir mevzuda böyle bir misal vermeye - bilhasna Türkiye'mizde -imkân kalmamıştır; Olmazlar, yani muhal veya ona yakın derecede imkânsız görünen haller, öylesine çok vâki olmaktadır ki, artık bunlar «sürpriz» tavsifi ile ortaya konulmak imkânını günbegün tamamen kaybetmektedir.

Böylece de «sürpriz» mefhumunun mânâ muhiti darala darala sifira münce olmaya doğru yaklaşmaktadır. Şu gidişle ya lisanımızdan bu frenkçe kelimeyi kaldırmak, veyahud da bunu ters yüz ederek eski normal ve tabii fiiller için kullanmak gerecektir. Zira, artık nâdiren vâki olan ve bu sebeple de sürpriz teşkil etmek vasfını taşıyan ortada sadece onlar kalmıştır.

Asırlar boyunca Dünya'nın en müstakar ve huzurlu cemiyetini tesis ve idame ettirmiş bulunan milletimizin nereden nereye geldiğini kavramak için şu «sürpriz» mefhumunun idraklerimizde takip ettiği mânâ çizgisi kâfidir, sanırız.

Bu gerçeği ferdî hayatımız için de aynen kabul ve ifade edebiliriz. Hayata başladığımız 1930'lar Türkiye'si, henüz İmparatorluk bereketi olan pek çok insanın berhayat bulunduğu bir devreydi. Çocukken tanıdığımız birçok, orta yaşlı ve kâmil insanlardan aldığımız tesirlerle şartlanan bizler, kırkını devirip de arkadan gelen

tamamen «İnkılâb Türkiye'si»nin tesirinde yetişmiş insanlarla karşılaştıkça hüsrandan hüsrana uğramış ve kıymet hükümlerimizin sarsılmasıyla büyük bir zihni ve hissî buhrana sürüklenmekten kurtulama-mışdır. Sabrı, tevekkülü, çileyi, cehd ve gayreti tanımamış, islâmî âdâb ve görgü namına rehber büyüklerin tesir ve terbiyesinden istifade edememiş vasıfsız kalabalıkların fiil, fikir ve münâsebatı müteakibelerine (karşılıklı münasebetlerine) şahid oldukça, önce bunları sürpriz saymış sonra da çoğalmaları yüzünden hiçbir fevkalâdelik aksülameli gösteremez olmuşuzdur.

Hayatı her yönüyle kumar haline getiren bir zihniyetin hâkimiyeti eseri olan şu keyfiyet, bizim gibi eski terbiye ve üslûbun izini taşıyanları dilhûn etmektedir. Fakat ne yazık ki; bu ızdırap da zamanla fazla (narkoze edilmiş uyuşturulmuş) bir hastanın durumu gibi hissedilmez oluyor. Ticarete atılıp bir günde milyoner olmayı, Akademik kariyere dahil olup kısa zamanda kâzip (aldatıcı) bir şöhretle profesörlük kürsüsüne oturmayı, siyâsete girip bir anlık açık gözlükle bakanlık koltuğuna geçebilmeyi artık yadırgamaz olduk. Hatta bunlara belbağlayan yığınla insanı da... Çoğu bir buçuk adam için 27 Mayıs fiske-i hükümetine hak vermiş bulunan cemiyetimizde gün de on-onbeş kişinin katledilmesini bile tabii karşıyoruz. Üstelik bunu önlemek mevkiinde bulunan kimselerin bile kılı kıpırdamıyor.

Hasılı artık «sürpriz» mefhumuna âid bir idrak istidadımız bile kalmamıştır. Şu haliyle belki de bizim için bundan sonra «sürpriz» in bizzat mevcudiyeti ve yaşanması sürpriz olacaktır. Ne diyelim, sular bulanmadan durulmazmış!..

MEHMET TALÛ

KURBAN BİR İBADETTİR

Bir tv. kanalında canlı olarak yayınlanan bir programda, **"Kurban ibadetinin katliam olduğu"** şeklinde bazı itham ve itirazlarda bulunulmuştur. Yine bazı kişilerin görüşlerine atıfta bulunularak, "Kur'an-ı Kerim'de kurban ibadetinin yer almadığı" gibi iddialar söz konusu edilmiştir.

Her şeyden önce şunu belirtmek gerekir ki, kurban kesmek bir ibadettir. Hem de Müslüman toplumların belirli simgesi ve şiarı sayılan ibadetlerden biri olarak asırlardan beri özellikle milletimizin dini hayatında önemli bir yer tutmaktadır.

Kurban ibadeti, Kur'an-ı Kerim'de ve hadis-i şeriflerde yer almaktadır. Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bizzat kurban kesmiş, O'na uyarak Müslümanlar da kurban kesmişler ve kesmektedirler. Kurban, bir Müslüman'ın bütün varlığını, gerektiğinde ALLAH Teâlâ'nın

yolunda feda etmeye hazır olduğunun bir nişanesidir. Kurban ibadetini yok saymak, gerçeği görmemektir. Kurban ibadetini katliam demek ise en hafifi ile Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'e, dine ve Müslümanlara saygısızlıktır.

Dini konuların ehil kimselerce tartışılması, toplumun aydınlanması bakımından önemli ve gereklidir. Ancak bu tartışmalar yapılırken toplumun dini duygularının rencide edilmemesine de gerekli özenin gösterilmesi gerekir. Ülkemizde, insanların dini hassasiyetlerini dikkate almadan rencide edici bir üslup içerisinde yapılan özensiz münakaşalar üzüntü vericidir. Kurban kesiminin vahşet ve katliam, Kurban Bayramının da kavurma bayramı olarak nitelendirilmesi, kurbanı ibadet kabul eden milyonlarca insanımızı derinden rencide etmektedir. Bu itibarla Müslüman kardeşlerimizin, muteber dini kitaplarımızda yazılı olan fetvalara

uymalarını tavsiye ediyorum.

Dininizi öğrenmek, ALLAH Teâlâ'nın rızasını kazanmak istiyorsanız, muteber bir ilmihal kitabı, bilhassa merhum Ömer Nasuhi Bilmen hocaefendinin **"Büyük İslâm İlmihali"** adlı eserini alınız. "Büyük İslâm İlmihali" her Müslümanın evinde ve işyerinde mutlaka bulunması ve okunması gerekli bir ilmihal kitabıdır. Bu ilmihali alırken mutlaka ama mutlaka **"Sadeleştiren Mehmet TALÛ"** başkanlığında ilmi bir heyet baskısını alın. İtikada, taharete, namaza, oruca, zekata, hacca, İslâm ahlakına, iyi ve güzel huylara, kötü ve helak edici ahlaka ait bilgileri o güvenilir kitaptan öğrenip, elden geldiği kadar hayatınıza uygulayınız.

Muhterem okuyucu!

Kurban: "Muayyen bir vakitte, muayyen bir hayvanı ibadet maksadıyla usûlüne uygun olarak kesmek" demektir. "Muayyen vakit"ten maksat: Kurban bayramı

günleri, "muayyen hayvan"dan da maksat: Koyun, keçi, sığır ve deve gibi şer'an kurban edilmesi caiz olan hayvanlardır. Kurban Bayramında kesilen kurbanı udihiye, hacda kesilen kurbanı ise hedy denir.

Sözlükte yaklaşmak, ALLAH Teâlâ'ya yakınlaşmaya vesile olan şey anlamına gelen kurban, ALLAH Teâlâ'ya yaklaşmayı, ALLAH Teâlâ'nın yolunda malların feda edilebileceğini, ALLAH Teâlâ'ya teslimiyeti ve şükürü ifade eder. Kurban, daha önceki bütün ilâhi dinlerde mevcut bir ibadettir. Kur'an-ı kerim, kurban ibadetinin Hz. Adem (Aleyhisselam)ın çocuklarıyla birlikte başladığını haber verir. Şöyle ki:

"Onlara Adem'in iki oğlu, Habil ve Kabil'in haberini gerçek olarak anlat: Hani birer kurban takdim etmişlerdi de birisinden kabul edilmiş, diğerinden ise kabul edilmemişti."¹

Ayet-i Kerimede kabul edildiği belirtilen kurban Habil'e aitti ve bir koçtu. Kabul edilmeyen de Kabil'e aitti ve ekindi.

Kurban, bugünkü şekli ile İbrahim (Aleyhisselam) a dayanır. Cenâb-ı Hak'ın dostu olma şerefiyle şerefelenmiş bir Peygamber olan İbrahim (Aleyhisselam) bir adakta bulunmuş, bir oğlu olduğu takdirde onu ALLAH Teâlâ'ya kurban edeceğini adamıştı. Aradan geçen zaman içerisinde oğulları olmuş ama adağını nasılsa unutmamıştı. Rüyada oğlunu kurban ediyor görmüş ve irkilmişti. Tefsirlerde ifade edildiğine göre İbrahim (Aleyhisselam), bu

rüyayı üç ayrı gece görmüştür. Peygamberlerin rüyası vahiy olduğu gibi, onlar tarafından yapılan tabirleri de vahiydir. İbrahim (Aleyhisselam)da rüyasını, oğlunu kurban etmesi gerektiği şeklinde tabir etmiş ve böylece bu tabir de vahiy olmuştur. Artık İbrahim (Aleyhisselam)ın, bu vahiy yerine getirmesi gerekiyordu. Elbette bu çok zordu ama ALLAH Teâlâ'dan aldığı vahye uymaması daha zordu. İbrahim (Aleyhisselam), büyük bir imtihan karşısında olduğunu anladı. Hiç tereddüt etmeden ALLAH Teâlâ'ya teslim oldu ve konuyu oğlu İsmail (Aleyhisselam) a açmış, oğlu büyük teslimiyet göstermişti. Bunun üzerine adağını yerine getirmek için O'nu kesmeye teşebbüs etmiş, ancak ALLAH Teâlâ, O'nun bu bağlılığına karşılık İsmail (Aleyhisselam)ın yerine bir koyunun kurban edileceğini Cebrail (Aleyhisselam) vasıtasıyla kendisine bildirmişti. Konu ile ilgili olarak Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulmuştur:

"İsmail (Aleyhisselam) babası İbrahim (Aleyhisselam) ile beraber yürüyüp gidecek çağa gelince, babası:

- Oğulcağızım, yavrucuğum! Ben seni rüyada boğazladığımı görüyorum; bak artık, bir düşün, ne dersin? dedi. İsmail (Aleyhisselam) da:

- Babacığım! Emrolduğun şeyi yap! İnşAllah beni sabredenlerden bulacaksın, dedi."

Aman ALLAH'ım! Muhterem okuyucu! Şu teslimiyete bakın! Kendimizi bir İbrahim (Aleyhisselam) yerine koyalım! Bir de İsmail (Aleyhisselam) yerine! Aynı

teslimiyeti gösterebilir miydik, ne dersiniz? İsmail (Aleyhisselam) gibi: "Ey babacığım! Madem ki ALLAH Teâlâ'nın emridir. İşte boynum, ALLAH Teâlâ'nın emrine karşı kıldan incedir, emrolunduğumu yap, kesebilirsin, inşaAllah beni sabredenlerden bulacaksın!" diyebilir miydik? Yoksa olanca gücümüzle isyan mı ederdik? Şahsî, iş ve ev hayatımızdaki yaşantımız, hareket tarzımız nasıl davranabileceğimizi gösteriyor, değil mi?

"Bu şekilde her ikisi de ALLAH Teâlâ'nın emrine teslim olup, babası oğlunu alnı üzerine yıkıp yatınca, Biz O'na:

- Ey İbrahim! Gördüğün rüyaya gerçekten sadakat gösterdin. Hiç şüphe yok ki biz iyi hareket eden kimseleri böyle mükâfatlandırırız, diye nida ettik. Gerçekten bu, apaçık ve kesin bir imtihandır.

Biz, oğlunun yerine O'na büyük bir kurbanlık fidiye verdik."²

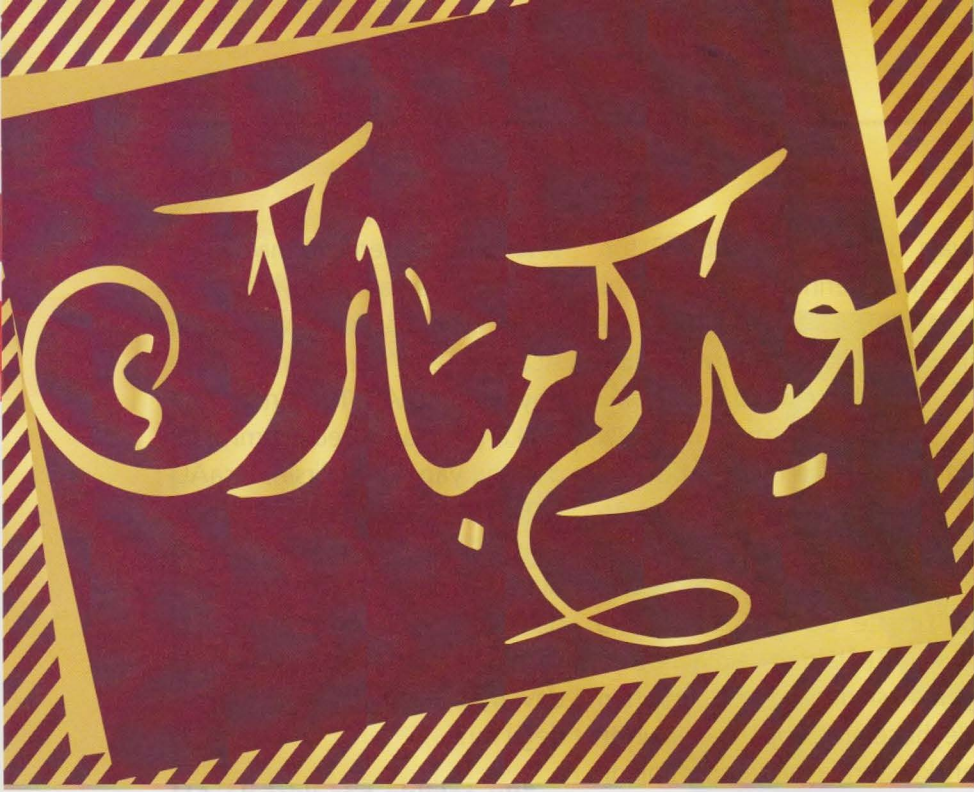
Görülüyor ki, Kur'an-ı Kerim de İbrahim (Aleyhisselam)ın gördüğü rüyanın vahiy olduğunu teyid etmiştir. Çünkü Cenâb-ı Hak kendisine seslenirken:

"Ey İbrahim! Gördüğün rüyaya gerçekten sadakat gösterdin." buyurmuştur.

İbrahim (Aleyhisselam) ALLAH Teâlâ'nın emrine boyun eğerek oğlunu kurban etmek üzere şakağı üzerine yatınca, Cenâb-ı Hak, İsmail (Aleyhisselam)ın yerine bir koyun kurban etmesini emretmiştir. İsmail (Aleyhisselam)ın yerine bir koyunun kurban

1 - Maide Sûresi: 27

2 - Saffat Sûresi: 102-107

edilmesinin emredilmiş olması, Cenab-ı Hak'ın insanlığa büyük bir lütfüdür. ALLAH, İnsanları İbrahim (Aleyhisselam) gibi Ulu'l-azm bir Peygamber aracılığıyla insan kurban etmekten kurtarmış olmasaydı, muhtemelen insanlar, "İnsan kurban etme" gibi korkunç bir geleneğe sahip olabilir ve onları o korkunç gelenekten kimse kurtaramazdı. İbrahim (Aleyhisselam) oğlu yerine Cenab-ı Hak'ın kendisine gönderdiği koçu kurban etmiştir. Böylece kurban, İbrahim (Aleyhisselam)dan sünnet olarak bu şekilde bize intikal etmiştir.

İbrahim (Aleyhisselam)ın, oğlu İsmail (Aleyhisselam)ı kurban etmek istemesinin bir benzerinin de Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in dedesi Abdülmüttalib tarafından yaşandığı haber verilmektedir. Zemzem kuyusunun kazılması sırasında Kureyş'le karşılaştığı zorluklardan dolayı Abdülmüttalib, eğer on tane oğlu olursa onlardan bir tanesini Kâbe'nin yanında ALLAH için kurban etmeyi adamıştı. Çekilen kur'a da, Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in babası Ab-

dullah'a çıkmıştı. Abdülmüttalib adağını yerine getirmeye karar verdi. Kureyşliler böyle bir adetin yerleşmesinden korkarak, kendisine engel olmuşlardı. Daha sonra Abdullah'ın yerine 100 tane deve kurban edilmiştir. Bu olayla Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in, insanlığa kurtarıcı olarak gelişinin bir işareti olarak, insan hayatının maddi ölçüsü tam 10 misli yükselmiş bulunuyordu.

Kurbanın dini kaynağı

Yüce dinimizin fakir komşuyla zengin komşu arasındaki dengeyi sağlayan ve sosyal adaletin gerçekleşmesine dayanak olan vecibelerden biri olan Kurban, hicretin ikinci yılında Müslümanlara meşru kılınmıştır. Kurban, mali ibadetlerden birisidir. Bu, Cenab-ı Hak'ın ihsan buyurduğu varlığa karşı bir şükran borcudur. Meşruiyeti yani dinî dayanağı: Kur'an-ı Kerim, Hadis-i Şerif ve İcma-i Ümmet ile sabittir.

Kurban'ın meşru kılınmış bir ibadet olduğuna dair Kur'an-ı Kerim'de deliller bulunmaktadır. Cenab-ı Hak şöyle buyurur:

"Rabbin için namaz kıl ve nahr yap, kurban kes!"¹

Tercih edilen bir tefsire göre; ayet-i kerimede geçen namazdan maksat: Bayram namazı, nahrdan da maksat: Kurban kesmektir. Yukarıda zikrettiğimiz Saffat Sûresi:107. ayet-i kerimede; İbrahim (Aleyhisselam)ın oğlu İsmail (Aleyhisselam)ın yerine bir koçun, ALLAH tarafından kendilerine fideye, kurban olarak verildiği açıkça bildirilmektedir. Ayrıca diğer bazı ayet-i kerimelerde de kurban ibadeti ile ilgili hususlar mevcuttur. Cenab-ı Hak şöyle buyuruyor:

"Onlardan yiyecek ve eli dar olana ve yoksula yedirin!"²

"Biz, her ümmete, Kurban kesmeye uygun hayvan cinsinden kendilerine rızık olarak verdiklerimiz üzerine ALLAH Teâlâ'nın adını anınlarsın diye kurban kesmeyi gerekli kıldık. İmdi, İlâhınız, bir tek İlâh'tır. Öyle ise, O'na teslim olun. Ey Muhammed! O ihlaslı ve mütevazî insanları müjdele!"³

"Biz büyük baş hayvanları da sizin için ALLAH Teâlâ'nın dininin işaretlerinden, kurban kıldık. Onlarda sizin için hayır vardır. Şu halde onlar, ayakları üzerine dururken üzerlerine ALLAH Teâlâ'nın ismini anınız ve kurban ediniz. Yan üstü yere düştüklerinde ise, artık canı çıktığında onlardan hem kendiniz yiyecek, hem de ihtiyacını gizleyen-gizlemeyen fakirlere yedirin. İşte bu hayvanları biz, şükredesiniz diye sizin istifadenize verdik."⁴

1 - Kevser Sûresi: 2

2 - Hacc Sûresi: 28

3 - Hacc Sûresi: 34

4 - Hacc Sûresi: 36

“Onların ne etleri ne de kanları ALLAH Teâlâ’ya ulaşır; fakat O’na sadece sizin takvânız ulaşır.”¹

Bu ayet-i kerimelerde zikredilen hayvan kesiminin, et ihtiyacı temini için kesilen hayvanlar olmadığı, bunların ibadet amaçlı birer uygulama oldukları gayet açıktır. Et ve kanların ALLAH Teâlâ’ya ulaşamayacağını, asil olanın ihlas ve takva olduğunun bizzat ayet-i kerimenin metninde yer alması bunu açıkça ortaya koymaktadır.

Görülüyor ki: Kurban ibadeti- nin dini delillerinin Kur’an-ı Kerim’de bulunmadığını iddia etmek ve ALLAH Teâlâ’nın bu çeşit bir emrinin olmadığını ileri sürmek tamamen yanlıştır.

Kurban ibadeti hicretin ikinci yılında eda edilmeye başlanmış ve Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)de, kurbanı bir ibadet olarak kabul etmiş ve bizzat kendisi de on yıla yakın bir süre hep kurban, udhiyye kesmiştir, hiç terk etmemiştir.

Ebu Bekre (Radiyallahü anh)-’dan rivayete göre: Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) hutbe okudu ve minberden indikten sonra iki koç getirterek kesti.²

Enes b. Malik (Radiyallahü anh) diyor ki: Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) iki alaca semiz koç kurban kesti. Ayağını yanlarına basarak: “Bismillah” deyip, tekbir aldığını gördüm. Sonra onları kendi elleriyle kesti.³

Cabir b. Abdullah (Radiyallahü anh) şöyle demiştir: Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) ile

beraber açık hava namazgahında kurban bayramı namazında bulundum. Resûl-i Ekrem (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) hutbesini bitirince minberinden indi ve bir koç getirdi, o koçu kendi eliyle kesti ve keserken:

“Bismillah! Vallahü ekber! Bu koç, benim ve ümmetimden kurban kesemeyenler içindir!” buyurdu.⁴

Celebe b. Sühaym (Radiyallahü anh) dan rivayete göre, adamın biri, Abdullah b. Ömer (Radiyallahü anhüma)ya:

- Kurban hakkında vacib, farz mıdır? diye sordu. Abdullah b. Ömer (Radiyallahü anhüma):

- Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) ve Müslümanlar kurban kestiler! dedi. Adam, aynı suali, Abdullah b. Ömer (Radiyallahü anhüma)ya tekrar edince, o şöyle dedi:

- Ne dediğimi anlamıyor musun? Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)ve Müslümanlar kurban kestiler diyorum!⁵

Hz. Aişe (Radiyallahü Anha) validemizden rivayete göre, Hz. Peygamber (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*), Kurban bayramında, ALLAH katında en sevimli ibadetin kurban kesmek olduğunu şöyle ifade buyurmuştur:

“Adem oğlu, Kurban Bayramı günü ALLAH Teâlâ katında kurban kesmekten daha sevimli hiçbir amel yapmamıştır. Gerçekten o kurbanlık hayvan, kıyamet günü boynuzuyla, tırnaklarıyla ve kıllarıyla birlikte gelir. Kurbandan akan kan daha yere düşmeden ALLAH Teâlâ yanındaki yerini

alır. O halde, kurbanın sevabı böyle olunca, kurban kesmekle kendinizi hoş ve müsterih tutun.”⁶

Bu hadis-i şerif, kurban bayramı gününde yapılabilecek en kıymetli, en makbul ibadetin kurban kesmek olduğunu belirtmektedir. Ayrıca hadis-i şerifte, kurbanın boynuz, kıl, tırnak v.b. işe yaramaz gibi gözükken kısımlarının bile kıyamet günü ortaya çıkacağını zikredilmesi, kurbandan hâsıl olacak olan sevabın büyüklüğünü belirtmektedir.

Kesilen kurban eksiksiz olarak kıyamet günü geleceğine, yani her bir parçasından sevap hasıl olacağına göre, onun, imkân nisbetinde eksiksiz ve mükemmel olması ve gönül hoşluğu ile, sevinerek kesilmesi gerekir.

Kesilen kurbanın kanının daha yere düşmeden ALLAH Teâlâ katında bir mevkiye ulaşması, ALLAH Teâlâ’nın kurban ibadeti-nden razı olacağını, kurbanın, ALLAH Teâlâ katında makbul bir ibâdet olduğunu ifade eder.

Öyle ise kulun; böylesine kıymetli bir ibadeti istemeyerek, cimrice düşüncelerle değil, gönül hoşluğu ile, sevinçle yapması kurban emrini yerine getirmek hususunda iştihak ve heyecan duyması, bayram yapması gerekir.

1 - Hacc Sûresi: 37

2 - Tirmizi, Edahi: 19

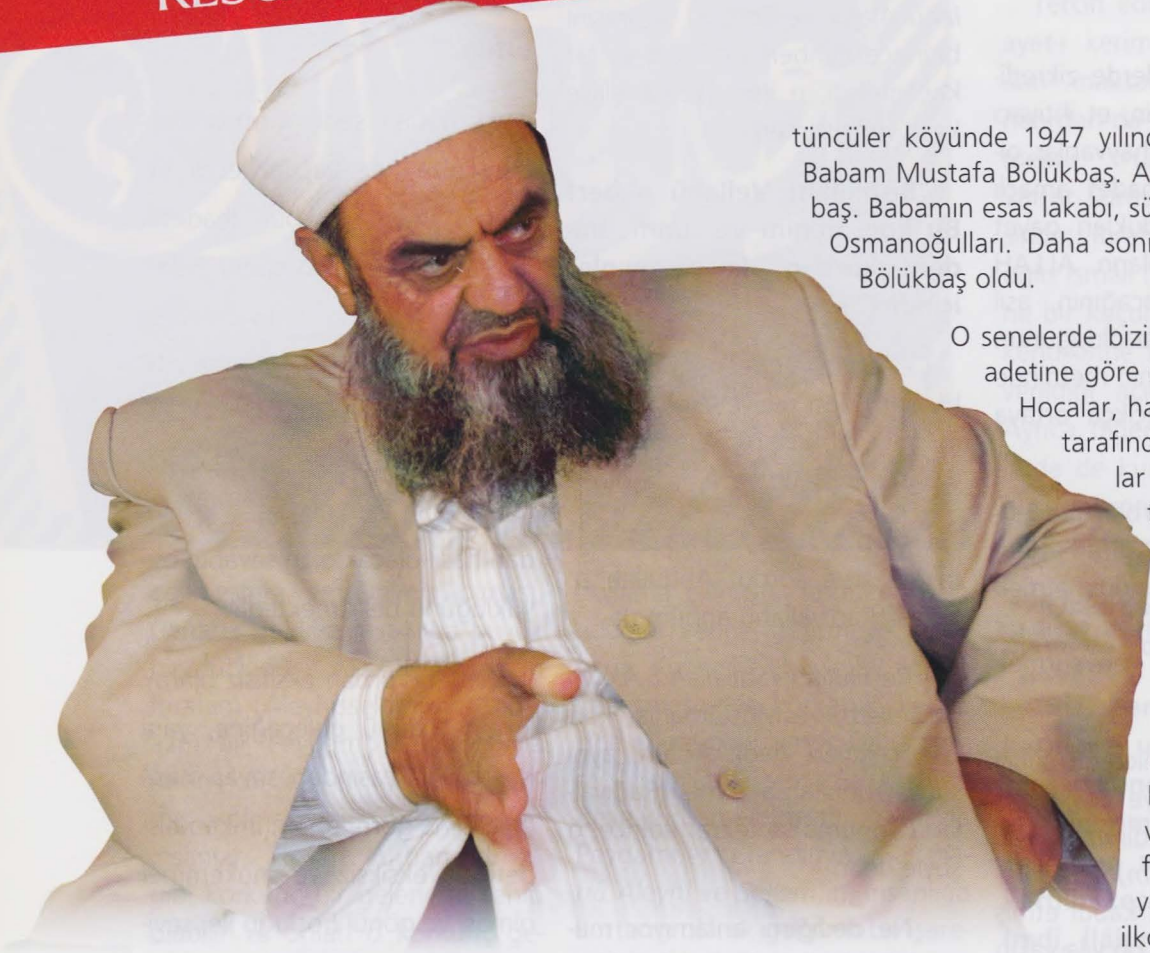
3 - Buhari, Edahi: 9,14; Müslim, Edahi: 17

4 - Tirmizi, Edahi: 19,20

5 - Tirmizi, Edahi: 11

6 - Tirmizi, Edahi:1; İbn-i Mace, Edahi: 3

RESÜL BÖLÜKBAŞ HOCAEFENDİ

tüncüler köyünde 1947 yılında dünyaya geldim. Babam Mustafa Bölükbaş. Annem Fatıma Bölükbaş. Babamın esas lakabı, sülale lakabımız Molla Osmanoğulları. Daha sonra da soyadı olarak Bölükbaş oldu.

O senelerde bizim köyde o zamanın adetine göre resmi hoca olmazdı. Hocalar, halk tarafından, millet tarafından tutulurdu. O sıralar millet tarafından tutulan Molla İbrahim lakabıyla meşhur bir hoca vardı, bir ayağı yoktu. Ben ilkokula gitmeden önce bu hocada, İbrahim Efendi'de okudum. Ondan Kur'an-ı Kerim tecvidi ve kısmen hafızlığımın bir kısmını yaptım. Daha sonra ilkokula gönderdiler.

Fakat kabiliyetimize bakan öğretmenler birinci sınıfa değil de, ikinci sınıfa kaydettiler. İkinci, üçüncü ve dördüncü sınıfları birincilikle bitirdik. Böylece yaz tatiline girdik.

Amcam İsmail Bölükbaş rahmetli, Kuran ilimlerinin okunması hususunda bizim oralarda bu işlerin banisi olur. Kur'an aşıkıydı. Kur'an'a gönül vermiş bir insandı. İşte biz yaz tatilindeyken köye bir hocaefendi getirdi.

Ardeşen'de meşhur bir hocaefendi vardı Hamid Efendi isminde. Bu Hocaefendi, Mahmut Efendi Hazretleri ile beraber Of'ta ders okumuşlar, Usulü Fıkıh okumuşlar yani orda böyle bir ders arkadaşlıkları da vardır. İşte bu Hocaefendinin talebelerinden biri olan Ahmet Beyazal ismindeki Hocaefendiyi bizim köye getirdiler. Bu hocaefendi Arapçaya çok meraklıydı.

Şu an halen köyümüzün İmam Hatibi olan ve Dursun Efendiden icazetli olan Mustafa Albaş Hocaefendi, o sıralar benim yaşında veya benden bir yaş büyük olabilir, işte on iki yaşlarındayken bu hocadan Arapça ders okumaya başladı. O Arapça okumaya devam ederken

Resül BÖLÜKBAŞ Hocaefendi, başta Cübbeli Ahmet Mahmut Ünlü Hoca olmak üzere pek çok ilim adamı yetiştirmiş, hocaların hocası diyebileceğimiz bir alimdir.

Mahmut Efendi Hazretleri'nin yanında müstesna bir yeri olan ve İsmailağa Cemaati'nin önde gelen simalarından olan Resül Hocamız, bizi mütevazı evinde kabul etti ve Karadeniz insanının o meşhur misafirperverliği ile bizleri ağırlayıp, Karadeniz'in meşhur yemeklerini yedirmeden de bizi salmadı. Samimi ve sıcak bir hava içerisinde sohbet ettik. Kendisiyle, okumaya ve okutmaya başladığı günlerden, Rize/Pazar'da açtığı Kuran Kurslarına, Efendi Hazretleri'nden Cübbeli Ahmet Hocaya kadar pek çok mevzuyu sizler için konuştuk.

ARIFAN: Hocam evvela Resül BÖLÜKBAŞ Hocaefendiyi kısaca tanıyalım. Nerelidir, ne zaman doğmuştur?

Resül BÖLÜKBAŞ: Rize'nin Pazar ilçesinin Tü-

rahmetli annem bunu görüyor. Ve buna diyor ki; "yavrum, evladım Mustafa ne okuyorsun?" O da; "ben Arapça okuyorum, hoca olacağım." diyor. Annemde ona diyor ki; "git Resul'ü de al, o da başlasın." Ve Mustafa Hocanın Arapçaya başladığı aynı gün ben de Arapça okumaya Emsile'den başladık ve böylece okumaya devam ettik. İki sene Tütüncüler köyünde okuduk. Ondan sonra beşinci sınıfa daha gitmedim. Fakat o zaman beşinci sınıfı bitirenler için sene sonunda bir imtihan açılır ve bu imtihanda başarı gösterenlere diploma verilirdi. Biz de sanki okula devam etmiş gibi o imtihana ihtihak ettik ve yine pekiyi dereceyle diplomamızı aldık. İlkokul mezunu olduk böylece.

Daha sonra bu Hocaefendinin köyden ayrılması ile, amcam merhum İsmail Bölükbaş Of, Çaykara diyar diyar dolaşarak yine bize hoca temin etti.

ARİFAN: O zaman pek fazla hoca yoktu değil mi?

Resül BÖLÜKBAŞ: Evet pek yoktu, ortalıkta hoca kıtlığı vardı. Birde bu günkü gibi haberleşme imkanları yoktu. Mesela; Of'taki Kur'an Kursu'ndan veya Rize'deki Kur'an Kursu'ndan, Pazar'dakilerin haberi olmazdı. Çünkü o zaman mesafeler de uzaktı, Pazar ve Rize çok uzak sayılırdı, gidiş geliş imkanları şimdi ki gibi değildi. İşte amcam bize hoca bulmak, temin etmek için yaya dolaşır, her yere giderdi ve bizi böylece okuttu. Daha sonra Ardeşen'deki o bizi ilk olarak Arapçaya başlatan hocaefendin hocası olan Hamid Efendi'ye gittik, orada da biraz okuduk. Daha sonra Ardeşen Merkez de müderrislik yapan Of/Zisona köyünden Remzi ÇAKIROĞLU Hocaefendiden Akaid ve Meani derslerini okudum. Ondan sonra okumak için İstanbul'a geldim.

ARİFAN: Efendi Hazretleriyle ilk defa o zaman mı görüşünüz?

Resül BÖLÜKBAŞ: Evet, İstanbul'a önce ders okumak maksadıyla Efendi Hazretleri'nin yanına gittim. O zaman on beş, on altı yaşlarındaydım. Efendi Hazretleri beni çok sevdi, buyurdu ki: "Seni çok sevdim. Sen ilerde büyük alim olacaksın Allah'ın izniyle, fakat ben haftada bir defa ancak ders verebiliyorum, sana yazık olur." dedi ve çok iyi Arapçası olan Adalar Müftüsü Halil Günaydın ismindeki zattan okumamı tavsiye etti.

Efendi Hazretleri irşadla, tasavvufla ilgilenmesi sebebiyle ders vermek için daha fazla zaman ayıramıyordu, daha önceleri daha başka kitapları da okutuyordu. Böylece onun tavsiye ettiği Hocaefendiden Arapça okumaya başladık, "Bize haftada bir uğrayın" buyurması üzerine de, kendisine haftada bir uğradım ve görüşürdük, hamdolsun o zamandan beri tanışıyoruz. O zamandan beri hem çok sevdik ve Efendi Hazretleri tarafından çok sevildik.

Adalarda okumaya devam ettik, daha sonra Rize'ye gittik. Son olarak da Rize merkez vaizi ve Zavendik Kur'an Kursu'nun müderrisi olan Mustafa Yıldız Hocaefendi'den Usulü Fıkıh okuduk. Daha sonra 1966 yıllarında Zavendik'te yapılan bir icazet merasiminde icazetimizi aldık. İcazetimizde o zamanın Diyanet İşleri başkan vekili olan Yaşar Tunagür hoca -Allah rahmet etsin- o da oradaydı, onun oradaki veciz konuşmalarını hala unutamıyorum.

Böylece icazet alıp köye geldik, Pazar Tütüncüler Köyüne.. Orada bir bodrumu medrese yaptık ve talebe okutmaya başladık. Birkaç sene okutmaya devam ettikten sonra askerlik çağı geldi ve as-

keri gittik. Biz askerdeyken amcam yine boş durmadı, o talebeyi dağıtmamak için hocalar getirdi ve talebeleri okuttu. Askerliğimi bitirip geldikten sonra, 1972 senesinde artık yoğun bir şekilde Tedrisata'da başladık.

ARİFAN: Yani talebe yetiştirmeye askere gitmeden önce başladınız.

Resül BÖLÜKBAŞ: Evet, askere gitmeden önce okutmaya başladık. Askerlikte bir fasıla oldu. O fasılda da, amcam başkaca hocalar temin edip talebe tedrisata devam ettiğinden, biz gelince yine bıraktığımız yerden devam ettik. Epey gayret ettik, çalıştık. O zaman için mevcut olan binanın üzerine bir kat daha koyduk ve orada okutmaya devam ettik.

ARİFAN: Peki hocam, Cübbeli Ahmet Hocaefendi'nin sizde okumaya başlaması nasıl oldu?

Resül BÖLÜKBAŞ: Efendi Hazretleri'yle ilk görüşmemizi az önce arzetmiştim. O zamandan beri hep görüştük. Rize'ye geldikten sonra da irtibatımızı koparmadık, ona olan sevgimiz sebebiyle senede bir İstanbul'a gidip gelmeye ve görüşmeye devam ettik. O sıralarda Cübbeli Ahmet Hoca on iki yaşında bir çocuktuk. Efendi Hazretleri'nin yanındaydı ve o zamandan cübbeli şalvarlıydı. Çok kabiliyetli çocuktuk, biz İstanbul'dayken bizi de pek rahat bırakmıyordu. "Hocam burayı bir oku", "Burası nasıl, şurası nasıl?" devamlı sorular soruyordu.

Onunla İstanbul'dayken böyle bir diyalogumuz başladı. Bu birkaç gün sürdü, sonra; "hocam ben seninle gelip okuyacağım, burada böyle kap kaç usulü olmaz. Geleyim yoğun bir şekilde benimle ilgilenir misin?" dedi, ben de; "ilgilenirim" dedim. Ama ilk anda, gelmesini pek istemedim. Şöyle istemedim; o zengin

bir babanın evladıydı. Çok nazik büyümüş bir çocuk. Bizim medrese o zaman esaslı bir bina değildi, imkanlar kısıtlıydı yani o günün şartlarına göre İstanbul'da doğmuş ve geniş imkanlar içinde büyümüş bir çocuk orada yapamaz, darlanır, sıkılır sonra geri gelir. Yani böyle olmasındansa, gelmesini daha uygun gördüm.

Fakat o ısrar etti. "Bu gelmek istiyor ama annesi babası göndermez" diye düşündüm. Bu sefer beni babasına götürdü. Babası dedi ki; "ilim gurbette olur. Bu çocuğu al götür ve okut." O da teslimiyet gösterdi. Bu arada Ismailağa'da bazı kişiler onun Rize'ye gelmesine şiddetle karşı çıktılar. Gitmesin diye Efendiye baskı uygulamaya çalıştılar. Benim tahminime göre sebep şuydu; Cübbeli çok kabiliyetli, zeki bir çocuk olduğu için burada okusun istediler. Ama Cübbeli'de; "buralarda okursam kısa zamanda yetişemem, gideyim her şeyden elimi kolumu çekeyim de, bir an evvel bitirip geleyim" istiyordu.

Tabi Cübbeli gitmesin diye baskılar devam etti. Bana da "Cübbeli'yi götürme" diye söylediler. Hatta Ali Haydar Efendi'nin oğlu Halit Efendi'ye gittiler; "Halit Efendi bunu gönderme" dediler. Bu arada; "Efendi Hazretleri Cübbeli'nin gitmesini istemiyor ama Resul hocayı çok seviyor, onu kırmak istemediği için kendisine diyemiyor." gibi söylentiler oldu. Bunları duyunca Efendi Hazretleri kızdı, bana dedi ki: "Şimdi emrediyorum götüreceksin!"

Efendi Hazretleri böyle söyleyince aldık götürdük. Tahmin ettiğimiz gibi olmadı. Cübbeli zengin bir ortamda yetişmesine rağmen hiç darlanmadı, hiç ağlamadı, hiç bezmedi ve sebat etti. Bir kere ağladı, nerde biliyor mu-

sun? Buradan otobüse bindik, Düzce'den geçerken hıçkırıklarla ağlamaya başladı. "Ahmet ne oldu, niye ağlıyorsun?" diye sordum, "Efendi Hazretleri aklıma geldi" dedi. Ondan sonra da hiç ağlamadı ve işte iki seneye yakın zamanda derslerini bitirdi, icazetini aldı geldi.

Tabi o çok azimliydi, detaylı bir şekilde okumak için ısrarlıydı. Emsile okuduk, Bina okuduk. "Bina'nın şerhini de okuyalım" dedi. Maksud okuduk, "Maksud'un şerhini de okuyalım" dedi. Şafiye diye Sarf ile ilgili bir kitap var onu okuduk. Avamil okuduk, "şerhini de okuyalım" dedi. İzhar okuduk, "Adalı şerhini de ayrıca Eyyubiyi de okuyalım" dedi. Bir şeye takıldı mı mutlaka yapacaktı. Biz de onun ısrarını kırmamak için madem istiyor verelim dedik.

Daha sonra Kafiye'yi, onun şerhi olan Molla Cami'yi baştan sona okuduk. Sonra Telhis ve onun şerhi olan Meanî'yi okuduk. Akaiden beş-on parça kitap okuduk. Ayrıca. Usulü Fıkıh okuduk. Yani otuz iki parça irili ufaklı kitap okuduk. İki sene gibi kısa bir zamanda bu tamamlandı.

ARİFAN: Normal olarak bu kitaplar, ne kadar zamanda okunur?

Resül BÖLÜKBAŞ: Bu kitapları Cübbeli değil de, orta seviyede zekası olan bir talebe okuyacak olsa, en az dokuz senesini alır. Yani o kadar uzun sürer.

ARİFAN: Cübbeli Hocamız der ki; "Resul Hocamız bize hem hocalık hem babalık yaptı." Bu sözü açar mısınız?

Resül BÖLÜKBAŞ: O çoğu zaman bizim evde kalırdı. Gece yarısı kalkar kapımı çalar; "ho-

cam bir yeri çözemedim." derdi. Bende kırmaz, kalkar çözerdim, anlatırdım. Tabi acıkırdı, gece yarısı yemek hazırlardık, ona kendi evladımız gibi baktık. Bir baba evladına ne kadar hassas davranıyorsa, buna birde talebe-hoca ilişkisini ilave edersek fevkalade bir ilgilenme hasıl olur, bizimde böyle oldu. Ayrıca onu sadece biz değil bütün Tütüncüler Köyü halkı, hatta Pazar, Ardeşen, Rize halkı seviyor, bağrına basıyordu. Çünkü 12-13 yaşlarındayken bile, henüz ilim almadığı halde kulaktan dolma bildikleriyle kürsüye çıkar ve 30 - 40 yaşlarında bir hoca gibi fevkalade vaazlar yapardı. Bu yüzdende çok sevilirdi. Ayrıca yanık sesle, ağlatıcı tarzda Kur'an okurdu. Cübbeli'nin her Kur'an okuyuşunda babam etkilenir ve ağlardı.

Bunun yanında başka talebelerimiz de vardı, onların derslerini de ihmal etmiyorduk. Ama düşünelim ki bir annenin ikiz çocuğu var, biri çok süt içiyor biri az içiyor. Biri az içiyor diye diğerine de az içirmek ceza olur. Madem bu içmek istiyor, süt de var, öyleyse vermek lazım. Yani bu şekilde devam ettik.

ARİFAN: Peki diğer talebeler kıskanıyor muydu hocam?

Resül BÖLÜKBAŞ: Hayır, kıskanma yoktu. Sadece imrenme vardı. Yani kıskanma şundan yoktu; Cübbeli Hoca'nın seviyesinin erişilmez bir seviyede olduğunu tüm talebe arkadaşları kabul etmişti.

Bir de Cübbeli Hoca ali himmet idi. Mesela icazeti olacağı zaman: "Ya Rabbi icazetim çok kalabalık olsun, yirmi bin kişi olsun." diye gece gündüz dua ederdi. Ve bana da devamlı "hocam yirmi bin kişi olacak değil

mi?" diye sorardı. Biz de "inşaalâh olacak" diyorduk. Ama onun bu isteği mümkün olmayacak bir şeydi. Tabi benim de bir tahminim vardı, en fazla olur olur iki-üç bin kişi. O çocukluğundan böyle bir şey temenni ediyor. O zaman daha 14 yaşında, yeni buluş çağına gelmiş ama yine çocuk sayılır. Temennisine baktığınız zaman çocuk temennisi, bu olmayacak şeydi çünkü.

Hazırlıklarımızı yaptık, her tarafa davetiyeler gönderdik. Ve icazet günü geldi.

Tabi İstanbul'dan başta Efen-di Hazretleri olmak üzere Ahmet Vanlı Hocalar, vesair bütün ulema geldiler. Trabzon, Erzurum, Samsun İlahiyattan, Ankara'dan, İstanbul'dan çok hocalar geldiler. Ve Cübbeli Hoca'nın icazette 20.000 kişi olsun diye temenni ettiği bu sayı 40.000 kişi oldu. Bu icazet olmadı, daha doğrusu ana baba günü oldu. Düşünebiliyor musunuz Tütüncüler gibi bir dağ köyünde bu kadar insanı. Yani öyle bir manzara oldu ki anlatılacak gibi değil. Dağ, taş, tarla, bayır insan kaynadı. Her yer insan seli.. 40.000 kişiyi bir köy alır mı? Pazar'dan köye kadar arabalar ikili olarak kilitlendi. İlk gelen müsafirlerden sonra gelenler yaya geldiler.

Biz icazet günü o kadar çok yemek yaptık ki, belki 20.000 kişinin yemeğini yaptık fakat ne mümkün o kadar kişiye yemek verebilmek. Servis yapma imkanı yok. Bu 40.000 kişi, 10 – 20 kişilik gruplar halinde köy evlerine dağılarak yemek yediler.

O zaman acayip bir şey yaşadık. Bir de böyle bir şeyi beklemiyorsun, bu kadar kişi nereden toplanacak? Rize'de hiçbir cenaze, hiçbir toplantı olmamıştır

böyle. O gün yatsıya kadar yollar kilitlendi, köyü tahliye etmek büyük bir mesele oldu. Tek kelimeyle Cübbeli Hoca'nın isteği, temennisi Allah tarafından karşılık buldu. Bu da Cübbeli Hoca'nın kastettiğine ulaşmak hususundaki kararlılığının ne derece olduğunu gösteriyor. 1978 de geldi, 1980 de icazet aldı ve İstanbul'a döndü.

Ondan sonra güzel icazetler verdik. Biz Tütüncüler köyünde yedi kere icazet verdik. Şimdi orada Rize Pazar Tütüncüler Kur'an Kursu var.

ARIFAN: Tütüncüler Köyündeki bu Kuran Kursu ne zaman yapıldı hocam?

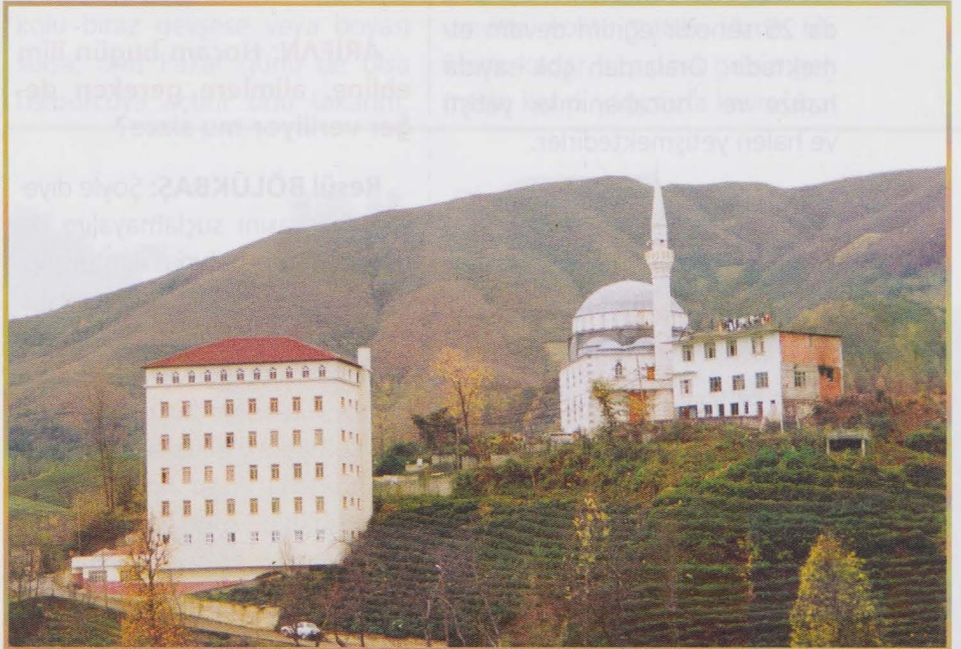
Resül BÖLÜKBAŞ: Onun da hatırası şöyle. Ne zamanki iki sene zarfında Cübbeli hoca olup icazet aldı. Bu icazetin fevkalade yoğunluğunu gören babası çok duygulandı. Bana dedi ki; "hocam, ben bu hizmetinin karşılığı olarak sana sıfır km. bir araba alacağım." Tabi 1980 senesinde bizim köyde arabası olan kimse yoktu. Çok cazip bir teklif. Dedim ki; "benim için bu araba lüks ve arabaya ihtiyacım da yok. Sen

madem bu parayı gözden çıkar-dın, buna bir o kadarda ilave et, bak görüyorsun evladının okuduğu medrese yeterli değil. Bizim bahçede arazisini ben vereyim büyük bir medrese yapalım."

Cübbeli Hoca'nın babası Yusuf Ünlü de bunu başlattı. İcazet gününden önce Yusuf Ünlü bize geldi, bu kararı aldık ve hemen temelleri attık. Yani Cübbeli Hoca'nın icazet aldığı o gün, aynı zamanda medresenin de temeli atılmıştır.

Biz şahsımıza yapılacak olan bu hediyeyi ümmete mâl olsun istedik. Kamuya mâl olsun istedik. O binayı başlattık. Binanın birinci kat betonu atıldığı zaman 80 ihtilali oldu, bazı fevkalade sıkıntılar oldu ama buna rağmen binanın yapımı devam etti ve 1,5 senede bitti. Bu bina altı kat yapıldı. Binayla beraber Hidayet Vakfı diye bir vakıf kurduk. Daha sonra bu eğitim devam etti ve halen devam ediyor, kıyamete kadar da devam edecek inşallah.

Buradan fevkalade hocalar yetişti, başta Cübbeli Ahmet Hoca olmak üzere yüzlerce hafız ve hocaefendiler yetişmişlerdir. Sa-

Cübbeli Ahmet Hoca'nın Okuduğu Tütüncüler Köyü Kur'an Kursu Camiye Bitişik Küçük Bina. İcazetinde Babası Tarafından Temeli Atılan Kurs Aşağıda

Çayeli Limanköyü Mh. Hidayet Kur'an Kursu

lih Hoca, Hüsamettin Hoca, Muhammed Yelkenci Hoca, Enver Hoca, İshak Daniş Hoca ve daha niceleri buradan icazet aldılar. Diyanet kadrolarında vazife alan kadrolu 200'ü aşkın hocamız var.

Ondan sonra dedik ki; "sadece erkek Kur'an Kursu'yla olmaz, bir de Kız Kur'an Kursu yapalım." Ve Erkek Kur'an Kursu'na 500 m. mesafedeki yine kendi arsamız üzerinde Kız Kur'an Kursu yaptık. Bunu da vakfettik. Ve orada da 25 senedir eğitim devam etmektedir. Oralardan çok sayıda hafize ve hocahanımlar yetişti ve halen yetişmektedirler.

Daha sonra Çayeli Liman Köyü'nde bir hacı efendi bize arsa vakfetti. Dedi ki, "burada Kur'an Kursu yapılsın, hem de camisi olsun" Burası denize 15-20 m. mesafededir. Onu da 8 katlı olarak tamamladık.

Halen 250 tane talebemiz vardır ve ehil hocalar tarafından okutulmaktadır. Tütüncüler Köyü Erkek Kur'an Kursu'nda 80 tane, Kız Kur'an Kursu'nda 100'ü aşkın

talebemiz ve yine Liman Köyü Erkek Kur'an Kursu'nda da 60, 70 kadar talebemiz okumaya devam etmektedir.

Bu kurslarımız Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlıdır ve denetlenmektedir. Diyanet tarafından, imamlik veya Kur'an Kursu hocalığı için açılan imtihanlara girenler başarılı oldukları zaman; "galiba siz Tütüncüler'den geliyorsunuz, çünkü Tütüncüler'de yetişen talebe belli oluyor" diyorlar.

ARIFAN: Hocam bugün ilim ehline, alimlere gereken değer veriliyor mu sizce?

Resül BÖLÜKBAŞ: Şöyle diyeyim, başkasını suçlamayalım da bugün ilim erbabına, ilim erbabı değer vermiyor ki başkası versin. Hocalar olarak önce biz birbirimize değer vereceğiz. Daha doğrusu hoca kendine bir değer verecek ki, başkası da ona değer versin. Cenabı Allah hocaları yani ilim erbabını muhafaza ediyor, tehlikelerden koruyor. Fakat biz ilim erbabını adeta yok etmeye çalışıyoruz. Mesela bir hocafen-

dinin aleyhinde konuşmak, tenkid etmek -velevki tenkid ettiğin hususlar onda var olsa bile- bu durum onu yıpratıp gözden düşürmeye çalışmaktır.

Ancak bir hocanın itikadı bozuk olduğu zaman onun fikrini tenkid ederiz. O fikri tenkid ettiğimiz zaman dolayısıyla o suçun sahibi de tenkid edilmiş olur ama ona aldırış etmeyiz. Çünkü itikaden bozuk bir fikri serdeden insana, kim olursa olsun hatır edilmez. Yani bu ayrı bir şey. Benim kasdettiğim Ehli Sünnet vel-Cemaate müntesip hocafen-diler, üç aşağı beş yukarı biri diğerinden daha az hatalı veya eksiği noksanı daha fazla olabilir. Birbirimizi hoş görmeliyiz, hatasız insan olmaz. Masum olan ancak peygamberlerdir.

ARIFAN: Hocam bugün Ömer Nasuhi Efendiler yetiştiler mi?

Resül BÖLÜKBAŞ: Ben inanıyorum ki okuyanlar ve okutanlar ali-himmet olurlarsa, Ömer Nasuhi gibiler yetişir. Neden? Bu gün 20-30 sene önce düşünemediğim derecede ilim erbabı yetişiyor. Allah'a şükür. Mesela biz İsmailağa'da bazı hoca arkadaşları görüyoruz ki fevkalade yetişmektedirler. Lazım olan Kitaplar bulunabiliyor. Ayrıca bilgisayarda bir düğmeye bastığın zaman Kütübü Sitte'nin tamamına ulaşmak mümkün olabiliyor. Diğer kitaplarda, hepsi yüklenmiş hazırlanmış kolay hale getirilmiş, vakitten çok tasarruf oluyor. Ama şunu da unutmayalım ki ilim yine kitaplardadır.

Bu gün ilim okumak kolaylaştı ama heves azaldı, daha doğrusu Rıza-i İlahi'ye talip olan kişiler azaldı. Yani hedef para olunca, makam-mevki olunca, bir iş, bir kadro sahibi olan; "daha fazla

okusam da maaşım aynı olacak, niye okuyayım?" diye düşününce ilim erbabı yetişmez. Yani idare-i maslahatçılık hakim olmamalıdır. "Ben iyi bir alim olayım, şu ilim dalında otorite olayım" diye gayret edilmelidir.

ARIFAN: İlim talebelerine neler tavsiye edersiniz?

Resül BÖLÜKBAŞ: Onlara tavsiyemiz, okudukları ilmin en güzelini yapsınlar. Mesela Kafiye-yi okuyup bitirdek sonra; "ben bu Kafiye'yi tam olarak anladım, anlamadığım yer kalmadı ve bunu talebeye de aynen anlatabileceğim bir duruma geldim" diyebilirse, ondan sonra başka kitaba geçsin. Derslerini çok iyi kavrasınlar, müzakereyi çok iyi yapsınlar. Hz. Ali (Radıyallahü anh): "İlim kuyu ise, müzakere onun kovasıdır." buyurdu. Müzakere çok önemli. Mesela bizim medreselerde "kelime dersi" dediğimiz bir sistemimiz var, bu sistem çok güzel bir şey.

Ayrıca şunu da ifade etmek istiyorum ki, ahir zamanda her şey bozulduğu gibi bu sistemde biraz bozulmaya yüz tuttu. Bakıyoruz kıyamet alametlerinde evlat babaya asi, talebe hocaya asi, mürid mürşide nerdeyse asi... Bu üç isyanı da maalesef görmeye başladık. Her türlü isyan bir yere kadar tamam da, mürdin mürşidine isyanı hiç akıl alacak bir şey değildir. Fakat bunu da görüyoruz maalesef... Rabbim rahmetiyle islah etsin inşallah...

İşte ilim talebeleri bunlara dikkat etmeli, evet ilim tahsili önemli lakin edlepli olmak daha önemli.

ARIFAN: Hocaların hocası-sınız. Peki hocalara neler tavsiye edersiniz?

Resül BÖLÜKBAŞ: Estağfi-

rullah... Bildiğimizle amel edip, amel ettiğimizi tavsiye edersek tesir eder. İmamı Azam Efendimize bir gün biri geliyor ve diyor ki; "çocuğum ağlıyor söz dinlemiyor illa bal diye tutturmuş, yedireceğim tabi ama bal bulamıyorum. Bu çocuğa bir şey deseniz de ağlamaktan vazgeçse." İmamı Azam; "bu çocuğu yarın getirin" dedi.

Ertesi gün getirdiler "yavrum bal isteme" dedi, çocuk sustu. Çocuğun babası şaşırđı: "Ey İmam, madem bir sözle oluyordu, bunu ilk geldiğimde niye yapmadın" dedi. Bunun üzerine İmamı Azam: "O sabah ben de bal yemiştım, ben yaptığım şeyi çocuğa yapma desem tesir etmez" dedi.

Talebe yetiştiren hocalar talebeleriyle yakından ilgilenmeli. Benim evim Kur'an Kursu'na yakın, bazen gece iki defa kalkıp talebelerin durumu nedir ne değildir, üstü açıldı mı açılmadı mı, veya yaramazlıklar oluyor mu? diye kontrol ediyorum. Yemeklerini kontrol ediyorum. Gece, gündüz ilgileniyorum onlarla.

Mesela medresenin kapısının kolu biraz gevşese veya boyası solsa, onu Pazar günü de olsa nalburcuya açtırır onu takarım,

yoksa rahat edemem. Fakat evimin kapısında problem varmış, onu görmem bile. Birinci evim medresem, ikinci evim kendi evim. Böyle olursak, çok okutmasak bile Mevla medreseye feyiz verir. Lütfeder, bereket verir.

Talebelerime düşkün olmak konusunda halen öyleyimdir, talebeden bezmek şöyle dursun onlarla ilgilenmeye isteğim, hevesim var. Hele hele şu son bir sene öyle bir iştıyak ve heves var ki içimde, yani talebeyi çoğaltma yönünde himmet gösterdim. Ve Cenab-ı Allah bu sene 70 tane talebe gönderdi.

Tabi bizim bu hale gelmemize birinci derecede amcam, babam bize destek oldu. Hem okumamıza hem okutmamıza. Babam beni alıp Ardeşen'in Salom Köyündeki Hamid Efendi'ye götürdü, o zaman o köyde ekmek bile bulunmuyordu. Ekmek yapacak malzemeyi eline alarak, arkasında yatak-yorgan karlı havada yola çıktığımızı hiç unutmam. Bizi ilim tahsil etmemiz hususunda çok desteklediler. Biz okurken ve okuturken kadro gelecek, maş alacam, böyle bir şeyi hayal bile etmezdik, o zamanlar böyle bir umutta yoktu zaten. Ama biz ölene kadar beş para gelsin gelmesin kendi yağımızla kavrulaca-

Tütüncüler Köyü Kız Kur'an Kursu

Resül BÖLÜKBAŞ Hocaefendi ile Mustafa ÖZŞİMŞEKLER Hoca Röportaj yaparken

ğiz. Çayımızı satacağız, gelirimiz kadar yiyeceğiz ama vazgeçemeyeceğimiz tek şey ilim okutmak olacak.

Ana gaye olarak bunu seçtik ve "ölene kadar Allah bunu bizden ayırmasın" diye dua ediyoruz.

ARIFAN: Hocam son olarak, Cübbeli Ahmed Hocanın bu günkü faaliyetleri için ne diyorsunuz ve ona bir tavsiyeniz var mı?

Resül BÖLÜKBAŞ: Cübbeli Hocanın bu faaliyetleri, gayretleri dille anlatılmaz, çok güzel çalışıyor ve hizmet ediyor. Gerek dergi çalışması olsun gerek sohbetleri olsun, kitap telif etmesi, basması falan çok güzel ve önemli hizmetler. Ama gönlüm isterdi ki bunun yanında birkaç tane de talebesi olsun, talebe okutsun. Çünkü talebe okutmanın bereketi çok başkadır, o sonu gelmeyen bir şeydir. Tütüncüler'den İstan-

bul'a geldiği zamanlarda bir grup talebeye Arapça okutarak icazet vermişti. Bunun bugünde devam etmesini gönlüm arzu ederdi.

Evet çok işi var, tefsir yazıyor, şunu yapıyor bunu yapıyor, olsun. Seçme 5-6 talebe okutsun, günün bir saatini buna ayırsın.

Veya haftada üç gün okutsa?

Evet, haftada üç gün okutabilir. Mesela tefsir hususunda çok mahirdir. Bir tefsir dersi başlatıp haftanın belirli günlerinde okutsun, çok iyi olur. O tefsir okuturken ben de refakat ederim kendisine. Dinleriz çok güzel olur, ona tavsiyem bu.

Şimdi mesela ben o kadar çok vaaz ettim ki. Ama önüme çıkıp: "Allah razı olsun hocam senin vaazınla irşad oldum" diyene az rastladım. Ama gittiğim yerlerde: "Allah razı olsun hocam bizi okuttun, yetiştirdin" diyen tale-

belerime çok rastlıyorum. Talebe yetiştirmek bereketlidir, kalıcıdır. Bir zaman Timurtaş hoca vardı, vaaz ederdi. Allah razı olsun çok güzel vaazlar etti. Öldü gitti, her şey bitti. Ama talebesi olanın bitmiyor. Mesela düşünün Durusun Efendi'nin, Halil Efendi'nin talebeleri. Talebe hocasını yaşıyor. İcazet silsilesinde hepsinin ismi geçiyor, ta Peygamberimiz (Sallallahü aleyhi ve Sellem)'den, Cibril-i Emin'den alıyor. Oralara kadar silsileyi devam ettiriyor, ilim acayip bir şeydir bunun yerini hangi şey tutabilir?

ARIFAN: Hocam Allah razı olsun, bizlere vakit ayırdınız çok teşekkür ediyoruz.

Resül BÖLÜKBAŞ: Rabbim cümlemizden razı olsun. Ben teşekkür ederim.

HAZRETİ RESÛLÜLLAH'I AŞIRI ALÇALTMA ALÇAKLIĞI...

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ
إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

Yazımızın değişmez müsafirini biliyorsunuz. İslâm'ı müdafaa eder gözükererek İslâm'a aykırı öyle şeyler söylüyor ki tarif edilesi değil. Üstelik bunu yapan kılı bile kıpırdanmıyor. Bu kadar da fütursuz...

Müslümanları yanlışlardan kurtarmaya çalışır gözükererek onları kâfirlerle bir gösteriyor. Halbuki kendisi, Müslümanları, İslâm'ın aziz peygamberini aşağılayanlarla aynı hizada duruyor. İslam, Müslüman ve Peygamber kelimelerinin taşıdığı ortak, geniş ve kurtarıcı mânâyı bir kefeye koyup toptan idama götürüyor.

Sizin de farkında olduğunuz gibi ortada ağır bir suçlama var. Bu ağır suç havada kalacak da değil. Mutlaka iki kişiden birinin üzerine konacak. Ya müsafirimizin üzerine konacak ya benim.

Yani bu ağır suçlamanın iki muhatabı var.

Biri, Bay İslamoğlu'nun bir üniversite talebesine

"O zaten Arapça falan bilmez. Ona bazı şeyler öğretmişler, o da işte onu yazıyor"

dediği Ali Eren, diğeri de tabii ki Bay Mustafa İslamoğlu.

Suç samur kürk de olsa kimse üzerine almazmış. Şimdi bu suçu kim üzerine alacak?

Ben İslamoğlu'na iftira ediyorsam, ona attığım bu ağır suçlama gelip benim başımın üzerine konacak, yok iftira etmiyor da doğru söylüyorsam, o takdirde de bu suçlar gidip tabii ki dooogr İslamoğlu'nun başının üzerine yerleşecektir...

Suçlamayı tekrarlayalım: **Müslümanları kâfirlerle bir ve ortak göstermek...**

Evet, köşemizin müsafiri aynen öyle yapıyor. Ona

göre, **“Ümmet-i Muhammed eski inkârcı kavimler gibi melek bir peygamber istiyor.”**

Ama Hazreti Resûlüllah hayatta olmadığı için bu isteğini dile getiremiyor. Onun için, bu ümmet bu isteğini **“Peygamberi melekleştirerek”** kapatmaya çalışıyor.

Burayı okuyunca, zihninizde bir sorunun oluştuğunu biliyorum. Şunu düşünüyorsunuz:

“Bu söyledikleriniz sizin yorumunuz. İslamoğlu acaba ne demiş? Onu bilsek...”

Öyleyse buyurun okuyun. İşte İslamoğlu'nun Müslümanları kâfirlerle ortak gösterdiği sözlerin orijinali:

“Bugün, ümmet-i Muhammed, kendinden önceki Nuh, Ad, Semud ve Firavun toplumları gibi bir melek peygamber isteme imkânından mahrumdur. Fakat bu mahrumiyetin açığını, kendilerine örnek insan olarak gönderilen bir peygamberi melekleştirerek kapatmaya çalışmakla, aslında Kur'an'da geçen vahye sırt dönmüş toplumların suçuna ortak olmaktadır.” (Üç Muhammed, s: 27)

Gördünüz mü? Neymiş, neymiş?..

Ümmeti Muhammed, **“gâvurlukta çok ileri gittikleri için toptan helak olan eski kavimler gibi, bir melek peygamber isteme imkânından mahrum olduğu için,”** bu eksikliğini başka türlü yerine getiriyormuş. Onun için, **“Kendilerine örnek insan olarak gönderilen bir peygamberi melekleştirerek bu açığını kapatmaya”** çalışmış.

Peki böyle yapınca ne oluyormuş?

Kur'an'da geçen vahye sırt dönmüş toplumların suçuna ortak oluyormuş.

Peki ümmet-i Muhammedin,

suçlarına ortak olduğu toplumlar nasıl toplumlardı?

Hepsi azgın, inançsız, kâfir toplumlar...

Gördüğünüz gibi, Bay İslamoğlu hiçbir istisna yapmadan, ümmet-i Muhammed'i Allah'ın gadabına uğrayan kafirlerin suçuna yani kâfirliğe, ortak gösteriyor.

Sakin aklınıza, **“Yoksa geçmişte ümmet-i Muhammed'den bu inançta olan kimseler vardı da İslamoğlu acaba onları mı kastediyor?”** diye bir düşünce gelmesin. Çünkü adamcağız, yukarıda okuduğunuz gibi sözüne **“Bugün...”** diye başlayarak, günümüzdeki Müslümanları yani seni beni kastediyor, hepimizin böyle olduğunu söylüyor.

Peki, Müslümanlar içinde **“Ben insan olan bir peygambere iman etmem. Benim inanacağım peygamber melek olmalı”** diyen tek kimse var mı?

Tabii ki yok... Yok ama iftiranın tavanı da yok. İftira edecek olan kimsenin zihninde aniden var oluveriyor işte. İslamoğlu'nun, ümmet-i Muhammed'e iftira etmesi, fütursuzca toptan karalaması böyle...

***

İkinci bir tesbiti daha var ki o da ayrı bir felâket: **Doğrudan doğruya peygamberlik makamına hücum...**

Bu ikinci meseleye girmeden önce, iki zat hakkında kısa bir hatırlatma yapmam icap ediyor: Bu iki zat Şeyhulislam Mustafa Sabri Efendi ve Musa Cârullah Bigiyef'tir...

Birincisi son şeyhulislamlardan... Siyasetçi, büyük ve değerli bir ehli sünnet âlimi. 1869'da Tokat'ta doğdu, 1954'te Mısır'da vefat etti.

İkincisi olan Musa Cârullah ise Rusya doğumlu. 1875-1949 yılları arasında yani Mustafa Sabri

Efendi ile aynı zamanda yaşadı. O da âlim. Ama reformist. Uzun seyahatlerinde çok kimselerle tanışıp dost oldu. Bu dostlarından en meşhurunun Muhammed Abdüh olduğunu söylersek, Cârullah'ın ne derece bozuk bir itikada sahip olduğunu özetlemiş oluruz. Cârullah onun için Mustafa Sabri Efendi'ye ters düşmüştür. Zaten bozuk fikirli olduğuna en kuvvetli delillerden biri de, Mustafa Sabri Efendi gibi bir ehli sünnet âlimine ters düşmesidir.

Ibrahim Maraş'ın hazırlayıp Ötüken Yayınevi'nin bastığı **TÜRK DÜNYASINDA DİNİ YENİLEŞME** isimli eseri okuyanlar, onun reformistlik derecesini ve İslâm'a vurmak istediği darbeleri daha iyi öğrenmiş olurlar.

Musa Cârullah, **Dinî Yenileşme** hareketinin en hararetli savunucularından biri. İslâm sanki eskimiş de onu bu babayığitler yenileyecekler...

Şimdi sıra geldi esas söyleyeceğimize.

Musa Cârullah'ın en hararetli meftunlarından biri de Mustafa İslamoğlu. Kitabında Kehf ve Fussilet sûrelerinde aynı kelimelerle geçen bir âyete mânâ veriyor. Bu âyet, Kehf sûresinin 110, Fussilet sûresinin de 6. âyeti...

Verdiği mânâ şöyle: **“De ki; Ben de sadece sizin gibi ölümlü bir insanım. Bana, ilâhınızın bir tek ilah olduğu vahyolunuyor.”**

Yazar, âyette karşılığı olmadığı halde âyetin mânâsına **“ölümlü”** kelimesini sokuşturuyor. Bu, fikrini kabul ettirmek için onun her zaman müracaat ettiği bir taktiktir. Bizim esas dikkat çekmek istediğimiz nokta şu:

Mustafa İslamoğlu'nun yazdığına göre Musa Cârullah, Kitabü-Sünne kitabının 84. sahifesinde bu âyet hakkında şu yorumu yapıyor: **“Bu âyette Hz. Peygamber**

kendisini ümmetin bir ferdi gibi takdim ediyor. Öyleyse ümmetin her ferdi de Peygamber gibidir. Bu varılabilecek en yüksek kemal mertebesidir." (Üç Muhammed, sa: 28)

İslamoğlu, Musa Carullah'ın bu tesbitini överek, **"Sarsıcı bir yorum"** diyor...

Şimdi söz sırası bizde:

Allah kimseleri şaşırtmasın. İnsan bi kere şaşırmaya-görsün, abandone olmuş boksöre dönüyor. Ne yaptığının, ne söylediğinin farkında olmuyor. Bunlar da öyle. Ağızlarından ve kalemlerinden dökülenin farkında değiller. Musa Cârullah'ın şu ifadesine bakın meselâ:

"Bu âyette Hz. Peygamber kendisini ümmetin bir ferdi gibi takdim ediyor."

Adam iyice şaşırmış. Âyet peygamber sözü mü ki, bir âyette Hz. Peygamber kendisini ümmetin bir ferdi gibi takdim etsin!?... Böyle bir yanlışa, değil büyük bir âlim, ilim sahibi olmayan sıradan bir müslüman bile düşmez.

Haydi Cârullah böyle saçma bir şey yazdı. İslamoğlu'na ne oluyor ki, buna balıklama dalıyor?

Musa Cârullah yazmış, İslamoğlu da bunu okuyucusuna örnek bir yorum olarak takdim ediyor.

Bunların âlimlikleri işte bu kadar. Esasen bunlar zaten âlim değil âlimcik...

Esasa gelelim... Hazreti Peygamber (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem), asla ümmetin bir ferdi gibi değildir. Ümmet şöyle dursun, o Hazret'in makamı bütün peygamberlerden de üstündür: Makam-ı Mahmud... Bu makamı ona veren de, İslamoğlu'nun **"Aşırı yüceltmeçi Peygamber anlayışına"** sahip olmakla suçladığı Müslümanlar değil, bizzat Hazreti Allah (Celle celâlihû)'dür.

Bu ümmeti, **"İndirgemeci bir peygamber anlayışına"** sahip

olmakla suçlayan Bay İslamoğlu, âlemlere rahmet olarak gönderilen Allah Resûlü'nü **"Ümmetin bir ferdi"** gibi gösteren Musa Cârullah'ın sakim tesbitini överken, **"Hazreti Resûlullah'ı sıradan bir insan seviyesine"** indirmenin vebalini hiç düşünmüyor mu acaba?

Musa Cârullah'ın, **"Ümmetin her ferdi de Peygamber gibidir"** sözünden övgüyle bahseden uyanık yazar,(!) birkaç sahife sonra bu söylediklerini unutup şöyle diyor:

"Kur'an , peygamberleri insanlığın en iyileri olarak takdim eder." (sahife: 40)

E şimdi, böyle söyleyen kimseye siz şöyle demez misiniz:

"Kur'an madem peygamberleri insanlığın en iyileri olarak takdim ediyor da size ne oluyor? Siz niçin ümmetin her ferdi de peygamber gibidir" diyerek Kur'an'a ters düşüyorsunuz?

Değerli okuyucular! Musa Cârullah'ın yaptığı gibi, Hazreti Peygamber'in diğer insanlar gibi olduğunu söylemek, açıktan açığa peygamberlik makamını küçültmek, yok saymak yani inkar etmektir. Başka bir ifadeyle, **"Aşırı alçaltma"** gayretinin ürünüdür.

Öyleyse şimdi yazımızın başlığını yerine koymanın tam yeri ve zamanıdır. Koyalım:

"Hazreti Resûlullah'ın, ümmetin bir ferdi gibi olduğunu" söylemek, Hazreti Resûlullah'ı aşırı alçaltma alçaklığıdır.

İslamoğlu'nun, **"Sarsıcı bir yorum"** diyerek övdüğü Musa Cârullah, **"Hz. Peygamber kendisini ümmetin bir ferdi gibi takdim ediyor"** dedikten sonra. Durmuyor ve zehirini kusmaya devam ederek şöyle diyor:

"Öyleyse ümmetin her ferdi de Peygamber gibidir."

Bu ne demek oluyor? Bu cümle, ümmetin her birini peygamber

seviyesine çıkarmak değil mi?

Bu kişiler, bir de Müslümanları **aşırı yüceltmeçi peygamber inancı taşıyorlar** diye suçluyorlardı!!!

Kendileri önce Hazreti Resûlullah'ı sıradan bir insan seviyesine indirdiler, sıradan insanları da peygamber seviyesine çıkardılar.

Onların bu sözlerini ehl-i sünnet itikadına göre bir mihenge vurun bakalım ortaya ne çıkıyor? Felâket!!!!...

Bu hallerine bakmadan bir de kalkmışlar ümmet-i Muhammed'i suçluyorlar. Halbuki, aşırı yüceltmeçi diye suçladıkları müslümanlardan hiç kimse, Peygamberimiz'i yüceltip de -hâşâ- ilah seviyesine çıkarmıyor. Ama bu beyler, sıradan insanları aşırının aşırısı yüceltip, peygamber seviyesine pekâlâ çıkarıyorlar...

İşin gerçeğini açıkça söyleyelim:

İslam inancına göre; bir peygamberi peygamberlik seviyesinden aşağıda görmek, (diğer insanlar gibi kabul etmek) onun peygamberliğini kabul etmemek olduğu gibi, peygamber olmayan birisini peygamber seviyesinde görmek de **"peygamber olmayanı peygamber kabul etmek"** demek olur ki, **her iki inanç da küfürdür...**

***

Bay İslamoğlu, kendisini galiba Peygamberimiz'i Müslümanların gözünde küçük göstermeye adanmış. Bu cümleden olmak üzere Ahzab sûresinin 21. âyeti kerimesini ele alıyor.

Âyetin meâli şöyle: **"Allah'ın Resûlünde sizin için pek güzel bir örnek vardır."**

İslamoğlu, burada da zihinleri bulandıracak bir açık kapı aramış ve -kendisine göre- bulmuş da.

İnsanın, her şeyi olduğu gibi kabul etmemesi gerektiğini, seçici olmak icap ettiğini yazdıktan sonra, Peygamberimiz'le ilgili bu âyeti

misal vererek Kur'an'ın bile seçici davrandığını söylüyor. Diyor ki:

"Kur'an, 'Allah'ın elçisi sizin için örnektir' demiyor; 'Allah'ın elçisinin de güzel örneklik var' diyor."

Yani, **"Hazreti Resûlüllah'ın bütün hayatı baştan sona örnek değil. Onda sadece güzel bir örnek var. Seçici olun. Onun her halinin örnek olmadığını bilin"** demek istiyor.

Demek istiyor da, biraz aşağıda yine unutkanlığı tutup, **"Peygamberimiz'in ahlâkının Kur'an olduğunu"** söylemek mecburiyetinde kalıyor.

Farkında olmadan bile olsa madem böyle söylüyor, öyleyse Bay İslamoğlu'nu bir defa daha sıkıştıralım:

Hazreti Resûlüllah'ın ahlâkının Kur'an olduğunu kendin söylüyorsun. Hayatı baştan sona Kur'an ahlâkı olan Peygamberimiz'in hayatını örnek almakta Müslümanlar niçin seçici olsun? Onun hayatında yaptıklarının hiç bir tarafını gözardı etmeden niçin olduğu gibi örnek almasınlar?

Hele bir de bazı peygamberlerle kâfirleri bir kefeye koyması, yani Hazreti Âdem, Hazreti Musa ve Hazreti Yunus (Aleyhimüsselam)-ı, Hazreti Nuh'un iman etmeyen oğluyla, Hazreti İbrahim'in putçu babasıyla ve Hazreti Lut'un imansız karısıyla aynı hükümde birleştirmesi yok mu, okuyunca insanın imanı titriyor...

Anlı-şanlı Kur'an tefsircisi bu büyük müfessir(!) âyetlerin ne söylediğinden de habersiz...

Âli İmran sûresinin 113. âyetinin meâli şöyle: **"Kitap ehlinin hepsi bir değildir. Onların içinden Allah'ın emirlerini tutanlar vardır...."** İlim ehli olmayanlar bu meâli okuyunca, **"Demek ki Hıristiyan ve Yahudilerden de iyi olanlar varmış"** diye yanlış bir kanaata varabilir. Ama sözümona

bir Kur'an meâli hazırlamış olan ve yine sözümona ilim erbabından olan bir kimse de böyle anlarsa ona ne demeli! Söyler misiniz, onun bu hâl-i pür melâline ağlamalı mı gülmeli mi?

Evet! Mustafa İslamoğlu da bu âyeti aynen ilimden bî behre olanlar gibi anlamış. Üstelik bu yanlış anlayış üzerine satırlar döktürmüştü. Oysa bu âyet, ehli kitaptan olup da sonra Müslüman olanlardan bahsediyor.

Neylersin ki, bunu az buçuk ilim kokusu alanlar biliyor da Kur'an'a mânâ vermek iddiasında olan kişi biliyor.

Kim bilir? Belki de biliyor da, diğer meselelerde yaptığı gibi **bilebile lades** yapıyor...

***

Bay yazarın kendi uydurduğu iki tabir var: **Yahudileşme temayülü, Hıristiyanlaşma temayülü...**

Yahudileşme temayülünü, **Yahudileşme Temayülü** isimli kitabında uzun uzun anlatıyor. O kitapta, Müslümanları Yahudileşme temayülünde olmakla suçluyor. Sadece suçlamakla kalmıyor bir de, **"Yahudileşme temayülü, Yahudi olmaktan daha tehlikelidir"** diyor.

Beterin beteri vardır derler ya... İslamoğlu da arka arkaya tehlikeliden tehlikelisini söylüyor. Hıristiyanlaşma temayülünün ise Yahudileşme temayülünden de vahim (tehlikeli) olduğunu söylüyor.

Onun mantığıyla sıralarsak şöyle:

Önce Yahudilik.

Ondan daha tehlikelisi, Yahudileşme temayülü.

Yahudileşme temayülünden daha tehlikelisi ise Hıristiyanlaşma temayülü.

Yalnız dikkatinizi çekerim. Büyük tehlike, Yahudi veya Hıristiyan olmak değil, Yahudileşme ve Hıristiyanlaşma temayülü içinde olmakmış.

Peki bu temayülde olanlar kim-

ler? Hıristiyan ve Yahudiler mi?

Hayır efendim, hayır! Onların temayülü falan yok, onlar zaten doğrudan doğruya Hıristiyan veya Yahudi...

Peki öyleyse Hıristiyanlaşma veya Yahudileşme temayülünde olanlar kimler?

Şimdiye kadar anlamadınızsa çok safsınız demektir. Madem anlamadınız, söyleyeyim:

Tabii ki Müslümanlar...

Yahudilikten de, Hıristiyanlıktan da, Yahudileşme temayülünden de daha tehlikeli olan bu Hıristiyanlık tehlikesi nasıl bir şey? Bunu öğrenip bu tehlikeye düşmemek istersiniz değil mi?

Kim istemez? Tabii ki her Müslüman böyle bir tehlikeyi öğrenip ondan kaçmak ister.

Mustafa İslamoğlu, çok tehlikeli olan Hıristiyanlaşma temayülünü şöyle anlatıyor:

"Peygamberi sevme ve yüceltme şeklinde tezahür etmektedir." (Üç Muhammed, sahife: 43)

Öyleyse ey Müslümanlar! Hıristiyanlaşma temayülüne düşmek için sakın ha peygamberinizi sevmeyin, onu yüceltmeyin olur mu!..

Bay İslamoğlu, bunu nasıl yapacağınızı da öğretiyor. **"Peygamber ümmetin bir ferdi gibidir. Ümmetin her ferdi de Peygamber gibidir"** demeliymişsiniz. Böyle söylerseniz çok büyük mertebeye eremişsiniz. Çünkü İslamoğlu, Musa Cârullah'tan naklen şöyle diyor: **"Bu varılabilecek en yüksek kemal mertebesidir."**

Demek ki en büyük mertebeye kavuşmak için, -bu kafaya göre-peygamber sevgisinden uzak olmak şart...

Değerli okuyucular, daha nice İslamoğlu sohbetlerinde görüşmek üzere fi emânilah...

MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

GÜLDESTE

ZİLHİCCE'NİN

İLK ON GÜNÜNÜN FAZİLETİ

Malumunuz olduğu üzere dört haram aydan üç tanesi ardarda gelen Zülkade, Zülhicce ve Muharrem aylarıdır. Şu anda **Zülkade** ayındayız, önümüzde ise çok kıymetli günler ve geceler geliyor ki, o vakitleri gafletle geçirenlere acımak lazım. Öylesine kıymetli günler ki hakkında ayet-i kerime nazil olmuş, faziletiyle alakalı pek çok hadisi şerifler varid olmuştur. Bu vesileyle, bu gün ve gecelerin faziletiyle alakalı bazı rivayetleri sizlere arz etmek istiyorum.

Fecr süresinin 2. ayeti kerimesinde Rabbimiz: **"On geceye yemin olsun"** buyurarak, bu gecelere yemin etmiş ve kıymetine işaret etmiştir.

Buradaki on geceden murat, Zilhicce ayının ilk on gecesini yani Kurban Bayramı'ndan önceki on gecedir. Mevla Teala'nın "on gün" değil de "on gece" buyurması ise, günlerinin dokuz olmasındandır, zira onuncu gün bayram günüdür. Geceler ise önce geldiğinden on gece tamam

oluyor. Nitekim Araplar geceyi zikrederler, günün tamamını yani gündüzü ile beraber kast ederler.

İşte bu on günler içerisinde de en faziletli olanlar, "Terviye, Arefe ve Nahr (Kurban Bayramı) günüdür.

Halk arasında "on günler" diye bilinen bu günler, Huccacı Kiram'ın mukaddes beldelerde hac göreviyle meşgul oldukları çok kıymetli günlerdir. Öyle ki, bu on günlerde yapılan ibadet kadar hiçbir günde yapılan ibadet Allah'a daha sevimli gelmez. Nitekim bir Hadisi Şerifte Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyuruyor:

- **Allah-u Tela'nın indinde Zilhiccenin ilk on gününden daha makbul ve**

amellerin Allâh-u Te'âlâ'ya daha sevimli olduğu başka bir gün yoktur.

Bunun üzerine Ashabı Kiram:

- Ya Resülellah! Onun benzeri

bir gün Allah yolunda cihadda da yok mudur?

diye sorduklarında, buyurdular ki:

- **Onda da yoktur. Ancak bir kimse ki, maliyla ve canıyla Allah yolunda**

cihada çıkıp da (şehid olup) onlardan hiçbir şeyle geri dönmeyen kimse müstesna."

Selef-i Salihin üç tane "on gün"e tazim eder ve saygı gösterirlerdi. Bunlar; Zülhicce ve Muharrem ayının ilk on günü ile, Ramazan ayının son on günüdür. Fakat birçok hadisi şeriften anlaşıldığı üzere, içinde "Terviye, Arefe ve Kurban Bayramı" günlerinin bulunduğu Zülhicce ayının ilk on günü, diğer iki on günden daha kıymetlidir.

On günlerin faziletiyle alakalı olarak İbni Ömer (Radıyallahü anhüma)'dan rivayet edilen bir Hadisi Şerifte Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdular: **"Allah katında şu on günden daha büyük ve kendisinde yapılan ibadet daha se-**

vimli olan hiçbir gün yoktur. O günlerde tehlil, tesbih, tekbir ve tahmidî çoğaltın."

Said b. Cübeyr (Radiyallâhu Anh): "Bu on gecelerde lambalarınızı söndürmeyin." buyurmuştur yani uyanık olun, ibadetle geçirin demek istemiştir. Kendisi de bu günler girdiğinde öylesine ibadet ederdi ki, tahammül sınırlarını zorlar adeta dayanamayacak hâle gelirdi. Ayrıca bu on gecelerde hizmetçisine dahi uyanık kalmasını emreder, bu gecelerde ibadet yapması gerektiğini ona hoşça anlatır ve tavsiye ederdi.

Zilhicce ayının ilk on gününde Yüce Allah'tan Peygamberlerine nice ikramlar ihsan edilmiştir. Bu manada gelen pek çok rivayetler vardır.

Rivayet edilir ki: Mevla Teala Adem (Aleyhisselam)'ın tövbesini bu on günler içindeki Arefe Gününde yani hacıların Arafatta vakfede olduğu gün kabul buyurmuştur. ...

Adem (Aleyhisselam) ile Havva anamız cennetten yeryüzüne indirildiğinde, Adem babamız Hindistan'ın Serendip adalarına, Havva anamız ise Cidde'ye indirilmiştir. Onların yeryüzünde ilk buluşması yine Arefe günü olmuştur. Buluştukları güne Arefe, karşılaştıkları yere ise Arafat denilmiştir.

Yine bu on günlerde İbrahim (Aleyhisselam)Halil (Mevla Teala'nın dostu) olmuştur. Nitekim: **"Allah (Celle celalühü) İbrahim'i Halil edindi."** (4/125) buyurulmuş, Nemrud'un ateşi onu yakmamış, kurban ettiği oğlu İsmail (Aleyhisselam) bir koç fide karşılığında bu günlerde kesilmekten kurtulmuştur.

Kabeyi Muazzama'yı İbrahim ve İsmail (Aleyhisselam) bu on günlerde yapmaya başlamıştır.

Fetih süresindeki: **"Andolsun ki o ağacın altında Seninle biat ettiklerinde Allah**

müminlerden razı olmuştur..." ayeti kerimesinde geçen biat, "Rıdvan Biati"dır ki, bu dahi Zülhiccenin on günleri içinde vaki olmuştur.

Musa (Aleyhisselam)a on günlük bir ihsan yapılmıştır. Mevla Teala bu ihsanı bize şu ayeti kerimeyle haber veriyor: **"Musa ile otuz gece sözleştik ve buna on (gün) daha kattık. Böylece Rabbinin tayin ettiği vakit kırk geceye tamamlandı."** (Araf 142.) Müfessirler, bu ayeti kerimede geçen "on gün" ifadesi için "Zülhicce ayının ilk on günüdür." demişlerdir.

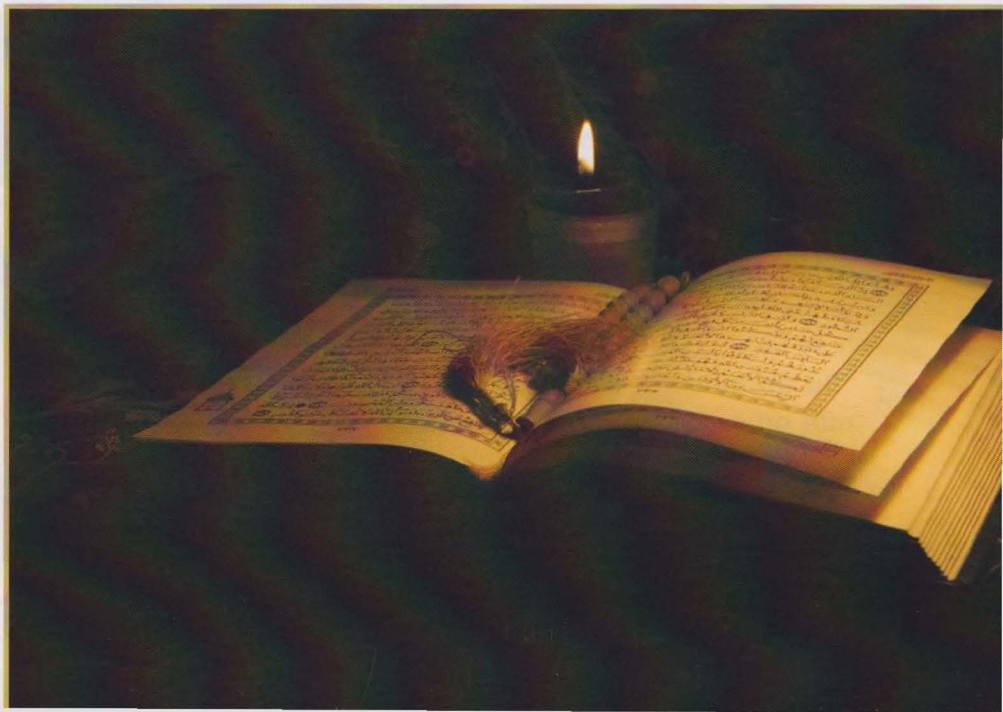
Şöyle ki: "Allah-u Teala Musa (Aleyhisselam)'a münacaat sözü vermişti. Bunun üzerine Musa (Aleyhisselam) otuz gün oruç tuttu. Oruç tuttuğundan dolayı ağzının kokusu değişti. O kokuyu izale etmek için bir misvak edindi, ağzını misvakladı ve bu kokuyu giderdi. Bunun üzerine Mevla Teala: "Ey Musa! Bilmez misin ki, Benim katımda oruçlunun ağız kokusu misk kokusundan daha güzeldir?" buyurdu. Bu koku tekrar hasıl olsun diye on gün daha oruç tutmasını emretti. Tefsir alimleri: "Musa (Aleyhisselam) otuz gün-

lük orucunu Zülkade ayında tuttu. Buna Zülhicce ayının ilk on günü eklendi." demişlerdir.

Yine rivayet edilir ki; "Mevla Teala, Musa (Aleyhisselam) ile bu on günlerde tekellüm buyurdu, Kendine yakın kıldı ve bu on günlerde "on emri" Ona bildirdi"

Denilmiştir ki; Bir kimse bu on günleri ibadet ve taatle değerlendirse Mevla Tela o kişiye on ikramda bulunur. Şöyle ki:

- Ömrü uğurlu ve bereketli olur.
- Malında bereket olur, kat kat arar.
- Allah-u Tela onun çoluk çocuğunu korur.
- Günahlarına keffaret olur.
- Yaptığı iyiliklere kat kat sevap alır.
- Ölüm halini kolay eder.
- Kabrindeki karanlık günlerine aydınlık verir.
- Mizanda iyilik tarafını ağır bastırır.
- Ahirette düşük hallerden rezil ve zelil olmaktan kurtarır.
- Cennetteki derecelerini yükseltir.

Ebu Derda (Radiyallahü anh) der ki: "Zülhiccenin ilk günlerinde çok dua ediniz. Çok istiğfar ediniz. Çokça sadaka veriniz. Çünkü Ben Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'den 'Zülhiccenin ilk günün sevabından mahrum klanlara yazıklar olsun' dediğini işittim. Özellikle Zülhiccenin dokuzuncu (yani arefe) günü oruç tutmayı ihmal etmeyiniz. Çünkü bu günün orucunda hiç kimsenin sayamayacağı kadar çok hayır vardır.

Hafsa anamızın şöyle buyurduğu rivayet edilir: "Dört şey vardır ki Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) onları terk etmedi. Bunlar; **Fecirden evvel iki rekat namaz. Her aydan üç gün oruç, Aşure günü orucu ve Zilhiccenin ilk on günü orucu**"

Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i şerîfte Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **"Bu on günlerdeki herbir günün orucu bir yıllık oruca (sevapca) denktir. Ondaki herbir gecenin kıyamı (ibadetle ihya**

edilmesi) **Kadir gecesinin kıyamına (ihyasına) denktir."**

Tüm faziletleri ve kazançları elde etmek için bu günleri dört gözle beklemek, adeta iple çekmek lazımdır. Selefi salihin bu günlere çok tazim etmiş, ibadetle-oruçla ihya etmeye gayret etmişlerdir.

Bu günlerde oruç tutmak konusunda Ebu Derda (Radiyallahü anh) şöyle demiştir: "Zülhiccenin ilk on günü oruç tutmaya, çok dua etmeye, istiğfar ve sadakaya devam edin. Çünkü Resülullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'den işittim şöyle diyordu: "Bu günler Beytullahı, Mescidi Haramı ve kıymetli beldeleri ziyaret günleridir."

Tabi bu on günlerde oruç tutmak, hacda olmayanlara müstehabtır yoksa hacılara değildir. Bilakis hac vecibelerini ve rükunlarını eda etmekten aciz kalma tehlikesi olduğundan hucca-ı kiramın oruç tutmasında mekruhiyet bile söz konusudur

Bir adam Efendimiz (Sallallahu

Aleyhi ve Sellem)e: "Ya Resulelah! Arefe günü orucu hakkında ne buyurursunuz?" diye sordu.

Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle cevap verdi: **"Arefe günü tutulan orucun, geçmiş ve gelecek yılın günahlarına keffaret olacağına Allah'ın rahmetinden ümid ediyorum."**

İmamı Nevevi (Rahimehullah) keffareti ümit edilen günahların, günahı seğairden olduğunu belirtmiştir. Gelecek senenin günahına kefareti olması ise, Mevla Teala'nın kişiyi günahlardan koruyacak olmasıdır. Ya da şayet bir günah işlerse, geçmiş senenin kefareti kadar kendisine sevap ve rahmet ihsan edilir demektir.

Ayrıca şunu da hatırlatmak isterim ki, kurban kesecek olan kardeşlerimiz bu on günlerde, bir nevi hac için ihrama girenler gibi tıraş olmasın ve tırnak kesmesinler. Bunu, bayram günü kurbanlarını kestikten sonraya bıraksınlar. Zira kesilen kurbanın her uzvuna karşılık, kurban kesenin de uzuvlarını Mevla Teala cehennemden azad edecektir.

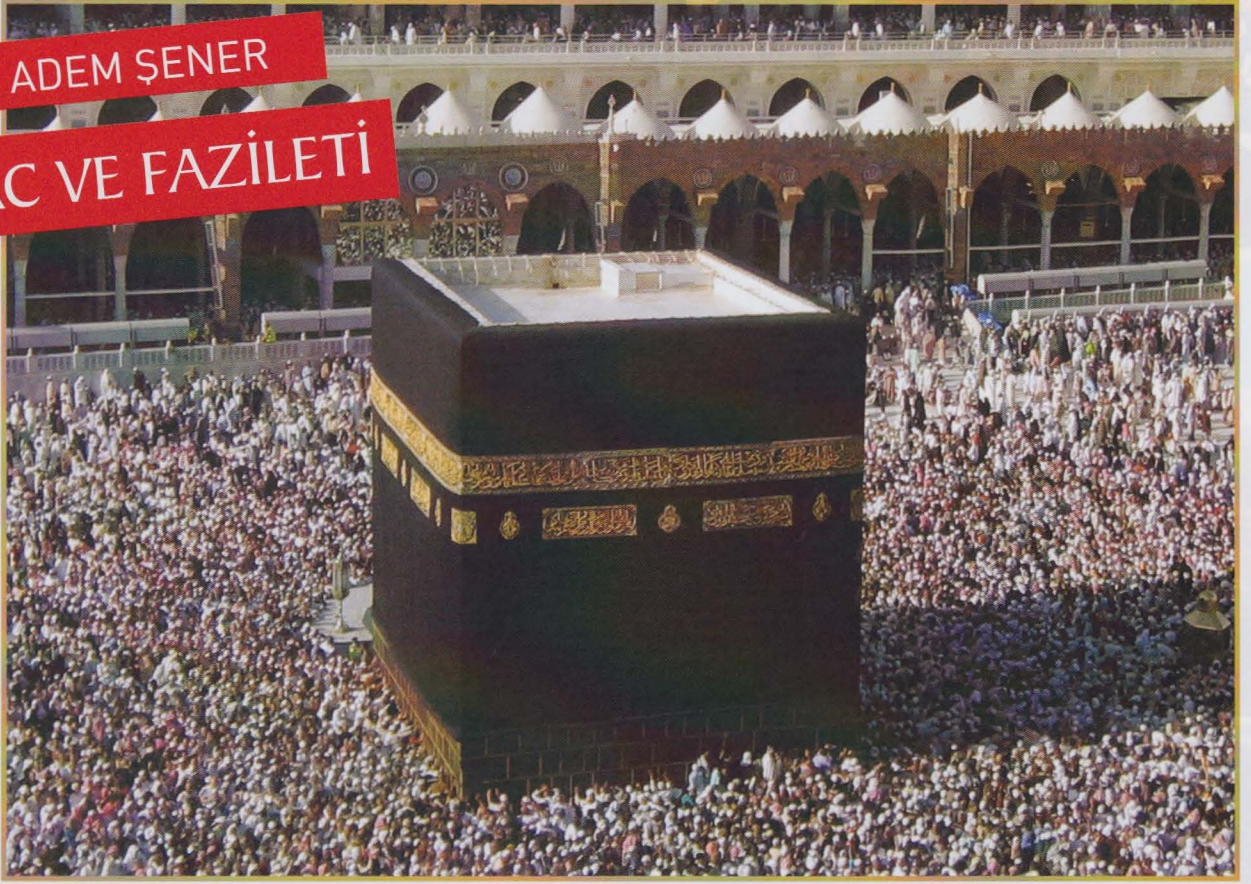
Mevla Teala Hazretleri bu on günleri en güzel şekilde değerlendiren, Kurban Bayramına ulaşabilmeyi cümlemize nasip eylesin.

Şimdiden Kurban Bayramınız mübarek olsun.

Fi Emanillah!

ADEM ŞENER

HAC VE FAZİLETİ

Rahman ve Rahim olan Allah (Celle celalühü)'nün adı ile...

Kutlu bir iklime sahip olan üç aylar mevsiminin bitmesi ile hüzünlenirken, yine kutlu bir yolculuğa sahne olan hac aylarının girişi ile feraha ve sevince gark oluyoruz. İçinde bulunduğumuz günler, toplumda tatlı bir telaşa vesile olan, kimimizin bizzat kendisinin, kimimizin akrabasının, kimimizin de komşu veya dostlarının çıktığı mübarek hac yolculuğuna sahne olan günlerdir. Bu vesile ile bu yazımızda kısaca haccın farziyetini bildirip, içinde barındırdığı faziletlerden bir demet sizlere sunacağız.

Hac, İslâm'ın beş esasından birisi olup hem malî, hem de bedenî bir ibadettir.

Hac, kelime olarak "yönelmek, kastetmek, bir kimseyi ya da bir yeri çokça ziyaret etmek" anlamlarına gelir. Dini bir terim olarak hac, "Belirli bir zamanda usulüne uygun olarak ihrama girdikten sonra Arafat'ta vakfe yapmak, Kâbe-i Muazzama'yı tavaf ederek ziyaret etmek ve diğer bazı dini görevleri yerine getirmek" suretiyle yapılan ibadeti ifade eder. Bu ibadeti yerine getiren kimseye "Hacı" denir.

Hac, hicretin 9. yılında farz kılınmıştır. Haccın farz olduğu hükmü, Kur'an-ı Kerim ve sünnette bildirilmiştir. Bu konuda tüm Müslümanlar görüş birliği içerisindeyler.

Kur'an-ı Kerim'de, "**Doğru-su insanlar için ilk kurulan ev, Mekke-i Mükerrerme'de âlemler için mübarek ve hidayet kaynağı olan Kâbe-i**

Muazzama'dır. Orada açık deliller vardır. İbrahim'in makamı vardır. Kim oraya girse güvenlik içinde olur. Oraya yol bulabilen insana, Allah için Kâbe-i Muazzama'yı haccetmesi gereklidir"¹ buyrulmuştur.

Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem): "**İslâm beş temel esas üzerine kurulmuştur. Bunlar, Allah (Celle celalühü)'dan başka ilah olmadığına ve Hz. Muhammed (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in Allah'ın peygamberi olduğuna şehadet etmek, namaz kılmak, zekât vermek, Kâbe-i Muazzama'yı haccetmek ve Ramazan-ı Şerif ayının orucunu tutmaktır**"² buyurmaktadır.

1 - Âl-i İmran Suresi: 96-97

2 - Buhari, İman: 1; Müslim, İman: 22; Tirmizi, İman: 3; Nesei, İman: 13

HACCIN FAZİLETİ

- Hac, Amellerin En Faziletlielerindedir

Hz. Ebu Hureyre (Radiyallahü anh)'dan rivayet olunduğuna göre: Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'e "Hangi amel daha faziletlidir?" diye sorulduğunda Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

"Allah'a ve Rasulüne inandırıcıdır" buyurdu. "Sonra hangisidir?" diye sorulunca;

"Allah yolunda cihat etmektir" buyurdu. "Bundan sonra hangisidir?" diye sorulunca:

"Kabul olunmuş (mebrur) hacdır" buyurdu.¹

Hacc-ı mebrur, içine günah karışmayan hacdir. İmam-ı Hasan'a göre ise hacc-ı mebrur, dünyada zahid olup ahireti isteyerek dönülen hacdir.

- Hac, Günahları Yok Eder

Gücü yetenlerin farz olarak ömürlerinde bir defa yapacakları bu ibadetin faziletlerinden birisi de geçmiş günahların bağışlanmasına vesile olmasıdır. Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Kim Allah için hacceder de kötü söz ve davranışlardan sakınır ve günahlara sapmazsa -kul hakları hariç- annesinin onu doğurduğu günkü gibi günahlardan arınmış olarak döner."²

Hz. Ümmü Seleme (Radiyallahü anha)'dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Peygamber

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuşlardır:

"Kim, hac veya umre için Mescid-i Aksa'dan Mescid-i Haram'a (kadar) ihrâma girerse, geçmiş ve gelecek bütün günahları affedilir veya cennet kendisine vacib olur."³

- Makbul Bir Haccın Mükâfatı Cennettir

Hz. Ebu Hureyre (Radiyallahü anh)'dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuşlardır:

"Bir umre, diğer umreye kadar arada işlenen günahlara kefarettir. Hacc-ı Mebrur'un (kabul olunmuş haccın) karşılığı cennetten başka bir şey olamaz!"⁴

- Haccın Duası Makbuldür

Hacceden kimselerin Allah katındaki değeri çok yüksektir. Bu sebeple Yüce Allah onların içtenlikle yapacakları duaları geri çevirmez.

Hz. Ebu Hureyre (Radiyallahü anh)'dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuşlardır:

"Hacılar ve umre yapanlar Allahü Teâlâ'nın elçileridir. Onlar Allahü Teâlâ'ya dua etseler, Allah onlara derhal icabet eder (duaları kabul eder). Eğer kendisinden af ve mağfiret dileseler, derhal onlara mağfiret eder."⁵

3 - Ebu Dâvud, Menâsik: 9; İbn-i Mâce, Menâsik: 49

4 - Buhârî, Umre: 1; Müslim, Hac: 437; Tirmizî, Hac: 90; Nesâî, Menâsik: 3, 5; İbn-i Mâce, Menâsik: 3; Muvatta, Hac: 65

5 - İbn-i Mâce, Menâsik: 5

- Hac, Dünya ve Ahiret Zenginliğine Vesile Olur

Hz. Ömer (Radiyallahü anh)'dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuşlardır:

"Hac ve umreyi ard arda yapınız. Çünkü bu ikisi, kömürün demir, altın ve gümüşün pasını giderdiği gibi fakirliği ve günahları yok eder."⁶

- Hac, Yaşlılar, Küçükler, Zayıflar ve Kadınların Cihadıdır

Hz. Aişe (Radiyallahü anha) anlatıyor: "Ey Allah'ın Rasûlü! Cihadı amellerin en faziletlisi görüyoruz. Biz (kadınlar) da cihâd etmeyelim mi?" Allah Rasûlü şu cevabı verdi:

"(Kadınlar için) cihadın en efdal ve en güzeli hacc-ı mebrurdur."

Hz. Aişe (Radiyallahü anha) der ki: "Bunu işittikten sonra haccı hiç bırakmadım."⁷

Hasan bin Ali (Radiyallahü anh)'dan rivayet olunduğuna göre; bir adam Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'e gelecek: "Ben korkak ve zayıf biriyim" deyince, Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) ona:

"İçinde şiddet bulunmayan bir cihada (hacca) gel" buyurdu.⁸

Hz. Ebu Hureyre (Radiyallahü anh)'dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Rasulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

6 - Tirmizî, Hac: 2; Nesai, Menâsik: 6; İbn-i Mâce, Menâsik: 3

7 - Buhârî, Hac: 4, Cezâu's Sayd: 26, Cihâd: 1; Nesâî, Hac: 4

8 - Taberani, Abdürrezzak

1 - Buhari, Hac: 4; Nesai, Menâsik: 4

2 - Buhari, Hac: 4

“Yaşlıların, zayıfların ve kadınların cihadı hacdır”¹ buyurmuşlardır ki, bu da hacın ne derece faziletli bir ibadet olduğunu göstermektedir.

- Allahü Teâlâ'nın Kullarını En Fazla Affettiği Gün, Arafe Günüdür

Hac günlerinin en faziletli olan Arafe günü, Allahü Teâlâ'nın kullarını en fazla affettiği gündür. Arafe gününde saç başı dağılmış, toza toprağa belenmiş bir vaziyette el açıp Allahü Teâlâ'ya yalvaran kullarını Cenab-ı Hak mutlaka affeder.² Önemli olan böylesine üstün bir ibadeti, gereği gibi yerine getirerek onun faziletinden yararlanmaktır.

Hacın fazileti hakkında büyükler de şu ifadelerde bulunmuşlardır:

Hasan Basrî (Rahmetullahi aleyh) şöyle buyurmuştur:

“Ramazan-ı Şerif ayının sonunda veya herhangi bir savaşa veya hacın sonunda ölen bir kişi şehid olarak ölmüştür.”

Hz. Ömer (Radıyallahü anh) şöyle buyurmuştur:

“Hacceden bir kimse affolunmuştur. O hacceden, Zilhicce, Muharrem, Safer aylarının tamamında ve Rebiülevvel ayının yirmi gününde kimler için istiğfar etmişse, onlar da affolunur.”

Ali b. Muvaffak şöyle anlatır:

Bir sene hacca gittim. Arafe gününün gecesini Mina'da Mes-cid-i Hayf'ta uyudum. Rüyam-

da sırtlarında yemyeşil elbiseler olan iki meleğin gökten indiklerini gördüm. Biri diğerine şöyle diyordu:

- Ey Allah'ın kulu!

- Buyur ey Allah'ın kulu!

- Bu sene Rabbimizin Beyti Şerif'ini ziyaret edenlerden kaç kişinin hacının kabul edildiğini biliyor musun?

- Hayır, bilmiyorum!

- Altı kişinin haccı kabul oldu.

Sonra ikisi de göğe doğru yükseldiler ve kayboldular. Ben korkular içerisinde uyan-dım. Neredeyse üzüntüden bayılacaktım. Bu durum beni çok müteessir etmişti. Kendi kendime dedim ki:

“Mademki altı kişinin haccı kabul edilmiş, ben bu altı kişiden birisi nasıl olabilirim?”

Arafat'tan inerken Müzdelife'de, Meş'ar'il Haram'ın yanında hacıların çokluğunu ve haccı kabul edilenlerin azlığını düşünürken uyuya kalmışım. Baktım ki, iki kişi yine aynı şekilde tekrar geldiler. Daha önce yaptıkları gibi birbirlerine soru sorup, cevap verdiler. Biri arkadaşına şöyle dedi:

- Rabbimizin bu gece nasıl bir hüküm verdiğini biliyor musun?

- Hayır, bilmiyorum.

- Rabbimiz bu gecede, o altı kişinin her biri için yüz bin kişiyi bağışladı.

Birdenbire uykumdan uyan-dım. İfade edilmesi güç bir fe-rah ve sürura kavuşmuştum.

Salih kullardan birisi şöyle anlatır:

Arafat'ta İblis, bana bir in-

san suretinde görüldü. Bir de ne göreyim, cismi gayet zayıf, rengi soluk, gözü yaşlı ve beli büküktü. Kendisine sordum:

- Ey İblis! Seni ağlatan nedir?

- Ticaret niyeti olmaksızın hacılar Rablerine doğru çıkıp gidiyorlar. Onların Mevlâ'ya yönelmelerinden, Mevlâ'nın da onları mahrum etmeyeceğinden korkarım. Bu durum beni mahzun edip ağlatmaktadır.

- Seni bu kadar zayıf düşüren nedir?

- Allah yolunda atların kişnemesi eğer benim yolumda olsaydı, daha hoşuma giderdi.

- Rengini solduran nedir?

- Cemaatin ibadet konusunda yardımlaşmasıdır. Eğer onlar günah konusunda yardımlaşsaydılar, bana daha sevimli gelirdi.

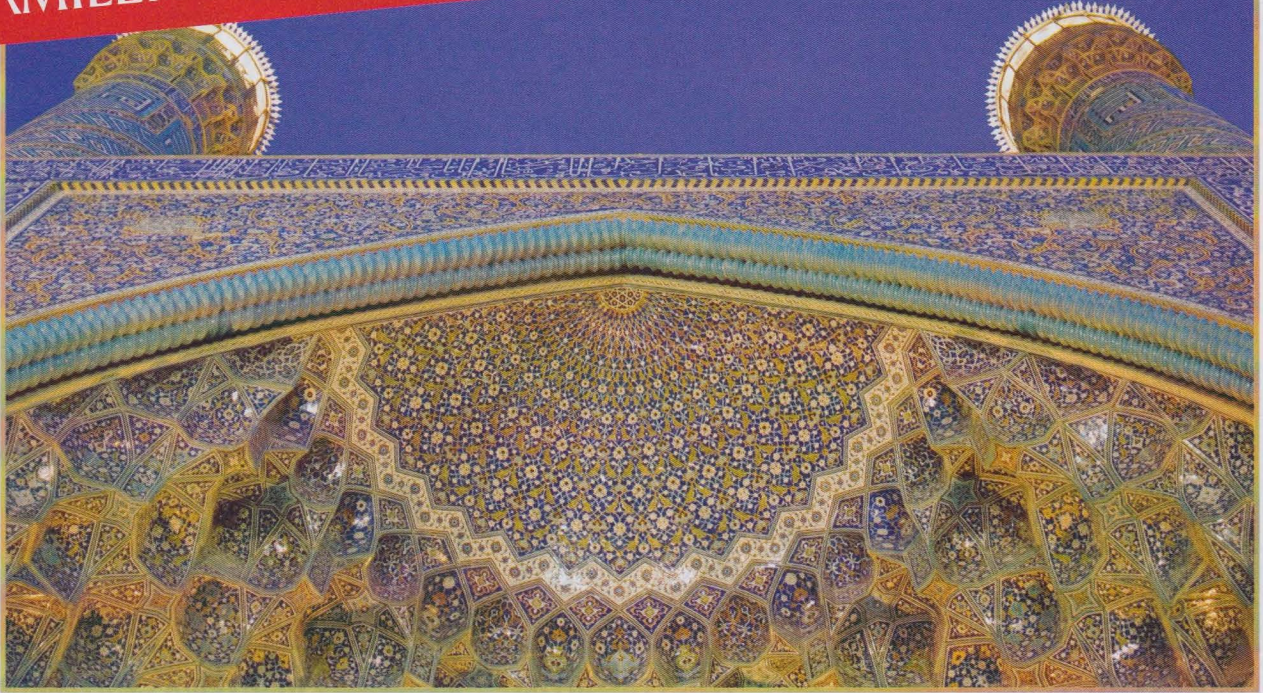
- Peki, belini kamburlaştıran nedir?

- Kulun, Allahü Teala'ya: 'Ya Rabbi! Senden güzel sonuç istiyorum' demesidir. Ben daima bir kulun amelini iyi görüp de mağrur olacağı zamanı bekler ve onun benim bu hilemi sezip de mağrur olmaktan kaçınmasından korkarım.

Rabbim, bu kadar faziletleri muhteviyatında barındıran hac ibadetini cümlemize hakkıyla ifa edebilmeyi ve faziletlerine nail olabilmeyi nasip eylesin... Rabbim yar ve yardımcınız olsun...

1 - Nesai, Menasik: 4

2 - Müslim, Hac: 79

Muhterem okuyucularım;

Her yıl Ekim ayının ilk haftasını camiler ve din görevlileri haftası olarak idrak etmekte Diyanet İşleri Başkanlığı'mızın düzenlediği konferanslarla, seminerlerle aydınlanmaktayız Camilerimiz ve din görevlilerimizin nasıl olması gerektiğini hep beraber müzakere edelim.

Allah (Celle celalühü)) Kainatın Efendisi Hz Muhammed Mustafa (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'i yeryüzüne rehber olarak gönderdi. Onun rehberliğiyle karanlıklar aydınlığa kavuştu, şirk ve küfür tortuları birer birer ayıklandı ve insanlık saadete erdi.

Allah Resülü (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) hak davaya inanmış ve gönül vermiş müminleri, yine bu davanın kalbi olarak inşa ettiği mescidinde topladı. İşte İSLAM'ın dünyevi ve uhrevi olarak her türlü meselenin paylaşıldığı, ibadetlerin topluca tek

yürek olarak ifa edildiği MESCİD oldu. Müminlerin emiri ve önderi olma sıfatıyla Resüllallah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) aynı zamanda mescidin de imamıydı. O muhteşem imam, mescidinde her daim sağladığı ilahi ahenk ve insicamla adeta cennetin bir örneğini mescid şeklinde yeryüzüne indirdi. Müminler orada emindiler, huzurluydular. Allah Resül'ün yanında geçirdikleri her dakika, her saniye, ahirete ait nefhaların doldurduğu bir umman gibiydi. Mescide gelen her mümin yıkıyor, arınıyor, daha mescide adımını atar atmaz sevap rahatlığıyla mest oluyordu. Allah Resül'ün mübarek dudaklarından dökülen lal-i güher gibi sözler, birer muştı gibi müminlerin damarlarına yayılarak vahyin ra'şeler halindeki tesirini oluşturuyordu. Resullullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'in o mübarek simasında, dünya ve ahretin tüm güzelliklerini temaşa eden sahabe, Peygamberimize olan aşklarının ifadesi olarak; "Anam

babam Sana feda olsun Ya Resülellah!" diyerek adanmışlığın şahikasına çıkıyorlardı. Böylece her yeri, müminlerin kalplerinden süzülen takva zerreleriyle baştan başa inşa ediliyor, bu haliyle mescid, vahdetin, adaletin ve bereketin merkezi haline geliyordu. Yer yüzünün ilahi nabzı orada atıyordu. Orada herkes, her şey, Allah'ı tesbih ve takdis ediyordu.

İşte Allah ve Resülünün bize sunduğu MESCİD ve İMAM gerçeği ve örnekliği budur.

Günümüze gelecek olursak, son yarım asrın başından itibaren aziz vatanımızda bilinçli veya bilinçsiz camilerimiz, adeta mini mahalle müzeleri olarak toplum dışına itilmiş, imamlarımız ise toplumun sırtında ve gönlünde bir yük, hatta kambur olma mesabesine indirilmiştir. Televizyon ve sinemalardaki imam tiplerleriyle son derece çirkin ve aşağılayıcı tasvirler, bu ümmetin muhayyilesine kazınmaya çalışılmıştır. Oynatılan dizi filmlerdeki mahalle mekanları

seçilirken, camii ve minaresinin film karesine girmemesine münafikça bir özen gösterilmiştir. Ve bu zihniyet ve fiili zararları hala devam etmektedir.

Ancak oyunlar ve hileler tutmamış, özellikle son on yıldır Müslüman halkımızın değer yargıları cami ve din görevlilerimizin lehine hızla değişmiş, bu değişikliklerden görevlilerimizle beraber ibadethanelerimize eski hak ettiği değerini kazandırmaya başlamıştır.

Cami cemati bir avuç insan olmaktan kurtulmuş, her gün biraz daha gençleşerek iman ve ibadetin daha bir dinamizmin kazandığı cemaatler haline gelmiştir.

Bu bir yeniden diriliş, yeniden aslına dönüştür.

Bütün bu görüş ve hakikatlerden hareketle camilerimiz, Müslüman halkımızın ruhen ve bedenen şifa kaynağı, cennete ve cemelullaha açılan ilk kapıdır.

Bu kapıdan imanlı, ihlaslı ve kararlı adımlarla içeri girmedikçe ve bu camilerimizin Allah'a yaklaşma ve yakarışça haklarını vermedikçe, cennetin kokusuna dahi hasret çekeceğimiz gerçektir.

İmam Hatiplik görevi yapan bizler ve müezzinlerimiz olarak bizde insanız. Bizimde hiç şüphesiz eksik ve kusurlarımız var. Ancak biz, Resülüllahı ve Hz. Bilal-i Habeşi'yi temsil etme makamında olmanın ağır sorumluluğu ve idrakiyle her zaman sizlere iyiliği emredip, kötülüğü nehyetmekle vazifeliyiz. Her şeyden önce özellikle İslami konularda bizlere tevcih ettiğiniz mesele ve suallerinizi dosdoğru cevaplamak ve sizleri hakıyla aydınlatmak zorundayız. Sizle-

rinde bizi, vahyi gerçekler doğrultusunda ikaz etme ve düzeltme gibi sorumluluklarınız var. Yani siz ve biz birbirini yıkayan eller gibi olmalıyız. İyi niyetle ve samimiyetle birbirimizi yıkamalıyız.

Bunlar; hoş sohbet, tahammül, Allah rızası için muhabbet, davranış ve titizliğiyle olacak şeylerdir. Aksi takdirde şeytanın ve nefsin heva ve hevesler yönünde, menfaatler yönünde yapacağı telkinler ve teşviklere uyulduğunda, işleyeceğimiz her fiilin sonu fitne ve bozgunculığa çıkacaktır. Fitne ve bozgunculuktan Allaha sığınırız.

Din görevlisi, tertemiz ve leke kabul etmeyen bir elbise gibidir. Din görevlisi sosyal olmalıdır. Cemaatinden hasta olanları, vefat edenleri, borçlu olanları, yeni çocuğu olanları, evlenenleri, çocuğunu sünnet ettirenleri takip etmeli, gerektiğinde tebrik edip, gerektiğinde ise uhrevi telkin terapileri yapabilmelidir. Din görevlilerimizin bu tür davranış ve kaynaşmayı sergileyebilmeleri içinse, cemaatimizin, imam ve müezzinine gereken değeri veren, onun her türlü derdine çare olmaya gayret eden, çalışan, onu Allah rızası için gönülden sevip, kollayıp aleyhinde dedikodu yapmayan nitelikte ve özellikle olması gerekir.

Muhterem okuyucularım;

"Siz nasılsanız,öyle yönetilirsiniz" hadis-i şerifi fehvasınca diyebilirsiniz ki; "siz nasılsanız, imamınızda öyle olacaktır." fedakarlık karşılıklı olduğu takdirde bir anlam ifade eder.

Allah Resülü bir hadis-i şerifinde buyuruyorki;

"Şüphesiz Allah Teala Hazretleri, insanlara hayrı öğ-

retenlere rahmetiyle tecelli eder, melekleri, semavat ehli, hatta yuvasındaki karıncalar, denizdeki balıklara varıncaya kadar yer ehli, bunlara dua ederler."

İşte Aziz okuyucularım. Şu fitne asrında kendimizin ve çocuklarımızın, ailemizin cehennem ateşinden korunması için her daim akan ve çeşme gibi kana kana manevi feyz ve bereket içtiğimiz hoca efendilere ihtiyacımız var. Bakınız! Son zamanlarda özellikle Ramazan aylarında hatimlerle teravihler kılınan camilerin sayısı hızla artıyor. Müminler olarak bizler huşuyla Rabbimizin huzurunda onun manevi atmosferini derin derin, uzun uzun hissederek namaz kılmanın huzurunu yaşıyoruz. Yapılan bu ibadetler ve emniyet içerisinde ibadetlerimizi icra ettiğimiz camiler bizim için büyük nimetlerdir. Gaflette olmayalım. Namaz için camiye, cemate koşalım, müminler olarak saflarda ruhen ve bedenen kenetlenelim ve Rabbimizin huzurunda arınıp saadete erelim.

Gün birlik olma günüdür. Zaman Allah için sevme zamanıdır. Ailemizi sevelim ve akrabalarımızla birlik olalım. Camimizi, cematimizi sevelim ve tüm Müslümanlar olarak birlik olalım.

Rabbim rızası doğrultusunda kalplerimize iman muhabbeti ve halaveti ihsan etsin. Rabbim cemiyetimizin tüm fertleriyle kaynaşmasını ve onun davasını yeryüzüne hakim kılmada üstün bir güç olmasını nasip etsin.

Bu vesileyle, din görevlilerimizi ve cemaatimizi kendi rızasına muvafık olarak hem dünyada hem de ahirette huzur üzere haşreylesin Amin.

FIKHÎ SUALLERİNİZE CEVAPLAR -2-

SORU

İbadete niyetlendiğimde, bazı zamanlar aklıma Efendimiz ve Ashabı hakkında çok yanlış, saçma-sapan düşünceler geliyor. Bu durum neyin işaretidir?

Cevap: Durumu böyle olan kardeşlerimiz; "biz niye bu hale geldik, imanımız az mıdır veya bozuk mudur?" diye evhamlanmasınlar. Ashabı Kiram, Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) geldiler ve bu konuda şikayetlerde bulundular. "Allah hakkında öyle şeyler aklımıza geliyor ki, bu şeyleri telaffuz etmemiz, dile getirmemiz bize o kadar ağır geliyor ki, bunu söylemektense gökten düşüp paramparça olsak bize daha sevgili gelir."

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem): **"Vesvese halis imandır."** buyuruyor. Ne demek halis imandır? Çünkü kişinin imanı karışksız, katışksız, saf olmasa vesvese gelmez. Mesela münafıklara hiç vesvese gelmez. Neden? Münafık diliyle inandım der ama kalbinde iman yoktur. Dolayısıyla iman olmayan kalbe vesvese gelmez. Boş eve hırsız girmez. Ewela araştırır, etüd eder sonra icraat safhasına geçer. Mesela yeni düğün yapmış birinin evine girmeyi tercih eder, burada pek çok altın takı olur düşüncesiyle.. Veya kuyumcudan çıkan kişinin altın alma ihtimali kuvvetli olduğundan onun peşine düşer yada bankadan çıkan

para çekmiş olabilir, diye bunları kollarlar.

"Hırsız boş eve girmez" ne demek? Şeytan imansız kalbe girmez, imansızla uğraşmaz demektir. Şeytan kafirle, münafıkla ne diye uğraşacak ki? Adam zaten kendisini bile solamış gidiyor. Hatta şeytan beş vakit namazı kılmayan kişiden korkup "hadi bana eyvallah" demiş ve ayrılmış ondan. Bunu Efendi Hazretleri'nden dinlemiştim. Eski zamanlarda şeytan insan suretinde görünürdü, şimdiki gibi değildi. Hatta arkadaşlık bile kurabiliyordu. Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) zamanında bile Bedir Savaşında, insan kılığına girip müşrik ordusuyla birlikte Bedir'e kadar gelmişti.

Şeytan biriyle arkadaş olmuş. Gezmiş-tozmuşlar ve öğlen namazı olmuş, şeytan zaten namaz kılmıyor ama arkadaşısı da kılmıyormuş. Kendi kendine demiş "acaba yolcu olduğu için öğlen namazını cem yaparak ikindiyle mi birleştirecek?" Vakit ikindi olmuş adam yine namaz kılmamış, akşam olmuş kılmamış. Şeytan; "herhalde yatmadan önce o günün tüm namazlarını kaza edecek" diye düşünmüş. Ama bakmış adam yatağı seriyor. O zaman; "ne yapıyorsun" diye sormuş. Adam; "akşama kadar gezdik, yolculuk yaptık yorulduk, yatıp uyuyacağım" demiş. Şeytan şaşkınlık içinde:

"iyi de namazları kılmadın" deyince, adam "ben namaz kılmam ki" demiş. Bunun üzerine şeytan: "Ben bir kere Allah'ın secde emrini terk ettim iblis oldum, sen günde beş kere bu emri terk ediyorsun. Şimdi ben Allah'tan müsadeliyim en azından kıyamete kadar yaşayacağıma garantim var. Fakat korkarım ki, günde beş defa bu emri terk etmeden dolayı sana bir bela gelir de, seninle arkadaş olduğumdan sebep ben de yanarım. Hadi bana müsaade" diyerek o bey-namazdan kaçmış.

Şimdi mesele nedir? Şeytan zaten imanı olmayan, manevi kazancı bulunmayan kimselelerin peşine düşmüyor. Kalplerine girip onlara vesvese vermekle uğraşmıyor. Onun için Kainatın Efendisi (Sallallahü Aleyhi ve Sellem): **"Vesvese halis imandır"** buyurdu. Senin imanın kuvvetli ki sana vesvese geliyor. Dolayısıyla soruyu soran kardeşlerimiz bunu kafasına koysun ve evham etmesinler.

SORU

26 yaşındayım. Namaza durunca aklıma bin bir türlü şey geliyor. Sohbetlerde, ibadete yöneldiğimde duygulandığım anlar oluyor ama bazen de şehvet duygularım yoğunlaşıyor. Bu durum normal midir?

Cevap: Bu soru da yine bir önceki soru gibidir. Efendi babamız Ali Haydar Hazretleri; "ben bu Tekkeyi şeytana yasak ettim" derdi. Onun şeytanla bir mücadelesi var. Ruhu'l-Furkan Tefsiri'nin 1. cildinde, Bakara Sûresi'nin 137. ayetinin tefsirinde bu mesele var.

Ali Haydar Efendi Hazretlerimizin iblisle karşılaşması, saatlerce uğraşması sonunda sırt üstü yatağa uzanacak kadar Efendi Babamız takatsiz kalıyor. İşte o zaman Allah-u Teala Bakara Sûresi'nin 137. ayeti kerimesini aklına getiriyor. Hemen kalkıyor, Ehli Sünnet mezhebin hak olduğunu, diğer Şia, Mu'tezile gibi mezheplerin batıl olduğunu bu ayetle ispat ediyor. Ondan sonra da şeytana; "sana burayı yasak ettim, git bir daha gelme!" diyor. Allah-u Teala dostlarına böyle bir tasarruf vermiş. Ali Haydar Efendi; "ertesini gece tekkenin camından bakıyorum, şeytan dışarılarda geziyor, içeri atlamadı." diyor. Hatmi şeriften sonra ihvana; "burada benim yanımda şeytansız bir ortamdasınız." buyuruyor.

Onun için Mahmud Efendi Hazretleri derdi ki: "Efendi Babamızın üç, dört saat sohbet ettiği olurdu. Sanki peçeyi, perdeyi kaldıracak da bize Rabbimizi cemalini gösterecek, o hale gelirdik. Ve kimsese böyle bir yorgunluk, bıkmılık hissi de gelmezdi. Böyle bir durum saat ona, on bire kadar sürerdi, bazen Beykoz'a zor yetişirdim öğlen namazına, sohbet o kadar uzardı. Fakat şöyle derdi; "şeytana

burayı yasak ettim ama şimdi kapıda sizi bekliyor. Niye bu kapıda bekliyor? Şeytan gidip meyhanenin kapısında beklemiyor, umumhanenin kapısında beklemiyor. Niye? Orada zaten -manen- kazanan yok, herkes kazandığını yemeğe gitmiş."

İnsan öyle yerlerde hem maddi para yiyor, hem manevi sevabını, amelini yiyor. Kazandığı sevapları da bozuyor orda. Şeytan oranın kapısında bekleyip de ne yapacak? Onun için şeytan camiden çıkkanı bekler. Ezan okunurken de kaçır, hadisi şerifte: **"Ezan okunduğu zaman, şeytan arka verir yellene yellene kaçar"** buyruluyor. Ezan bittince iblis gelir, niçin? Namaza duracak olan cemaate vesvese vermek için..

Kamet başladı mı yine kaçmaya başlar. Kamet bitti mi namazda tekrar gelir. Ondan sonra adamın aklına, kalbine girer. "Şunu hatırla, bunu hatırla" diye vesvese verir. İki veya dört rekatlık namazda kırk senelik macerasını, geçmişini, geleceğini öyle bir aklına getirir ki, tüm bunlar namazın dışında olanın aklına gelmez.

Rivayet edilir ki: Adamın biri, bir eşyasını kaybetti ve ulemeden bir zata geldi. "Efendim bana bir kayıp duası öğretseniz de, kaybolan eşyama bulsam" O zat dedi ki: "Sen şimdi gidip güzelce abdest al, namaza dur ve Allah'tan başka hiçbir şey aklına getirmemeye çalış, sonra gel duayı öğreteceğim."

Adam güzelce abdest alıp, aklına Allah'tan gayrısını ge-

tirmemek kastıyla namaza durunca, şeytan direk geliyor "kaybettiğin eşyanı filan yerde" diyor. Çünkü şeytanlar, cinler bazı şeylerin farkında olurlar. Bu gayb ilmine girmez, onlar görüyorlar. Namaza duran adam eşyasını bir an önce bulunduğu yerden almak için namazını apar topar kılıyor. Daha sonra o alim zata geliyor "dua öğretmene lüzum kalmadı, eşyama buldum." diyor. Tabi o zatın da maksadı zaten buydu. Çünkü bunun formülü budur. "Aklıma Allah'tan gayrısını getirmeyeyim" dediğin an, şeytan bu halini bozmak, namazdaki huşuyu yok etmek için onu aklına getiriyor.

Namazda geliyor, kırk sene aklına gelmeyecek şeyleri aklına getiriyor. Hatta adam o hale geliyor ki, dört rekatlık namazda "kaç rekat kılmıştım" diye şüphelenmeye başlıyor. Bazı kere iki rekat namazda bile, "bir mi kıldım, üç mü kıldım?" diye de şüphelenmeye başlıyor. Halbuki kılınan yirmi rekat değil, kırk rekat değil, iki veya dört rekat namaz ama bu durum maalesef pek çok insanın başına geliyor. Şeytan böyledir.

Dolayısıyla soruyu soran kardeşimiz; "ben ibadete yöneldiğim zaman şehvi duygularım kabarıyor" diyor, bu doğaldır, normaldir, burada bir cihad, bir mücadele, bir çekişme var. Harp var... Çünkü mihrabın adı harpten geliyor. Niçin imamın namaza durduğu yere "mihrab" deniyor, harp sahası olduğundan. Peki bu nasıl bir harp? Ne kılıç, ne kalkan, ne

de mızrak var. Orada nefisle, şeytanla harp var. Namaza durduğun zaman içerden vesvese veriyor; "kıraati hızlı oku, rükudan çal, secdeden kaçır, namazı çabuk bitir."

Ramazan ayında adam "en hızlı teraviyi ben kıldırırım" diye ilan asmış. Adam 12 dakikada teravih kıldırıyor. Millet de teravih hızlı kılınıyor diye hususi olarak oraya gidiyor. Yarım saat gidiş, yarım saat dönüş adamın bir saati gitti. 12 dakikada teravih kıldı, hızlı hareketten de canı çıktı. Namazı da olmadı. Halbuki normal camide kılsa, yarım saate güzelce makbul bir şekilde namazını kılacak, diğer yarım saat ise yanına kar kalacak.

Evet, insan doğru dürüst bir ibadet yapıyorsa şeytan bununla harbe girer. Bu harp başladığı zaman da onun zayıf noktasından vurmaya çalışır. Gençlikte de şehvi duygular ağır basar, bundan dolayıdır ki onun aklına, nefsanî istek ve arzuları getirebilir. Dolayısıyla bu kardeşimiz; "aklıma şehvi duygular geldi, demek ben bozuk adamım" demesin. Böyle bir durum olunca, bu meseleleri düşünmeye devam etmeyip reddetsin, def etsin..

SORU

Hocam vesveseden kurtulmak için hangi duayı tavsiye edersiniz?

Cevap: Allah-u Teala'nın; "Ya Hallak Ya Fa'al! **Ey Her şeyi yaratan Ey her şeyi yapmaya gücü yeten**" ismi şerifleri zikredilir. ("Ya Hallak" derken "H" noktalı olacak.)

Bu vesveseler yoğunlaşırsa duş alınır, mümkünse soğuğa yakın dayanabildiği kadar serin su ile duş alınır. Bu da vesveseyi keser.

Vesvese için İbrahim süresindeki ayeti kerime de okunabilir. **"...O dilerse sizi giderir de (yerinize) yepyeni yaratıklar getirir. Bu, Allah'a göre hiç de zor bir şey değildir."** (İbrahim: 19, 20)

Mevla Teala burada **"Allah dilerse sizi giderir.."** sözünü kullarına söylüyor, fakat bu ayeti okurken kalpteki vesveseye niyet edilerek okunur. Şöyle ki: "Allah dilerse sizi (**kalpteki vesveseyi**) giderir, yerine yeni yaratıklar (**ilhamlar**) getirir. Bu Allah'a hiç de zor değildir." şeklinde niyet edilerek bu ayeti kerime okunmaya devam edilirse, vesveseyi gidermek için bu güzel bir formüldür.

Yine vesvese için her gün on kere "E'üzü billahissemi'il alimi mineşşeytanirracim." okunur. Sabah ve akşam namazlarından sonra okunan "Lev enzelna"nın başında da okunabilir. Zaten üç defa okuyoruz, eğer on defa "E'üzü billahissemi'il alimi mineşşeytanirracim." okuyup "Lev enzelna"ya başlanırsa, üç defa okumayı da içine almış olur. Tabi ayrı olarak da okunabilir.

Yalnız burada mana çok önemlidir. Bunu okurken ne düşünülmesi lazım? "Her şeyi işiten, her şeyi bilen o Allah'a, kovulmuş şeytandan sığınırım."

Kalbimizle şeytan uğraşiyor vesvese veriyor, daraltıyor, sı-

kıntıya sokuyor. İşte bunu Allah biliyor. Kovulmuş şeytandan, her şeyi duyan, her şeyi bilen o Allah'a sığınıyoruz. Bu "sığınırım" ifadesi çok önemli, çünkü kime sığındığını bileceksin aksi taktirde şeytandan kurtulamazsın. Şeytan; "güya benden Allah'a sığınıyor ama Allah'tan haberi yok." diyerek ona güler. Dilinle "sığındım" deyip, kalbinle sığınmazsan olmaz, huzur üzere olmadan okunursa tesiri görülmez.

Kurtubî tefsirinde gördüm, İmam-ı Kurtubî şöyle bir olay anlatıyor: Evliyaullah'tan bir zat, bir kimseye şeytanla yaptığı mücadelesini soruyor. O da anlatıyor; "onunla şöyle mücadele ediyorum, böyle savşıyorum; bana 'ye' diyor yemiyorum; 'iç' diyor içmiyorum; 'yap' diyor yapmıyorum, dediğinin tersini yapıyorum vb."

Veli olan zat diyor ki: "Sen şeytanla böyle uğraşamazsın, çok yorulursun. Senin halin neye benzer biliyor musun? Köpek sana daldığı/saldırdığı zaman, senin de köpeğe dalmana benzer. Yani çok yara alır, yıpranırsın. Öyleyse ne yapacaksın? Köpeğe dalıp onunla uğraşacağına, köpeğin sahibine sığınarak ondan yardım istersen, sahibi ona "hoş" der, "şişt" der, çekip köpeği geri alır. Sende köpeğin şerrinden yara bere almadan kurtulursun. Yani köpek misali olan şeytanla dalaşacağına, ondan sahibine, Allah-u Teala Hazretleri'ne sığınırsan daha rahat eder, şeytanın şerrinden hıfz-u emin olursun.

Biz bir zaman Kars'a gidi-

yorduk. Ebu'l-Haseni Harkani Hazretleri'nin orada makamı var. Tabi esas kabri Harkan'dadır, elhamdülillah oraya da gidip ziyaret etmek nasip oldu. İşte Kars'daki mübarek makamını ziyarete gittik, gece yarısı vardık ve hiçbir yer bilmiyoruz. O zaman da ortalığın karışık olduğu terör zamanları... Issız ve dağlık bir yerdeyiz, namazlarımızı kılmak için uygun bir yer bakıyoruz. Bir benzinciye rastladık, namazlarımızı burada eda ederiz diyerek girdik. Arabayı istasyonun bir kenarına yanaşıp park ettik. Hacı Cevdet amca vardı Allah selamet versin, o abdest bozmaya çıktı ki o anda ışıklar birden söndü. Bulduğumuz yer dağın tepesi, başka hiç bir ışık yok ortalık zifiri karanlık. Birden arabanın etrafını köpekler sardı. Baktım ki katır gibi köpekler cama doğru geliyor, hırılıyor saldırıyorlar. Burada nasıl namaz kılacağız, arabadan inmek mümkün değil. "Buradan hareket edip Kars'ın merkezine gitsek orada bir cami, mescit buluruz namazımızı orda kılarız" dedik ama hacı amca'yı arabaya alamıyoruz ki gidelim. Sonra düşündük ki, biz arabayı benzin alınacak yere değil de bir köşeye park edince, benzincide çalışanlar evhamlanmış olabilirler. Zaten ortalık karışık terör zamanı olduğundan, onlarda korkup elektrikleri keserek başımıza köpekleri göndermiş olabilirler. Hal böyle olunca arabanın camını hafif açtık, bağır-çağır; "kardeşim biz namaz kılmak için geldik, bizden size zarar

gelmez çekin köpekleri başımızdan." filan deyince ışıkları açtılar. Oradan biri köpeklere seslenip, işaret edince hepsi çekilip gittiler. Şayet biz arabadan aşağıya inelim de köpeklerle pehlivanlık yapalım deseydik, çok hasar görür, ağır yaralanırdık.

Şimdi o evliyaullah da diyor ki; "sen köpeğin sahibine seslensen de onu çekse, daha rahat edersin. Yani güzelce "E'üzü.." çeksen, Allah'a sığınmanı yapsan da şeytanla direk dolaşmasan iyi olur, demek istiyor.

Vesvesenin giderilmesi için günde on defa "E'üzü billahis-semi'il alimi mineşşeytanirracim." okumak lazımdır. Şayet bu, sabah-akşam okunursa Allah'ın izniyle şeytan o kimseye musallat olamaz.

Allah bize düşman yarattıysa kalede yarattı. Sen zırhını takmaz, kaleye girmez ve bu şekilde düşmana meydan okursan, düşmanımız olan şeytanla baş edemezsin, onunla Allah baş eder. O zaman Allah'ın öğrettiği sığınma öğretilerine baş vurmak lazımdır.

İblisten korunma duaları çok var. Bunları "Dualarım" kitabımda yazdım, oraya bakarlarsa çok önemli şeyler görebilirler. Bu konuda bir tane daha dua verelim. Bir kimse sabah namazından sonra, namazını kıldığı yerden kalkmadan ve dünya kelamı etmeden huzur üzere, "En'am Sûresi'nin başından üç ayet" okursa, o gün içinde ne zaman şeytan ona vesvese vermeye gelse Allah-u Teâlâ bir melek görevlendirir,

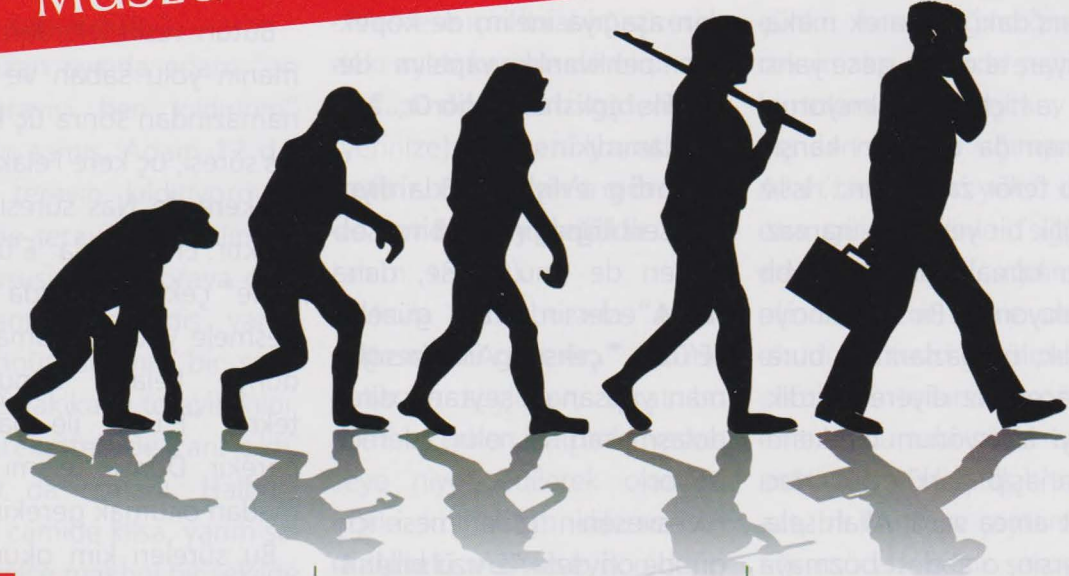
o melek demirden bir sopayla gelerek şeytanın zararını ondan uzaklaştırır. Demek bu üç ayeti okuyana Mevla Teala özel melek gönderiyor.

Bütün vesveselerden korunmanın yolu sabah ve akşam namazından sonra üç kere İhlas süresi, üç kere Felak süresi, üç kere de Nas süresini okumaktır. En başında "E'üzü Besmele" çekilir, aralarda sadece besmele yeterlidir ama arada dünya kelamı konuşulursa tekrar "E'üzü" ile başlamak gerekir. Dünya kelamı konuşmadan okumak gerekir.

Bu süreleri kim okursa her şeye karşı ona yeter. Yani büyü, cin, şeytan, vesvese gibi her şeye karşı okuyana yeter. Felak süresinde ne buyuruluyor: **"...yarattığı her şerhlinin şerrinden sabahın Rabbine sığınırım..."** ve özellikle **"...dügümlere üfürüp büyü yapan üfürükçülerin şerrinden.."**

Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)e de büyü yapıldı ve Allah'ın izniyle tesir etti, imtihan olsun diye.. Onun çözülmesi için Felak ve Nas Süreleri geldi. Bunların biri beş, diğeri altı olmak üzere on bir ayeti kerimedir. Ayetlerden her biri bir düğümü çözdü, Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bağlardan çıkıp rahatladığı zaman buyurdu ki: "Allah Bana iki sûre indirdi ki, ona sığınanlar, bunlar gibi başka hiçbir şeyle Allah'a sığınamaz." Sığınma hususunda bunların misli yoktur.

DARWIN'İN ÖNCÜLERİ VE 'MÜSLÜMAN DARWİNCİLER'

ABD'de yayınlanan Journal Science/Bilim Dergisinin insanın atalarından birisi olarak keşfettiği 'shot' Darwinizm'e son darbeyi vuruyor gibi. **Shot'la birlikte artık insanın soy kütüğünün şempanze, maymun ve goril familyasından olmadığı kesinlik ve netlik kazanmış bulunuyor.** Dolayısıyla buna dair tahayyülat ve nazariyeler de çöpe gitmiş oldu. Darwin mezara, Darwinizm ise çöpe gitmiş durumda.

Bazı İslam mütefekkirleri ve uleması Darwinizm konusunda hayretler içindeydi ve kimilerinin de kafası karıştı. Bundan dolayı da kafalarının bir tarafında gizli bir soruya cevap arıyorlardı. 'Ya nazariye doğru çıkarsa?' Bu soruya cevap arayanlardan birisi de Risaletü'l hamidiyye adlı eserin sahibi olan Hüseyin Cisir Efendi idi. 'Şayet bu faraziye veya teori doğru çıkarsa' diye başlayan cevabında, bunun İslam'ın erkanına zarar veremeyeceğini ve tevile birlikte bu teorinin de İslam'a uydurulabileceğini söylemişti. Genelde din ile Darwinizm, özelde ise Darwinizm ile İslam bağdaşır mı? sorusuna yıllar yılı cevap

arandı durdu. Bu soruya olumsuz cevap verenlerden birisi Fethullah Gülen bir diğeri de Yusuf el Karadavi idi. Esasen Darwinizm konusu da tartışmalı. Darwin sonrasında Müslüman Darwinciler olduğu gibi aynı zamanda Darwin'in öncüsü sayılan Müslüman müellifler de vardı. Hatta kimileri Darwin'in intihali olduğunu ve bu teorisini İbni Miskeveyh ve İhvan'ı Safa'ya borçlu olduğunu ve onlardan apardığını ileri sürüyorlar. Darwinizm'den önce bir yönüyle Evrim ve Tekamül anlayışının köklerini Amr ibn Cahiz'da bulduğunu söyleyenler çok. Kitab al Hayavan adlı eserinde **Ebu Osman Amr el Cahiz** göçlerin, kuşların hayatında meydana getirdiği hatırı sayılır değişimleri incelemekte ve intibak yoluyla, tekamül teorileri geliştirmektedir.¹

Bu anlayışın kökleri ve kökenleri İhvan-ı Safa gibi tevilci batıniler ve ansiklobedistlere dayandığı gibi, diğer taraftan da İbni Sina, İbni Tufeyl, İbni Miskeveyh, İbni Haldun, İbni Yemin, Kınalızade, İbrahim Hakkı Erzurumi

gibi müelliflere dayanmaktaydı. En azından kabul derecesinde olmasa bile bir kısım Müslüman müellifler meseleye kenarından bucağından temas etmişlerdi. Ve kimilerine göre bir derece Mevlana da, Darwin'in Müslüman öncüleri arasında sayılmaktadır. Hatta İbni Haldun'un insanın menşei olarak doğrudan doğruya 'kird' yani maymunu saydığı lakin daha sonraki nüshalarda tashif ve tahrifle ile bu ibarenin anlaşılabilir hale geldiği ileri sürülmektedir. İbn Miskeveyh, el Fevzü'l Asgar isimli eserinde bu meseleye temas eder ve madenlerin zamanla bitkilere tahavvül ettiğini ve dönüştüğünü ve en gelişmiş madenin bitki suretine büründüğünü söyler. Keza en gelişmiş bitki de hayvanların ve hayvanlığın ilk ve iptidai merhalesini temsil ve teşkil eder. Hayvanın son mütekamil mertebesi ve merhalesi de vahşi insanın iptidai sureti olur. Hayvanlık mertebesinin sonu, insanlık mertebesinin başlangıcını temsil eder. Daha sonra bu tekamül -veya buna terakki de diyebiliriz- bu noktada durmaz ve insan melaike olma-ya adım atar. İnsan gelişme geli-

1 - Milli Kültürler ve Medeniyet, Lahbabi, Tur yayınları, s: 87

şe melaike saflarına yükselir ve katılır. Bu anlamda hayvanlıktan insanlığa maddi ve manevi geçiş, tekamül ve terakki, Mevlana gibi zevatta vardır.

Mevlana ve Eflatun'a göre insanlık cennetten dünyaya alçalmış ve düşmüştür. Burada terakki ederek yeniden eski semasına uruç eder, yükselir. Bu anlayış biçimi Kur'an ruhuna da uygundur. Lakin Kur'an'da bazı Yahudilerin maymun suretine inkilap etmeleri ve kalbolmaları da vardır. Dolayısıyla dünya sadece terakki alanı değil aynı zamanda bir tedenni sahnesidir de. İnsanlıktan sukut ederek hayvanlık derekesine de düşebilirsiniz. İşte bunu da teorize etme babından bazı düşünürler ve son dönemde bilhassa Abdulkadir Duru, dünyayı hayvanların idare ettiğini savunmuştur. Zira hayvansal gıdalar yiyerek insanın hayvani vasıflar kazandığını ileri sürmektedir. Halbuki, bu anlayış Mevlana ve Bediüzzaman da tam tersinedir. Mevlana Mesnevi'deki nohut hikayesiyle, nohut ve insanın yediği sair besinlerin (bitkisel veya hayvansal olsun) insaniyet mertebesine yükseldiğini ifade eder. Bediüzzaman da aynısını söyler ve bu keyfiyet '**Hominisation**' şeklinde ifade edilmektedir.¹

İbni Miskeveyh ve benzeri müelliflerin Darwin'e ilham kaynağı olduğu ve onların izinden giderek Evrim ve Tekamül nazariyesine ulaştığı ileri sürülmektedir. Darwin Cambridge Üniversitesi Din Fakültesinde Hıristiyanlığı tetkik etti. Üniversitede öğretilen derslerden birisi de Mukayeseli Dinler Tarihi idi. Darwin İslam'ı anlamak için Arapça öğrendi. Bu vesile ile yayınlanmış mektuplarında Arapça hocasıyla yazışmalarına da rastlandı. Esasında Darwin bu bağlamda hemcins-

lerinden Macar müsteşrik Goldziher gibilerin geçtiği yollardan geçmiştir. O sırada Arapça tetkikler için öngörülen ders kitaplarının arasında İhvan-ı Safa'nın Risaleleri ve İbn Miskeveyh'in Al Fevzü'l Asgar'ı da bulunmaktaydı. Her iki kitabın ortak özelliği ikisinde de evrim teorisinin yer almasıydı. **Madenler tekamül etti ve bitki halini aldı. Maden ile bitki arasındaki köprü veya halka mercan taşıydı ve adeta bitkiyi andırmaktadır. Bitkilerin en gelişmiş ise hurmadır ve hurmanın hem dışısı hem de erkeği vardır. Bütün dalları kesilse dahi ölmez ancak başı kesildiğinde yok olur. Bu yüzden bitkilerin en gelişmiş ve yükseği hayvanların ise en alt mertebesi olarak kabul edilmektedir. Daha sonra en düşük hayvana sıra gelir. En donanımlı ve gelişmiş hayvan ise İbn Haldun'a göre maymundur ve insan da onun evrimleşmiş bir suretidir.**

MÜSLÜMAN DARWİNCİLER

Darwin'in Müslüman öncülerinin olduğu iddia edildiği gibi hakikatte Müslüman Darwinciler de vardır. Bunların en keskinlerinden birisi **Emin el Huli**'dir. **Emin el Huli evrimi sistematik hale getirmiş ve sosyal Darwincilere özenerek bir dini Darwinçilik ekolü kurmuş ve geliştirmiştir.** Emin el Huli'ye göre, ne Darwin ne de Darwinciler münkiri uluhiyettir. Yani Allah'ın varlığını inkar etmemektedirler. **Emin el Huli daha da ileri giderek İslam'ın Darwinizm ve onun teorisi olan Evrim ve Tekamül'le çelişmediğini söyler.** Emin el Huli üzerine araştırmalarıyla tanınan Ahmet Salim onun bir Darwinci olduğunu tasdik eder. Kendisine göre dini tecdit ve yenilik yapmak ve çığır açmak için Darwinizmi bir model olarak alır ve Darwin nazariyesinden yola çıkarak bu anlayışı İslam'da yenilik

ve terakkinin bir basamağı yapar. Darwinizm bu durumda sadece bir gerçek olmakla kalmaz aynı zamanda dini ilimler açısından bir sistem halini alır. Emin el Huli 1927'den itibaren Darwinizmi kabul etmiştir².

Prof. Dr. Muhammed Hamidullah da Emin el Huli kadar olmasa da Darwinizmin 'İslami' kökleri bulunduğuna itibar eder. Emin el Huli tam tamına çağdaş bir 'Müslüman Darwinci'dir. Hamidullah Hoca, tatavvur yani gelişme ve tekamül ile Kur'an-ı Kerim'deki tavr kelimesi arasında ilinti ve bağlantı kurar³. Ayette şöyle denilmektedir: "**O sizi safha safha yarattı.**" (71:14). Esasında hiçbir Müslüman alim bu ayetin mefhum ve mazmununa itiraz etmez. Zaten Kur'an-ı Kerim'de sarahatle kainatın ve dünyanın bir yerde 6 bir yerde de 2 günde yaratıldığı ifade edilmektedir. Lakin bunu Darwinizm şeklinde mi algılamalıyız? Elbette ki hayır.

Belki de başka bir 'gizli' Müslüman Darwinci ise Abdussabbur Şahin olmalıdır. 'Ebi Adem (Atam Adem)' adlı çalışmasında doğrudan Darwinizmi çağırıştırmasa da insanı beşer ve insan olarak iki farklı keskin döneme ayırır. Beşer adeta hayvanlık mertebesinde. Beşerin bilinmeyen tarih ötesi bir varlık olduğunu ve onun gelişmiş şeklinin ve suretinin ise insan olduğunu savunur. Kimileri bu teorinin, farklı bir Darwinizm anlayışı olduğunu savunur.

Evet, ne olursa olsun bugün Amerikan bilim adamlarının Etiyopya'da keşfettikleri 'shot' türü insan atası, kesinlikle insanla maymun arasındaki irtibatı keserek evrim nazariyesini yalanlıyor. İnsan, hayvan ve bitki ilişkili olmasına rağmen insanın genetik şifresi aldığı gıdalarda saklı değildir.

2 - Islamonline.net. Zeki al Milad, 20/08/2009

3 - Elif dergisi, sayı: 7, 2009

1 - Batı Düşüncesi ve Mevlana, İsmail Yakıt, s: 77, Ötüken Yayınları

Vesîle ve Tevesül'ün delili olarak; "ma'nâsının şümûlü/kapsamı, **Teves-sül**'ü de içine aldığı kanâatini taşıdığımız beş âyet getireceğiz." demiştik. İlk âyet-i celîleyi geçen sayımızda sizlere arz etmiştik.

İkinci Âyet: "Hâlbuki onlar (Yehûdiler) kâfirlere karşı, (O'nunla Allah'dan yardım ve fetih istiyorlardı.."¹

Bu âyet-i celîlenin tefsîrinde, İbnü Ebî Hâtim², İbn-i Cerîr³, Beğevî⁴, Kurtubî⁵ ve Âlûsî⁶ şu rivâyeti getiriyorlar:

(Yehûdiler'e bir musîbet geldiği, bir düşman ansızın onlara saldırdığı zaman, "Ey Allah'ım! Onlara karşı Âhir Zamanda gönderilecek olan, sıfatını Tevrat'ta bulmakta olduğumuz Nebî (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) ile/onun hatırına bize yardım et" diye duâ ederlerdi.)

Mühim Bir Nokta

Buradaki, rivâyetin **Sahîhlik** derecesinden çok, bizce en mühim

noktalardan biri, onun bu büyük müfessirler ve muhaddislerce kabûl görüp kitâblarına alınmasıdır. Böyle bir tevessülün **açık âyetlere** ters görülmemesidir. Hattâ bazı âyetleri daha anlaşılır kılan, tefsîr eden mâhiyyette görülmüsidir. Kaldı ki bu rivâyet, **İmâm Beyhekî**'ye göre en az **Hasen** rütbesindedir. Zîrâ bu, kitâbı için gözetmeyi va'dettiği bir esastır.⁷

Peki bu İmâmlar hatâ etmiş olmazlar mı? Edebilirler... Ama siz ey zavallılar!.. Siz hatâ etmezsiniz, söyledikleriniz her zaman açık âyetlerin hükmüdür(!); değil mi?

Haya îmândandır.⁸ Âmennâ...

Üçüncü Âyet: "Şâyet onlar kendilerine zulmettiklerinde, sana gelseler ve Allah (Celle celâlühû)'dan mağfiret isteseler ve Resûlullah (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) de onlar için mağfiret dilese, elbette Allah (Celle celâlühû)'yu tevbeleri çok fazla kabul edici ve çok merhamet edici olarak bulurlardı."⁹

Bu âyeti ölümden öncesi ile sınırlandırmak, hevâ îcâbı olan, hiçbir delîl bulunmaksızın yapılan bir

sınırlandırmadır. Mutlak'ı mutlaklığı üzere bırakmak, Ehl-i Hakk olan Ehl-i Sünnet'in ittifak ettiği husûslardandır. Sınırlandırma da ancak delîl ile olur. Hâlbuki burada âyeti sınırlandırıcı hiçbir delîl yoktur. Aksine Hanbelîlere varıncaya kadar mezheplerin fakihleri, bu âyetin ölümden sonrasını da içine aldığı görüşündedirler.¹⁰

10 - Allâme Gümârî şöyle diyor: Şu âyet hayât hâlini de ölüm hâlini de içine alacak umûmî/ma'nâsı genel olan bir âyettir. Onu bunlardan biriyle sınırlandırmak bir delîle muhtâcdır. O da burada yoktur.

Eğer, Âyete, umîmî olmak/genel olmak nereden geldi ki, onu, hayât hâliyle sınırlandırmak delîle muhtâc olsun? **denilse**,

Şöyle deriz: Fiilin şart siyâkında/şarttan sonra bulunmasından. Usûlde yerleşmiş bir kâide vardır: Fiil şart siyâkında bulunursa umûmî olur. Çünkü fiil, kendinde nekire bir masdarı bulundurduğu için nekire ma'nâsındadır. Nefiyden veyâ şarttan sonra gelen nekire ise vaz' bakımından umûmî/genel olur.

İbn-i Kesir bu âyetin tefsîrinde Bedevî'nin meşhûr hikâyesini zikretti. Onu, **Beyhekî** Şuab(u'l-İmân)'da, **İbnü'l-Cevzî**, Mesîru'l-Ğarâmi's-Sâkin'de ve **İbn-i Asâkir**, Târîh'de, Muhammed İbn-i Harb el-Hilâl'den rivâyet ettiler. **(Utbinin kıssasını anlattı.)**

Hâfız İbnü Abdî'l-Hâdî el-Makdisî şöyle dedi: Bu hikâyeyi, ba'zıları Utbî'den isnâdsız olarak rivâyet ettiler. Ba'zıları onu, Muhammed İbn-i Harb el-Hilâlî'den, rivâyet etmektedir. Kimileri de onu, Muhammed İbn-i Harb'den, O, Ebû'l-Hasen ez-Za'ferânî'den, O dahî Bedevî'den rivâyet etmektedir. Beyhekî bunu, Şuabu'l-İmân kitabında muzlim/karanlık, râvleri tanınmayan bir isnâd ile Muhammed İbn-i Yezîd el-Basrî'den, O da Ebû Harb el-Hilâlî'den rivâyet etti.....(**İbnü Abdî'l-Hâdî'den**

1 - Bakara:89

2 - İbnü Ebî Hâtim: 1/171

3 - İbnü Cerîr: 2/333-336

4 - Beğevî: 1/93

5 - Kurtubî: 2/21

6 - Rûhu'l-Meânî: 1/320

7 - Delâilü'n-Nübüvve Mukaddimesi: 1/46

8 - [Müslim, Tirmizî, İbn-ü Ömer radiyellâhu anhu'dan], et-Tefsîr: 1/510

9 - Nisa: 64

nakil bitti.)

Ben (Gümâri) **de şöyle derim:** İbnü Abdî'l-Hâdî'nin anlattıkları, en fazla, hikâyenin zayıf olmasını gerektirir. Çünkü, râvîlerinde yalancı veya yalanla ithâm edilen bi kimseyi zikretmedi. Bilhassa, onu, **İbn-i Kesîr** zikredip hakkında bir şey söyleyerek onu tenkid etmedi. Aynı şekilde, önceden de geçtiği gibi onu **Beyheki** de rivâyet etti. Şu hikâyeyi **Hâfız Sehâvî** de el-Kavlü'l-Bed'î'de zikretti. Üstelik biz onu delîl olarak ileri sürmek ve onunla hüccet beyân etmek için zikretmedik. Çünkü biz hikâyeleri delîl getirmeyiz ve onları hüccet kabul etmeyiz. Biz onu sadece istinâs ve önceden getirdiğimiz âyetin umûm bildirdiğini îzâh için getirdik. Şu bakımdan ki, Bedevî -ki o bir Arab'dır- âyetten bunu anladı. Bununla beraber, Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem rüyâ'da, onun hakkında şefâat etmesiyle, Allah celle celâlühû'nun Bedevî'yi affettiğini haber verdi. Sonra bu kıssa için bir şahid buldum: **İbnü's-Sem'ânî**, ed-Delâil'de şöyle dedi: Bize Ebû Bekr Hibetü'llâh ibnü'l-Ferec haber verdi. (O), bize, Ebû'l-Kâsım Yûsuf İbn-ü Muhammed İbn-ü Yûsuf el-Hatîb haber verdi (dedi). (O), bize Ebû'l-Kâsım Abdurrahmân İbn-ü Ömer İbn-ü Temîm el-Müeddab haber verdi (dedi). (O), bize, İbrâhîm İbn-ü 'Allân rivâyet etti (dedi). (O), bize, Ali İbn-ü Muhammed İbn-ü Ali haber verdi, (dedi). (O), bize Ahmed İbn-ü Heysem et-Tâî rivâyet etti (dedi). (O), bana babam, babasından, (O), seleme İbn-ü Kühey'l'den, (O), Ebû Sâdik'dan, (O), Ali İbn-ü Ebî Tâlib radyallâhu anhu'dan şöyle dediğini rivâyet etti (dedi):

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'i defnetmemizden sonra bir bedevî geldi ve kendini Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem'in kabri üstüne attı, topraklarından başına saçtı ve şöyle dedi: 'Yâ Resûlellah sallallâhu aleyhi ve sellem! Söz söyledin/ ve sözünü işittik. Sen Allah celle celâlühû'dan (aldın) anladın, biz de senden (alıp) anladık. Allah celle celâlühû'nun indirdikleri arasında **'Şâyet onlar kendilerine zulmettiklerinde sana gelseler, Allah celle celâlühû'dan af dileseler ve Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem da onlar için af isteseydi Allah celle celâlühû'yu elbette tevâb ve rahîm olarak bulacaklardı'** âyeti de vardı. Ben kat'iyetle, kendime zulmettim ve benim için af istemen maksadıyla geldim.'

Ardından kabirden, **affedildin!**... diye

(.seslendi. **(Rivâyet son buldu**

Hâfız Süyûtî, bunu **Tenvîru'l-Halek**'de nakletti. **İbnü Abdî'l-Hâdî**, **es-Sârimu'l-Münkî**'de bu eser'e işâret ederek, **isnâdını bazı yalancılar uydurdu** dedi; ama bunu delîl ile açıkla(ya)madı. **İbnü Abdî'l-Hâdî** -hâfiz olmasına rağmen- kendi görüşü için taassubda çok inad eden biridir. **(Er-Reddü'l-Muhkem: 45-47)**

1 - Bu Kıssayı önceki birkaç makâlede dahî zikrettik ise de, hem şu Tevessül mes'elesiyle doğrudan alâkası bulunması ve zihinlere iyice kazınması maksadıyla burada da bir daha nakletmeyi münâsib bulduk. Muhâtab ve bize hasım olanların bir şeyi bıktırarak kadar tekrâr etmelerindeki hedeflerini bir daha düşünmenizi istihâm ediyoruz.

İmâm Hâfız Ebû Abdillâh **Muhammed İbn-i Mûsâ İbn-i Nu'mân el-Mezâlî el-Merrâküşî** (607- 683) şöyle diyor: Bize rivâyet edildiğine göre Hâfız Ebû Sa'd es-Sem'ânî Ali (Radyallahu anhu ve kerremellâhu vechehû)'nun şöyle dediğini anlattı: Resûlullah (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)'i defnettikten üç gün sonra yanımıza bir bedevî geldi, kendini Nebî (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)'in kabri üstüne attı, toprağından başına saçtı ve şöyle dedi:

Söyledin ve sözünü işittik. Senden anladığımızı sen Allah'tan anladın. Sana indirilen âyetler arasında, **"Şâyet onlar kendilerine zulmettikler vakit sana gelseler, hemen Allahtan af isteseler ve onlar için Resûl de af isteseydi, elbette Allah (Celle celâlühû)'yu tevâb ve rahîm olarak bulacaklardı"** âyeti de vardı. Nefsime zulmettim ve benim için af dilemen maksadıyla geldim. Bunun üzerine kabirden hemen, **"bağışlandın"** diye ses geldi.²

İmâm Ebû Abdillâh **Muhammed İbn-i Mûsâ İbn-i Nu'mân el-Mezâlî el-Merrâküşî**, yine kendi isnâdıyla, Muhammed İbn-i Nu'mân İbn-i Şibl el-Bâhilî'den şöyle dediğini rivâyet etti:³

Medîneye girdim ve Nebî (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)'in kabrine vardım. Bir de gördüm ki, bir bedevî devesini hızlıca sürüyor. Hemen devesini çöktürdü ve bağladı. Sonra kabri şerîfe girdi ve güzelce bir selâm verip hoş bir duâ

2 - Mısbâhu'z-Zalâm: 21

Bu rivâyeti benzeri bir lâfızla şu İmâm-] lar da rivâyet etti: İmâm Beyhakî, Şuabu'l-İmân'da: 3/495,(4187), İmâm İbn-i Kesîr, Tefsîrinde: 2/306, İmâm Kurtubî, Tefsîrinde: 5/265, İmâm Neseffî, Tefsîrinde: 1/234, İmâm İbn-i Kudâme, el-Muğnî'de: 3/557, İmâm İzz b. Cemâk, Hidâyetü's-Sâlik'de: 3/1383, İmâm İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-Ğarâmi's-Sâkin'de: 2/301, İmâm Sâlihî Sübûlü'l-Hüddâ ve'r-Reşâd'da: 12/380, İmâm Semhûdî, Vefâu'l-Vefâ'da: 4/1361, İmâm Ebû'l-Yûm b. Asâkir, İthâfu'z-Zâir'de: 68-69, İmâm İbnü'n-Neccâr, ed-Dürretü's-Semîne'de: 224, İmâm İbn-i Hacer el- Heytemî, Tühfetü'z-Züvvâr'da: 55], Kitâbi tahkik (edip neşredenin dip notu: Aynı yer (22 Mısbâhu'z-Zalâm: 22-23

3 - Mâlikî, Mefâhîm: 157-158

yaptı. Sonra da şöyle dedi: Anam babam hakkı için yâ Resûlellah (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)! Kesinlikle Allah (Celle celâlühû) seni vahyine hâs kıldı ve sana içinde evvelkilerin ve sonrakilerin ilmini topladığı bir kitâb indirdi ve kitâbında: **"Şâyet onlar kendilerine zulmettikler vakit sana gelseler ve hemen Allah'dan af isteselerdi, Resûl de onlar için af isteseydi, elbette Allah (Celle celâlühû)'yu tevâb ve rahîm olarak bulacaklardı."** buyurdu. Dediği de hakıdır. Ben sana günahları i'tirâf ederek, seni Rabbi'ne şefaatçi yaparak geldim. O da (şu âyetinde) va'dettiğidir. Sonra kabre döndü ve şöyle dedi:

Ey en hayırlısı, düzlükte kemikleri gömülenlerin!.. /Ve güzel koktuğu onların güzel kokusundan düzlüğün ve yüksek tepelerin.

Sensin o Nebî ki, umulur şefâati/ Sıratı, kaydığı zamanda ayaklar.

Canımdır fedâ o kabre ki, sensin sâkini/ Ondadır afâf, ondadır cömertlik, ondadır kerem.

Sonra da bineğine binip gitti. Ancak mağfiretle gittiğinde hiç şüphe etmiyorum İnşâallah.

Muhammed İbn-ü Abdillâh el-Utbî de bu haberi anlattı ve sonuna şu ilâveyi yaptı: "Derken uyuya kaldım ve hemen Nebî (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)'i rüyâda gördüm, bana şöyle dedi: Ey Utbî! Bedevî'ye yetiş ve ona Allah (Celle celâlühû)'nün onu bağışladığını müjdele."

Merhûm Seyyîd Muhammed Alevî Mâlikî şöyle diyor: Bu haberi, İmâm Nevevî, (El-İzâh: 498, el-Mecmû': 8/276) Ebû'l-Vefâ İbn-ü Ukayl, İbn-i Kesîr, Tefsîru'l-Kurani'l-Azîm (1/520-521), Ebû Muhammed İbn-ü Kudâme, (El-Muğnî, 3:556), Ebû'l-Ferec İbn-i Kudâme, (Şerhi Kebîr, 3: 495), Mensur İbn-i Yûnus, (Keşşafu'l-Kınâ', 5:30), İmâm Kurtubî (El-Câmi', 5:265) gibi büyük müfessirler ve muhaddisler nakletmiştir. Hattâ, (büyük fakîh koca muhaddis) İmâm Nevevî, Utbî'nin bedeviden naklettiği bu beytleri,

Resûlullah (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)'in kabrini ziyâret esnasında söylemenin müstehab olduğunu söylemiştir. (El-Mecmû', 8:274), **(Mâlikî'den nakil son buldu.)**

Misbâh Muhakkiki Hüseyin Muhammed Ali Şükrî bu rivâyetin **İbn-i Beşküvâl'in el-Kurbetü ilâ Rabbi'l-Âlemîne bi's-Salâti alâ Muhammedin Seyyidi'l-Mürselîn** isimli eserinin 16/Â varağında olduğunu söylemektedir.

Bu rivâyetler muhtemelen ayrı hâdiselerden haber vermektedir. Zîra, Sem'ânî, **Utbî** nisbetinin, **Utbe ibn-i Ebî Süfyân'ın çocukları için kullanıldığını** söyledikten sonra, **Utbî** nesebiyle anılan üç-beş kişiyi tanıtıyor. Bunların içinde Sahâbî veya tâbiî olan görülmemektedir. Bu yüzden, olabilir ki, biri diğerinden mülhem olarak gerçekleşmiştir. Hâdiselerin aynı olma ihtimâli de vardır. Şu iki rivâyet, aynı hâdise ise Utbî, Hz. Ali (Radiyallahu anh) zamanında yaşamıştır. Bu takdîrde Utbî'nin sözünü ettiği bedevî şahıs da aynı sahâbîdir. Çünkü, olabilir ki, Hz. Ali (Radiyallahu anh)'in gördüğü bu hâdiseye Sem'ânî'nin tanımadığı ve bilmediği bir Utbî de şahid olmuştur.

Nevevî ve diğer büyük İmâmların hâdiseden **müstehablık** hükmünü çıkarmaları bu ihtimâli kuvvetlendirmektedir. İlim Semânî'nin bildiği ve söylediğiyle de sınırlı değildir. O'nun da zâten böyle bir iddiası yoktur. Hâdise bir de rivâyetler arasında çelişki yoktur. İki şekli de mümkündür.

Hikâyenin Bizce En Mühim Noktalarından Bir Kısmı

Bir: Bunca büyük muhaddisler ve müfessirlerce şu rivâyet'in kabûl görmesi ve **Kur'an'ın açık âyetlerine ters** bulunmaması ve **şirk** kabûl edilmeyip, **güzel** bulunarak kitâblarına alınmasıdır. Hattâ **müstehab** kabûl edilmesidir.

İki: Bin seneyi aşkındır, hiçbir müctehid, muhaddis, müfessir ve fakîh tarafından **şirk** olarak görülmemesi, kimsenin Nevevî'ye **müşrik** damgası vurmaması... İbn-i Kesîr'in **meşhûr** dediği bu hikâyeye,

kendisi ve hiçbir âlim tarafından karşı çıkılmaması... Bâtıl olmadığına bir çeşit sükûtî bir icmâin gerçekleşmesi gibi yanlarıdır.

Üç: Bu rivâyetin sıhhat derecesi ise daha sonra gelecek olan başka bir husûstur...

Dört: Bir de bilenler bilir ki, sahîh bir isnâdı yoksa da (müctehid ve muhaddis) insanların kabûl ettiği hadîsin sahîh olduğuna hükmedilir.¹ Hattâ, Ümmet'in kabûl ettiği hadîs, bize göre **Mütevâtir** ma'nâsındadır. Çünkü, büyük imâmlarımızdan **Cessâs, Ahkâmu'l-Kurân**'ında bir başka münâsebetle şöyle dedi: Ümmet bu iki hadîsi her ne kadar gelişî âhâd olan/Mütevâtir ve Meşhûr olmayan yolla olsa da kabûl ile karşılaşmış ve almıştır. Bu yüzden Mütevâtir kapsamında olmuştur. Çünkü, insanların kabûl ile karşılaşıp aldığı Haber-i Vâhidler bizce birçok yerde açıkladığımız sebeble Mütevâtir ma'nâsındadır.² **(Cessâs'dan nakil bitti)**

Beş: **Utbî kissası**, yukarıdaki kâillerde de görüldüğü gibi âlimlerimizce kabûl gören ve muhtevâsıyla amel etmek **müstehab** kabûl edilen bir haberdir. O hâlde, bir görüşe göre, -senedi zayıf bile olsa- **Sahîh**, hattâ, **Mütevâtir** ma'nâsındadır.

Hâsılı, Utbî'nin haber verdiği bedevî'nin bu işi bir **Tevessül**'den ibârettir. Hakîkî fail Allah (Celle celâlühû)dur. Ve siz ey câhil yobazlar!... Hangi İslâm, hangi ilim, hangi irfan ve hangi hayâ ile bu ameli **şirk** ve onu kabûl eden ve bununla amel eden bunca büyükleri **müşrik** ve **kula ibâdet eden kimseler** olarak kabûl edebilirsiniz?!...

Dördüncü Âyet: "O (ilahlar olarak) çağır(ıp ibâdet yap)dıkları,"⁴

1 - [İbn-i Abdî'l-Berr, el-İstizkâr:1/203, Süyûtî, Tedrîbu'r-Râvî: 25, İbn-i Hümmâm, Fethu'l-Kadîr: 1/217,3/143, Dâreknutnî (Mâlikî'den): 4/40, Süyûtî, Teakkubât: 12,13], Tânevî, l'İlâ Mukaddimesi, Kavâid Fi Ulûmi'l-Hadîs: 39-40

2 - [Cessâs, Ahkâmu'l-Kurân: 1/386], Tânevî, l'İlâ Mukaddimesi, Kavâid Fi Ulûmi'l-Hadîs: 40

3 - Celaleyn (Sâvî ile): 3/497

4 - [Melekler, Mesîh ve Uzeyr aleyhimesse-lâm, (İbn-ü Cerîr, İbn-ü Ebî Hâtim ve İbn-ü

onların (Allah (Celle celâlühû'ya) **en yakın olanları hangileri ise**, (onlar yine de), **O'na(Allah'a) yaklaşmağa vesileyi ararlar."**⁵

Bu âyetteki (**yed'üne**) lafzı, Sellem tarafından, **"sesleniyorlar"** şeklinde değil de (**ya'budüne**), **"ibâdet ediyorlar"** şeklinde tefsîr edilmiştir. Nitekim bu ma'nâlandırma İbn-ü Mes'ûd'dan sahîh rivâyetlerle gelmiştir.⁶ Nasıl böyle olmasın ki, İmâm Buhârî ve diğerlerinin rivâyetine göre Nebî (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) Bedir'de geberen müşriklere seslenmiştir.⁷ O'nu hangi dinsiz -hâşâ- **"ölülere seslenmekle onlara ibâdet eden"** biri olarak ilân edebilir?!... Bu **vesîle**, amel diye de tefsîr edilmektedir ki, bu dahî doğrudur ve şahıslarla tevessül de içine alır. Zîrâ, **falanca için beni affet veya bana şu makamı ver** demek, **o sâlih kişiyi ben seviyorum bu bir sâlih amelimdir, bunun veya onun sâlih amelleri hatırı için beni affet, veya bana şunu ver de-**

Merdüye, İbn-i Abbas radiyallahu anhümâ'dan.], Ed- Dürrü'l- Mensûr: 5/305)

5 - İsrâ: 57

6 - [Abdurrezzâk, Firyâbî, Saîd İbn-ü Mansûr, İbn-ü Ebî Şeybe, Buhârî, Nesâî, İbn-ü Cerîr, İbn-ü Ebî Hâtim, Taberânî, Hâkim, İbn-ü Merdüye ve Ebû Nüaym, İbn-ü Mes'ûd radiyellâhu anhu'dan.] Ed- Dürrü'l-Mensûr: 5/305

7 - Bir: Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem, Ehl-i Kalîb'e muttali' oldu ve buyurdu ki, Rabbî'nin size va'dettiği(azâbı)ni hak/gerçek buldunuz mu? O'na sallallâhu aleyhi ve sellem'e, ölümlere mi sesleniyorsunuz? denildi. Bunun üzerine, Siz, onlardan daha çok işiten kimseler değilsiniz. Ancak, onlar cevâb veremezler, buyurdu. [Buhârî, (1370) Ebû Dâvud, Tirmizî, Nesâî, İbn-i Mâce, İbn-ü Ömer radiyallâhu anhümâ'dan], İbn-i Receb, Ehvâlû'l-Kubûr: 133

İki: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem efendimiz ölen müşriklere seslenerek, Ey Ebû Ceħl İbn-i Hişâm!.. Ey Umeyye İbn-ü Halef!.. Ey Utbe İbn-i Rebîa!.. Rabbî'nin size va'dettiğini gerçek bulmadınız mı yoksa? Doğrusu ben, Rabbimin bana va'dettiğini kesinlikle ger çek buldum, buyurunca, Ömer radiyallâhu anhu, O'na, Rûhsuz cesedlere nasıl konuşuyorsun, yâ Resûlellah? dedi. Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem de, canım elinde olan Allah celle celâlühû'ya yemîn ederim ki, söylemekte olduğumu siz onlardan daha iyi işitmiyor sunuz, buyurdu. [Buhârî (3976) ve Müslim (2875), Enes radiyallahu anhu'dan], İbn-i Receb, Ehvâlû'l-Kubûr : 132

mektir. Yani, zâtlarla tevessül dahi her bakımdan sâlih amellerle tevessüldür...

Suâl: Peki bunlar/âyette sözü edilenler, hangi sâlih zâtlarla tevessül etmiş olabilirler?

Cevâb: Muhtemelen Âdem (Aleyhisselâm)'ın, yaptığı gibi, onlar da Efendimiz (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) ile tevessül ediyor olabilirlerdi ki, Âdem (Aleyhisselâm)'ın bu tevessülü sahîh bir hadîsle sâbittir. **Teves-sül'**ün meşrûluğu için **açık bir âyet** olan bu âyeti tevessül aleyhine delîl olarak görebilecek kadar ilmi ve fıkhî olanları Allah (Celle celâluhû) nazardan saklasın!.. Bir de: **"Kelimleri yerlerinden tahrîf ediyorlar."**¹ âyetinde de ifâde edildiği gibi, âyetin ma'nâsını ya bilerek veya bilmeyerek değiştirilmektedir.

Beşinci Âyet: "Mûsa (Aleyhisselâm)'ın taraftarlarından olan kişi, düşmanlarından olan kimseye karşı Ondan² ğavs/meded istedi."³

Bu âyette Mûsâ (Aleyhisselâm)'ın taraftarlarından olan biri düşmanlarından olan birisine karşı, bir kul olan Mûsâ (Aleyhisselâm)'dan istiğase etti.⁴ Bu, tevessül ma'nâsına bir şeydir. Gerçekte meded istenen ve eden Allah (Celle celâluhû)'dür.

Eğer, **(bu âyetteki istiğase/ meded isteme, "diriden istenilen bir mededir, dirinin medede gücü yeter, ölünün ise yetmez"** diyorsanız, biz de zâten bu âyeti, **"ister diri olsun, ister ölü olsun, kulun, kuldaki istiğase edebileceğine dâir bir delîl olarak buraya almıştık."** deriz. Zîrâ biz Ehl-i Sünnet Müslümanlarının inancında, kudret, diri de olsa, müstakil olarak Allah (Celle celâluhû)'dan bağımsız olarak, -O kadir kılmadıkça- bir mahlûka nisbet edilmez. Edilirse, bu ya küfür olur ya da sapıklık. Mahlûkun güç yetirmesi Allah (Celle celâluhû)'nun bu gücü vermesiyle oluyorsa, -ki öyledir- bizce ölü ile diri arasında bu noktada hiçbir fark yoktur. Allah (Celle celâluhû), mu'cize veya kerâmet yoluyla ölüye meded etme gücü vermeye kadirdir. Hattâ ölü veya diri sıradan bir kul bile rü'yâsında **"kalk namaz kıl, vakit geçmek üzere"** veya **"duvar üzerine yıkılacak kalk dışarı çık"** diyerek size meded edebilir ki, gerçekte bu meded Allah (Celle celâluhû)'dan, sebep olarak da o kuldaki olur. Allah (Celle celâluhû)'nun izni ve kadir kılmasıyla böyle bir meded olabiliyorsa ve olmuş ise, bu inançla böyle bir mededi, kuldaki beklemek neden câiz olmasın?... **Lâ fâile illâ Hû...** Ya'nî O'ndan başka hiçbir fâil(-i hakîkî) yoktur.. Çünkü, âyetlerde şöyle buyruldu: **"Sizi de yapmakta olduklarınızı da Allah yarattı."**⁵ **"Allah (Celle celâluhû) her şeyi yaratandır."**⁶

1 - Nisâ: 46, Mâide: 13

2 - Mûsâ aleyhisselâm'dan

3 - Kasas: 5

4 - O'ndan medet istedi, O'na, **yetiş imdâdına, yetiş!**.. dedi.

5 - Sâffât: 96

6 - Zümer: 62

HACE ALİ RAMİTENİ -2-

(Kuddise Sırruhu)

Ali Râmitenî hazretleri ile muasır olan büyük âlim Rükneddîn Alâüddeve Simnânî, zaman zaman Şeyh hazretlerine mektup yazar ve sorular sorardı. Bir keresinde ona bir talebesini yollayıp üç soru sormuş ve o sorulara Azizan hazretleri şöyle cevap vermişti:

Soru: Siz de biz de, gelen geçen herkese hizmet eden kimseleriz. Siz halka ikramda tekellüfe kaçmadan elinizde olanla iktifa ediyorsunuz. Biz ise özen gösterip tekellüfe kaçırız. Yani mükellef sofralar kurar, çeşit çeşit yemekler ikrâm ederiz. Buna rağmen halk sizi bizden daha çok sevmektedir. Bunun sebebi nedir? Cevap: **Minnetle hizmet eden pek çoktur. Hizmeti minnet bilenlerse azdır. Siz hizmette bulunma fırsatını ele geçirmiş olmayı minnet bilir ve hizmet ettiklerinize minnettar kalırsanız herkes sizden memnun kalır, şikayetçiniz azalır.**

Soru: Duyduğuma göre sizin terbiyeniz Hızır'dan imiş? Bu nasıl oluyor anlatır mısınız?

Cevap: **Allah'ın öyle aşık kulları vardır ki, Hızır da onlara aşıktır.**

Soru: İşittik ki, siz hafi zikri bırakmış cehri zikirle meşgul oluyormuşsunuz? Bu nasıl olur? Cevap: **Biz de işittik ki siz de hafi zikirle meşgul oluyormuşsunuz. Madem ki işittik, öyleyse sizinki de gizli zikir sayılmaz. Çünkü hafi zikirden murad kimsenin duymamasıdır. İkisi de duyulduğuna ve bilindiğine göre, cehri ile hafi, müsavi hale gelmiş sayılır. Belki bu safhada hafi zikir, riya-ya cehriden daha yakındır.**

Mevlânâ Şeyh Bedreddin Meydani bir gün sordu: **"Allah'ı çok çok anın"** (Ahzab: 41) ayetiyle emredilen zikir cehri mi

dir, yoksa hafi midir? Burada dil ile olan zikir mi murad edilmiştir, yoksa gönülle olan zikir mi? O şöyle buyurdu:

- Mübtedîler için cehri, müntehiler için hafi. Başlangıçta dille, nihayette gönülle...

Ali Ramiteni Hazretleri bu yolun büyüklüğünü ifade etmek beyanında şöyle

buyurmuştur:

- Eğer Hallac-ı Mansur, Abdülhalik Gucdüvânî döneminde yaşasaydı veya onun

çağında Gucdüvani'nin halifelerinden birisi bulunsaydı, Hallac daracağına çekilmezdi. Terbiye edilir ve bulunduğu makamdan ileriye geçirilirdi.

- Bir keresinde, halkın terbiyesiyle meşgul olan kimseleri kuş eğiticisine benzeterek

şöyle buyurdu:

- İrşâd işine giren bir kimseye gerekir ki, önce mürdinin, talebesinin yeteneğini ve

kâbiliyetini bilmelidir. Bunu bildikten sonra ona zikir telkini yapar ve yeteneğine göre onu yetiştirir. Bu bakımdan mürid terbiyesi işine girmiş olan müşid tıpkı kuş yetiştiricisi gibidir. Zira kuş yetiştiren kişi, kuşun kursağına ne kadar yem gireceğini bilmeli ve ona fazla yem yüklememelidir. Vereceği yem ne fazla, ne de az olmalıdır. Buna göre müşid olan zât da, müridin kâbiliyeti nisbetinde ona zikir telkini yapar. Çünkü azı yetmez, fazlasını da mürid kaldıramaz.

Ali Ramiteni Hazretleri: "Hakk'a varmanın yolu, kalbi **Nazargah-ı İlahi** olan bir Allah dostunun gönlüne girmekten geçer." buyurur, bu sebeple Onlara tevazu ve sevgi gösterip gönüllerine girmek gerektiğini tavsiye ederdi. Hoca Ahmed Yesevî Hazretleri'nin en büyük halifelerinden olan Seyyid Atâ, zaman zaman Ali Râmitenî Hazretleri ile buluşur ve görüşürlerdi. Ancak buna rağmen bir gün Seyyid Atâ'nın dilinden Azîzân Hazretleri aleyhinde uygun olmayan yanlış bir söz çıktı.

O sıralarda Asya içlerinden gelen çapulcu alayları şehri yağma ediyorlardı. Bu çapulcular halkın mallarını alıp bir çok kimseleri de esir edip götürdüler. O esirler içinde Seyyid Ata'nın oğlu da vardı.

Bu durumu öğrenen Seyyid Ata, başına gelen bu felâketin Azizan Hazretleri'nin aleyhinde söz söylemesi sebebiyle olduğunu anladı ve çok pişman oldu. Ondan özür dilemek ve bağışlanmasını sağlamak için büyük bir ziyafet hazırladı. Başta Ali Ramiteni Hazretleri olmak üzere pek çok ulemayı da yemeğe davet etti.

Ali Ramiteni Hazretleri, Seyyid Ata'nın muradını anlayıp davetini kabul etti ve o ziyafette hazır bulundu. Sofralar kuruldu, yemekler hazırlandı ve herkes buyur edildi. Şehrin en büyük din adamlarının ve ileri gelenlerinin hazır bulunduğu sofrada, Ali Râmitenî Hazretleri üzerinde muazzam bir cezbe ve tasarruf hâliyle şöyle buyurdu:

- Seyyid Ata'nın esir edilmiş olan oğlu şu kapıdan girip sofraya oturmadıkça ve yemeğimize katılmadıkça, Ali elini yemeğe sürmez!

Sonra bir müddet sessizce bekledi. Herkes hayret ve şaşkınlık içinde bu sözün ne demek olduğunu ve ne manaya geldiğini düşünürken, aniden kapı açıldı ve Seyyid Atanın çapulcular tarafından esir edilip götürülmüş olan oğlu içeriye girdi. O anda mecliste bir feryâd-ü figândır koptu, cezbe, şaşkınlık birbirine karışmış vaziyette oğlana sordular:

- Nasıl kurtulabildin?

- Tam olarak bende nasıl oldu bilemiyorum. Bir takım vahşi çapulcular beni esir

edip ellerimi ayaklarımı sımsıkı bağladıkları halde kendi memleketlerine götürdüler. Günlerce yol aldık. Şimdi ise birdenbire kendimi yanınızda görüyorum. Nasıl oldu, ellerim nasıl çözüldü, beni kim kurtararak on günlük yoldan yanınıza geldim? inanın bu konuda hiçbir şey bilmiyorum.

Mecliste bulunanların hepsi, bunun Azîzân hazretlerinin bir kerâmeti ve tasarrufu ile olduğunu anladılar. Herkes adeta Ali Ramiteni Hazretlerinin ayağına kapanmış, Onun büyüklüğünü ve bu muazzam tasarrufunu tasdik ediyordu. Orada bulunan herkes Ona manen teslim olup talebesi olmakla şereflelendiler. Bir gün Şeyh Rükneddin, Ali Ramitenî Hazretlerine sordu:

- Elest bezminde '**Ben sizin Rabbiniz değil miyim?**' (A'raf: 172) ilahi hitabı varid

olunca ruhlar: "Evet" diye cevap verip tasdik ettiler. Ebed günü olan kıyamette ise: "Bugün saltanat kimin?" diye sorulduğunda ise, bu ilâhî hitaba kimse cevap veremeyecek. Bunun sebebi nedir?

Ali Ramitenî şöyle cevap verdi:

- Elest bezmi, şeriat teklifinin konulduğu gündür.

Şeriatte konuşmak, şer'î emrin

gereğidir. Ama kıyamet günü teklif kalkmıştır. Bu yüzden orada konuşma yoktur. Bu sualin cevabını da Allah Teala: "**Bu gün saltanat, Vahid ve Kahhar olan Allah'ındır.**" (Mümin: 16) buyurarak Kendi verecektir

Ali Râmitenî hazretleri: "**Allah'a nasûh tövbesiyle tevbe ediniz**" (Tahrim: 8) mealindeki ayeti kerimeyi açıklarken buyurdu ki: "Bu âyet-i kerîmede hem işaret, hem de beşâret vardır. İşaret tövbeye, beşâret de kabul olunacağıdır. Çünkü kabul olunmayacak olsa emrolunmazdı. Buyurdular ki: "İki yerde dikkatli olun. Yemek yerken ağzınıza girene, konuşurken ağzınızdan çıkana..." Ali Ramiteni Hazretleri'nin dört büyük halifesi olup hepsi de fazîlet ve kemâl sâhibiydiler. İrşad işi Azizan Hazretleri'nden sonra onlarla devam etti. Bu dört halifesinin de isimleri Muhammed'dir.

Bu zatlar; Şeyh Muhammed Külâhdûz, Şeyh Muhammed Belhî, Şeyh Muhammed Bâverdi ve halîfelerinin en büyüğü Şeyh Muhammed Bâbâ Semmâsî'dir. Vefâtı yaklaştığında bütün talebelerini, yetiştirmesi için Muhammed Baba Semmasi Hazretleri'ni vazîfelendirip, yerine bıraktı. Böylece Silsile-i Zeheb Onunla devam etti.

Çok uzun bir ömür sürdüğü ve pek çok müridinin bulunduğu rivayet edilen Ali Ramiteni Hazretleri, Hicri 721 (1321) yılında yüz otuz yaşlarında vefat etmiştir. Kabri şerifleri Harzemde olup, ihtiyaç sahipleri kabrini ziyâret ederek mübârek rûhâniyetinden istifâde etmektedirler.

ALINAN İLAHİ BELGE

Vaktiyle Bağdat eşrafından hali vakti yerinde olan bir gurup Müslüman hacca gitmek niyetiyle yol hazırlıklarına başlamışlar. Yine o bölgede yaşayan kendi halinde, son derece saf, temiz, salih bir zat varmış. Hacca gitmek üzere hazırlık yapan bu kafiye haber alır alınca, o da hac yolculuğu için gerekli hazırlıklarını tamamlayıp bu hacı kafilesine katılmış ve mukaddes yolculuğa başlamışlar.

Kafiledelikler birbiriyle çok güzel anlaşmışlar, aralarında güzel dostluklar ve arkadaşlıklar kurulmuş. Bazen gülerken bazen ağlayarak bu uzun yolculukta birbirlerine destek olmuşlar. Tabi, o kendi halinde olan zat ile de şakalaşmışlar, onun temiz ve saf yönünün olması hasebiyle de, ağırlıklı olarak özellikle onunla eğlenmişler.

Uzun ve meşakkatli bir yolculuktan sonra Mukaddes topraklara ulaşmışlar. Mekke-i Mükerrreme'ye varıp, Kabe-i Muazzama'yı tavaf etmişler. Arafat'ta vakfeye durup, müzdelifeye inmiş daha sonrada şeytanı taşlamışlar. Kurbanlarını kesip traşlarını olmuş-

lar. Böylece Hac için gereken tüm şartları yerine getirmişler.

Hac menasiki tamamlanıp memleketlerine dönmek için hazırlıklara başladıkları sırada, kafiledeliklerden bazılarının aklına bir muziplik gelmiş. O saf ve temiz, fakat ihlaslı olan hacı arkadaşlarına bir oyun oynamaya karar vermişler. O yanlarında değilken kendi aralarında anlaşmışlar ve "şöyle diyelim, böyle edelim" diye bir plan kurmuşlar.

O saf ve temiz olan hacı arkadaşları yanlarına gelirken, bunlar başlamışlar hararetli hararetli konuşmaya. O da merak ederek yanlarına sokulmuş. Zaten öbürlerinin de istediği onun merakını celbederek, sohbet katılmasını sağlamamış.

İçlerinden biri sormuş:

- Hac görevlerini hakkıyla yerine getirebildin mi?

- Elimden geldiğince yapmaya çalıştım. Rabbim inşallah kabul buyurur.

- Eğer gereken şartları hakkıyla yerine getirmişsen, zaten sen de beraatini

almışsındır.

Tabi adam şaşırılmış, merakla ve üzüntüyle sormuş.

- Bu nasıl bir beraat?

- Buraya gelip Hacc Menasikini hakkıyla yapanlara, Hacc'ın kabul olduğuna ve

cehennemden azad edildiğine dair ilahi bir belge veriliyor, işte bunu soruyorum. Bizler bu belgeyi aldık da, aramızda bunu konuşuyorduk. Ne o, yoksa sen almadın mı?

Tabi bu kimse biraz saf olduğu ve böyle şeylere hemen inandığı için, çok üzülmüş, mahzun olmuş ve:

- Ben zaten nakis bir adam olduğumu biliyordum. Elbette böyle bir belge almaya

layık değilim. Rabbimin Zatına yakışır bir Hacc yapmak benim gibilerin haddine mi? Ama madem Hacc'a geldim ve böyle bir belge de veriliyor, Allah'a yemin ederim ki bu belgeyi almadan memleketime dönmeyeceğim, diyerek hıçkırıklarla ağlamaya başlamış.

Onun çok üzüldüğünü görünce, şakanın dozunu biraz fazla kaçırdıklarını anlamışlar

ve oynadıkları oyuna artık son vermeleri gerektiğini düşünerek:

- Hakkını helal et. Biz bir oyun yapalım dedik, fakat seni bu kadar üzeceğimizi tahmin

etmemiştik. Gönlünü ferah tut, hiçbirimizin böyle bir belge aldığı filan yok, demişler. Fakat bu sefer de onu, doğruya inandıramamışlar.

- Ben üzülmeiyim diye esas şimdi oyun yapıyorsunuz. Az önce aldık demiyor

muydunuz? Bu mübarek beldede Allah'a yemin ettim, o belgeyi almadan dönmem. Ya burada

ölürüm, ya da o belgeyi alırım, diyerek Beytullaha geri dönmüş.

Diğerleri de çaresiz kalmışlar. Ne söylemişler, ne demişlerse belge almadıklarına bir türlü inandıramamışlar.

O doğru Kâbe'ye gidip Mültezem'e yapışmış. Yalvarmış yakarmış, ağlayıp sızlamış. Orada saatlerce dua etmiş, yorulup takati kesilmesine rağmen oradan ayrılmamış. Dizleri üstüne çöküp, başı önünde içi yana kavrula, sessiz sessiz ağlayarak yalvarmaya devam etmiş. Bir ara dalmış, kendisine hafif bir geçkinlik hali geldiği esnada, kucağına bir kağıt parçası düştüğünü hissetmiş. Birden irkilip kendine gelmiş ve bakmış ki, kucağında üzerinde bazı yazılar olan, pırıl pırıl parlayan bir kağıt parçası duruyor.

Onu alıp sevinçle yerinden fırlayarak arkadaşlarının yanına koşmuş ve sevinçle haykırmış.

- Hele bir bakın bakalım, benimki de size verilen belgeden mi?!

Arkadaşları bu işe çok şaşır-

mışlar. Merakla o kağıdı alıp bakmışlar ki, ne görsünler. Ne

kağıt dünya kağıdına benziyor, ne de yazı dünya kalemiyle yazılmış. O kağıdı alıp, bu neyin nesidir diye büyük bir alime göstermişler. İlim Ehli olan zat, hürmetle o kağıdı alıp bakmış ve onu öperek yüzüne, gözüne sürmüş ve demiş ki:

- Bu yazı Mevlâ tarafından kudret kalemiyle yazılmış olup, cehennemden kurtuluş

beratıdır. Bunun sahibini getirin de o mübareğin ayağının altını öpeyim.

Harâbat ehlini hor görme şakir,

Defineye malik viraneler var.

ALTI KİŞİNİN HÜR-METİNE

Ali b. Muvaffak anlatıyor:

Arefe gecesini Mina'da Mescidi Hayf'ta uyuyordum. Rüyamda iki tane meleğin semadan indiklerini gördüm. Aralarında sohbet ediyorlardı. Birisi diğerine:

- Bu sene Kabe'yi ziyaret edenlerin kaç kişi olduğunu biliyor musun? dedi, diğeri:

- Kaç kişi? diye sordu. Öteki melek:

- Tam altı yüz bin kişi ziyarete geldi, diye cevap verdi ve devamla:

- Peki kaç kişinin af edilmeye layık olduğunu biliyor musun?

- Hayır bilmiyorum, kaç kişi af edildi?

- Bunlardan yalnız altı tanesinin Haccı kabul edildi.

Rüyasında, meleklerin bu konuşmalarını dinleyen Ali b. Mu-

vaffak, sözlerine devamlı diyor ki: "Sonra onların yükselip gözden kaybolduklarını gördüm ve korku içinde uyandım. Bu rüya sebebiyle Haccımın kabul olmayacağından son derece endişe duydum. Çünkü altı yüz bin kişilik Huccacı Kiramın içinden, Haclarının kabule layık olduğu sadece altı kişiydi. Bu kadar insan arasından, altı kişi arasına girmek doğrusu benim için çok uzaktı. Böyle üzüntü ve düşünce içinde bulunurken yine uyuya kalmışım. Tam bu sırada yine daha önce gördüğüm bu iki melek indiler ve yine aralarında konuşmaya başladılar. Aynı şekilde biri diğerine:

- Rabbimizin bu geceki hükmünü biliyor musun?

- Hayır bilmiyorum bu hüküm nedir?

- Mevla Teala Hazretleri, o altı kişinin her biri için diğerlerinden yüz bin kişinin Haccını

kabul etti ve onları mağfiret etti.

Bu konuşmaları işiten Ali ibni Muvaffak; "ben de tam bu sırada neşe ve sevinç içinde uyandım" dedi.

Fakir adam, eceli gelip ölmüş. O anda hoca dedikleri zat da ticaret dolayısıyla başka bir yere gitmiş, cenazede bulunamamıştı. Döndüğünde adamın ölmüş olduğunu öğrenince; Eyvah! komşumun bende bir emaneti vardı.

Beratını kefeneye koyacaktım, diyerek eve geldi. Berata bakmak için sandığı açtı. Berat yoktu. Herhalde ben yokken birisi alıp kefeneye koydu, dedi. Fakir adamın mezarını açıp ta bakayım, diye mezara gitti. Mezarı açmak için harekete geçerken, mezarından bir ses geldi:

Biz kulumuza berat verip de sonra onu yabancı ellerde bırakır mıyız?

MEYVELERİN SULTANI:

ELMA

Kökeni Doğu Avrupâ'dır. Çok çeşidi olan elma eski çağlardan beri bilinen bir meyvedir. Tedavi edici özellikleri açısından en eski yazarlar bile elma kürünü övmekteydi. Bu meyvede vitaminler, sindirilebilir şeker, bedenin dengesi için çok gerekli enzimler, temel asitler ve hayatın kendisi olan (potasyum, sodyum, kalsiyum magnezyum, fosfor gibi) madenler bulunmaktadır.

Elma, hemen her yerde yetişen, beyaz veya pembe çiçek açan, boyu değişik yükseklikte olan ağacın meyvesidir. Çeşitli renkte hoş kokulu bir meyvedir. Ekşi, tatlı, mayhoş dan değişik tatlarda ve kırmızıdan pembeye, sarıya kadar değişen renk tonlarıyla şifa dolu bir meyvedir.

Günümüzün şifalı bitkiler uzmanı M. Messegue, Eğer bir tik ağacınız olacaksa, onun elma ağacı olmasını tercih edin. diyerek elmayı soframızdan eksik etmememizi tavsiye etmektedir.

Memleketimizde Golden, Sterkin, Misket Amasya, Gümüşhane, Niğde ve Ferik Elması gibi birçok çeşidi vardır.

Dünyada ise 5 binden fazla türü bulunmaktadır.

Taze ve kurusundan komposto, marmelat, pekmez, sirke, elma çayı gibi çok çeşitli şekilleriyle

halk arasında kullanılmaktadır.

Elmada neler var?

Bir orta boy elma (100 gr) 50 kaloridir. Su 85.6 gr, protein 0.2 gr, yağ 0.3 gr, şeker 10 gr, lif 2 gr, potasyum 127 mğr, fosfor 13 mgr, magnezyum 8 mgr, kalsiyum 7 mgr, kükürt 4 mgr, sodyum 2 mgr bulunur. Ayrıca A, B1, B2, PP, B5, B6, C, E vitaminleriyle çinko, iyot, kobalt, klor, silisyum ve çeşitli organik asitler mevcuttur.

GÜNDE BİR ELMA

Elma sindirimi kolay, bol C vitamini ihtiva eden (özellikk kabuğuyla yenildiğinde) ve şeker hastalarına bile tavsiye edilen düşük kalorili bir meyvedir.

İngiltere'deki Milli Kanser ve tıp Araştırma Merkezi'nin her gün elma yeme alışkanlığı olan 2 bin kişiyi kapsayan ve 77 yıl süren araştırması elmanın (yanı sıra taze meyvenin) önemli faydasını gözler önüne serdi.

British Medical Journal adlı tıp dergisinde yayınlanan araştırma sonuçlarına göre hergün başta elma olmak üzere taze meyve yeme alışkanlığı olanlarda inme (felç) riski böyle bir alışkanlığı bulunmayanlara oranla yüzde 32 az.

Her gün bir elma yemek ayrıca kalp krizi riskini yüzde 24 oranında düşürmektedir. Elma ayrıca yüksek tansiyon, adele ağrıları, böbrek taşlarına karşı birebirdir. İdrar yollarını açıyor, gastrit ve ülser de iyi geliyor. Yemeklerden sonra yenen elma, çoğu zaman diş fırçalamak gibi etki yapar. Çünkü elma çiğnenirken dişlerin arası çok iyi bir şekilde temizlenir.

Yatmadan önce yenirse dişlerin beyaz kalmasını sağlaması yanında yatıştırıcı etkisinden dolayı uykuyu kolaylaştırır, baş ağrısına iyi gelir.

Protein, vitamin ve doğal kimyasallar sayesinde sindirime yardımcı olur ve kolaylaştırır. Bağırsak sorunu çeken kişiler için dengeleyici ve normalleştirici bir besindir. Kabızlık sorunu olanlara çok faydalıdır. Bağırsak kanserlerini önleyici etkisi vardır.

İçindeki C vitamini ve pektin her derde devadır. Kolesterolü düşürür, sindirim sistemini düzenler, idrar yollarındaki problemlere yardımcı olur.

Elma kürü yapmakla gut, böbrek, mesane hastalıkları ve hemoroitte şifa elde edilir.

ELMA YEMEK İÇİN 8 SEBEP

- 1-Sabahları hiçbir şey yemeden evvel elma yendiğinde kanı temizler ve toksinleri atmayı sağlar.
- 2- Isırarak ve kabuğuyla yenirse dişleri temizler ve diş etlerini güçlendirir.
- 3- Uykudan önce yenirse rahatlatır ve kolay uymayı sağlar.
- 4- Yeşil, hafif ekşi olanları mide bulantılarını önler.
- 5- Gastritten kaynaklanan yanmaları hafifletir.
- 6 Kabuğuyla pişirildiğinde bağırsakları çalıştırır ve yumuşatır.
- 7-Bal ekleyerek pişirildiğinde enerji verir.
- 8- Ortasına biraz marmelat ekleyip fırında pişirildiğinde, özellikle rejim yapanların tatlı yeme arzusu nu giderir.

ELMANIN ÖZELLİKLERİ

içinde bulunan mineral tuzlar sayesinde idrar sökücü ve kanı temizleyici özelliği vardır. Ay-

rica ürik asite ve romatizmalara karşı güçlendiricidir.

-Vitaminler ve mineral tuzlar aynı zamanda enerji ve tazelik verir.

-A vitamininin varlığı solunum yollarını, sinir sistemini, kan damarlarını ve cildi sağlıklı tutar.

-Organik asitler sayesinde hem midenin çalışma düzeni hızlanır, hem de gastrite karşı mücadele verilir.

- İçindeki kükürt ve tanin sayesinde dezenfektandır ve bakterilere karşı korur.

- Sindirimi kolaylaştırdığı gibi kalbide güçlendirir.

ELMA KALBI KORUR!

Meyvelerin sultanı diye bilinen elma birçok derde deva olduğu gibi, kalbe de çok iyi gelir. Çünkü elma kandaki kolesterol oranını düşürür. Dalağın kan yapmasını sağlar. Çalışırken devamlı olarak oturanlara, şişmanlara, kanı fazla koyu olanlara elma son derece faydalıdır.

Demir, C vitamini ile birleştiğinde organizma tarafından mümkün olduğunca iyi şekilde emilir. Elmada her ikisi de olduğundan demir eksikliğine bağlı kansızlıkta faydalıdır.

KAN ŞEKERİNİ DÜŞÜRÜR

Elma, şeker hastalarının ve kan şekerinin yükselmesini istemeyen kişilerin tercih etmesi gereken ilk meyvedir. Meyve şekeri (früktöz) ihtiva ettiği için kan şekerini yükseltmez. Elma tansiyonu da düşürür. Yine elmanın güzel kokusu sayesinde sinirler gevşer, insan rahatlar ve böylece tansiyon da düşer.

ZAYIFLAMAK İÇİN İDEAL

Elma kandaki şekeri geçici olarak yükselttiği için ve pektinler mideye doyunluk verdiği için kendimizivtok hissederiz. Eğer diyet yapıyorsak, bol bol elma yememizde fayda var. Böylece hem kilo vermiş, hem de sağlıklı kalmış oluruz. Kısacası zayıflamak için mükemmel bir meyvedir. Elma nefesi rahatlatır! İngiliz tıp dergisi Thorax'da yayınlanan bir çalışma, haftada en az beş Elma yenenlerin daha kolay nefes aldığını göstermektedir. Bol taze meyve, özellikle elma yemekle akciğer kapasitesi artıyor. Hergün bir elma yiyenlerin hiç elma yemeyenlerden daha fazla nefes verebildiklerini gösterdi. Yani daha sağlıklı olmak için elma yemek gerekli..

1 Kasım 1831

*Osmanlı Resmi
Gazetesi Takvim-i
Vekayi İsmiyle
Basıldı*

1 Kasım 1922

Saltanatın Kaldırılması ve TBMM tarafından Abdulmecid Efendinin Halife Seçilmesi

3 Kasım 644

*Hz. Ömer (r.a)'in
sehadeti*

15 Kasım 1983

*Kuzey Kıbrıs Türk
Cumhuriyeti'nin
Kurulması*

25 Kasım 1072

*Büyük Selçuklu
Sultânı Alparslan'ın
Vefatı*

26 Kasım 1832

*Eser-i Hayr İsimli
Osmanlı Yapımı
Buharlı Gemisi De-
nize İndirildi*

28 Kasım 1534

*Kanunî Sultân
Süleyman Han'ın
Bağdat Fethi*

3 Kasım 1604

*2. Osman'ın doğu-
mu*

27 Kasım 1575

*Selimiye Cami'nin
Açılışı*

10 Kasım 1444

*Varna zaferinin
kazanılması*

عَنْ طَلْقِ بْنِ حَبِيبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: ((جَاءَ رَجُلٌ إِلَى أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَقَالَ: ((يَا أَبَا الدَّرْدَاءِ! قَدْ اخْتَرَقَ بَيْتُكَ.)) قَالَ: ((مَا اخْتَرَقَ لَمْ يَكُنِ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِيَفْعَلَ ذَلِكَ لِكَلِمَاتٍ سَمِعْتُهُنَّ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، مَنْ قَالَهُنَّ أَوَّلَ نَهَارِهِ لَمْ تُصِبهُ مُصِيبَةٌ حَتَّى يُمَسِيَ، وَمَنْ قَالَهَا آخِرَ النَّهَارِ، لَمْ تُصِبهُ مُصِيبَةٌ حَتَّى يُصْبِحَ: ((اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ. عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ. مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ؛ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ. لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ. أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا. إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ.))

Talk İbni Habîb (Radyallâhu anh)dan rivâyet edildiğine göre, bir kere Ebu'd-Derdâ (Radyallâhu anh)'a, bir adam gelerek "Ey Ebe'd-Derdâ! Evin yandı." dedi. O da "Hayır! Yanmadı. Ben Rasûlullah'tan bir takım kelimeler işittim ki, onları gündüzün evinde söyleyene akşama kadar hiç bir musibet vurmaz, günün sonunda okuyana ise, sabahlayıncaya kadar hiç bir felâket gelmez. Ben de bugün bu kelimeleri okuduğum için Allâh(u Teâlâ) bana bunu yapmaz." buyurdu. Sonra gidip baktıklarında evin etrafındakiler yandığı halde eve hiç bir şey olmadığı görüldü. O kelimeler de şunlardır:

"Ey Allah! Sen benim Rabbimsin. Senden başka hiç bir ilâh yoktur. Ancak Sana güvendim ve Sen büyük olan arşın Rabbisin. Allâhu Teâlâ ne dilerse o olur; ne dilemezse o olmaz. Günahlardan dönüş ve ibâdetlere kuvvet ancak yüce ve büyük olan Allâhu Teâlâ'nın yardımıyla olur.

Şüphesiz Allâhu Teâlâ'nın her şeye gücünün yettiğini ve her şeyi ilmen kuşattığını biliyorum.

Ey Allah! Nefsimin şerrinden ve alın saçından tutmuş olduğun her canlının şerrinden Sana sığınırım. Şüphesiz ki Rabbim dosdoğru bir yol üzeredir." (İbni Sünnî, Amelü'l-Yevmi ve'l-Leyle: 25 H. No: 57; Beyhakî, el-Esmâ ve's-Sıfat, no: 163; Nevevî, Ezkâr: 77)

DUÂNIN OKUNUŞU

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ. عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ. مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ؛ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ. لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ. أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا. إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ.